

Weöres Sándor Általános Iskola
és
Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és
Pusztamérgesi Tagintézménye

Ruzsa

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2011.

1. TARTALOMJEGYZÉK

1. TARTALOMJEGYZÉK	2
2. Az intézmény	11
2.1. ALAPÍTÓ OKIRAT.....	11
2.2. Ruzsa múltjáról	15
2.3. Az iskola múltjáról Ruzsán	15
2.4. Weöres Sándor.....	16
3. Pedagógiai programunk hitvallása.....	18
3.1. Céljaink:.....	18
Testileg, szellemileg, érzelmileg és erkölcsileg egészséges életvitel.	18
Társas emberhez méltó szokások és magatartások.	18
Felkészülés a továbbtanulásra, munkavállalásra és az önálló életvitelre.	19
3.2. Mottónk.....	19
3.3. Az iskolai könyvtár.....	19
3.4. Rendelkezésünkre álló helyiségek, sportlétesítmények:.....	20
3.5. Alapfokú művészeti oktatás.....	21
4. Az iskola nevelési programja.....	22
4.1. Hitvallásunk.....	22

4.2. Célunk	22
4.3. Az általános iskola alap és kiemelt feladatai.....	23
Célok és feladatok az általános iskola bevezető és kezdő szakaszára	24
Kiemelt fejlesztési feladatok	25
Gondolkodási képességek fejlesztése	25
A gondolkodási funkciók fejlesztése:	26
A motoros képességek fejlesztése.....	26
Kommunikációs képességek fejlesztése	27
Szociális képességek fejlesztése	27
Énkép, önismeret	27
Hon-és népismeret	28
Környezeti nevelés.....	28
Az információs és kommunikációs kultúra fejlesztése	29
Tanulás	30
Testi és lelki egészség.....	30
Felkészülés a felnőtt lét szerepeire	31
Célok és feladatok az általános iskola alapoó és fejlesztő szakaszára	31
Gondolkodási képességek fejlesztése	31
Tanulási képességek fejlesztése.....	32
Kommunikációs képességek fejlesztése	32
Kiemelt fejlesztési feladatok.....	33
Énkép, önismeret	33
Hon- és népismeret	34
Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra	34
Környezeti nevelés.....	35

Információs és kommunikációs kultúra	36
Tanulás	36
Testi és lelki egészség.....	38
Felkészülés a felnőtt lét szerepeire	39
Az általános iskolánk a fentiekben megfogalmazottakat egyaránt fontos fejlesztési feladatként kezeli. Ennek érdekében:	40
4.4. Az iskolai képzés szakaszai.....	40
Az egyes pedagógiai szakaszok követelményei, a szakaszváltásra elérendő készségek és képességek:	40
1. szakasz: 1. - 4. évfolyamok:	40
2. szakasz: 5. - 6. évfolyamok:	41
3. szakasz: 7-8. évfolyam	41
Képességfejlesztő célok:	42
A szakaszhatárok ellenőrzési módjai, a kimeneti pontok és a kimenet módjai.	42
A szakaszhatárok ellenőrzési módja	42
A kimeneti pontok, a kimenet módjai és lehetőségei.....	43
5. Az átfogó innováció és az adaptációs tevékenység bemutatása, a TÁMOP 3.1.4. projekt fenntartása.....	43
6. IPR alkalmazása intézményünkben.....	45
III.2.8. IKT alkalmazása intézményünkben.....	49
6.1. Tanórán kívüli foglalkozások az általános iskolában:	51
Felzárkóztatás és korrepetálások	51
Kiegészítő foglalkozások:	51
Szakkörök:.....	51
6.2. Tehetséggondozás, képességek kibontakoztatása.	52
A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladatok:.....	52

E feladatoknak megfelelő megvalósítási eljárások:	52
A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai:	53
A szabadidős tevékenységek közösségfejlesztő feladatai:	53
6.3. Az iskola egészségnevelési és sport programja	54
Az iskola egészségnevelési programja	54
Általános céljaink:	56
Az iskola sportprogramja.	58
Iskolánkban a következő tevékenységekkel biztosítjuk minden tanuló számára a mindennapi testedzés lehetőségét:	59
6.4. Az iskola környezeti nevelési programja.....	61
A település és a régió, a helyi értékek	61
A szükséges anyagi forrásokat a következő területekről biztosítjuk:	61
Alapelvek, célok, módszerek.....	61
Szemponatok a módszerek kiválasztásakor	61
Lehetséges módszerek	62
A fentiekhez kapcsolódnak a tanóra differenciálás eszközei:	65
6.5. Gyermek - és ifjúságvédelmi feladatok.....	65
A gyermekvédelemért felelős személy:	67
A pedagógus kötelessége, hogy	67
A tanuló joga, hogy	68
6.6. Gyermek és ifjúságvédelem felügyelete.....	68
6.7. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programunk	69
6.8. Beilleszkedési, magatartási, nehézségekkel összefüggő pedagógia tevékenységünk	69

6.9. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	70
Személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató program szerinti nevelés	71
III.6.5. A tehetséggondozást segíti az IPR program	73
III.6.6. A kompetenciafejlesztés	74
6.10. Sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése.....	75
A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanuló.....	75
Az idegrendszer csökkent terhelhetőségének, érési lelassulásának jelei a tanulási, magatartási zavar tüneteit mutató tanulóknál az alábbiak lehetnek:	76
A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók iskolai fejlesztése.....	76
A fejlesztés alapelvei	76
A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésének módszerei	77
Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat	77
A fejlesztés kiemelt céljai, feladatai	77
Diszlexia, diszgráfia	77
Diszkalkulia.....	79
A kóros hiperkinetikus vagy kóros aktivitászavar, a figyelemzavar	80
Hiperkinetikus zavarok	80
Magatartási zavarok.....	80
7. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelési, minőségbiztosítási rendszere.....	80
Minőségpolitikánk.....	80
Minőségügyi céljaink	81
Az általános iskola alapvető minőségügyi céljai:	81
Az oktató-nevelő munka és a kiegészítő folyamatok minőségének mérése	82
A folyamatok mérése a diákokon keresztül.....	82
Az oktató-nevelő munka során keletkező tanulói eredmények mérése	83

Az osztályozás módjai:	83
Háromféle értékelési funkciót kell használni:	84
Az ellenőrzés módszere:	85
Mérések:	86
A szóbeli felelet:	86
Írásbeli felelet	87
Az egységesség megteremtése érdekében a teljesítmények százalékos értékelése a következő:	87
A félévi és év végi osztályzatok kialakítása:	88
7.1. A folyamatok minőségének mérése a pedagógusok munkájának értékelésén keresztül	88
A pedagógusok munkájának mérése közvetlen módon	88
Magatartás, illem értékelése	91
Szorgalom, önművelés értékelése	92
7.2. A pedagógusok munkájának mérése közvetett módon	93
7.3. A szülő, tanuló, pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei	95
Együttműködési formák:	95
A pedagógus – szülő kapcsolatban	95
A pedagógus - tanuló kapcsolata	95
A pedagógus – pedagógus kapcsolatban:	96
7.4. III. 14. Fogyasztóvédelmi program	96
8. Helyi tanterv	99
8.1. Választható tárgyak, pedagógusok	99
8.2. Felvétel az intézménybe, haladás - előmenetel	100

A tanuló magasabb évfolyamba léphet ha:	100
8.3. Értékelés.....	100
A tanulói teljesítmények értékelése	100
Az értékelés célja:.....	100
Az értékelés alapelvei:.....	101
Az értékelés módjai, formái:	101
Az értékelés funkciói:.....	102
A szöveges értékelés műfajai:	102
A 2. évfolyamokon év végétől hagyományos, számjegyekkel történik az értékelés.	103
Az osztályzatok:	104
A magatartás és szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei:	104
Az értékelés módja:	105
Az értékelés formái:.....	105
Belső mérési módok:	106
A házi feladat:.....	107
8.4. Eljárás iskolaváltás esetén	107
8.5. IV.10. A TÁMOP 3.1.4. pályázati kötelezettségekkel összefüggő feladatok	107
9. 4.3. Általános előírások	115
9.1. A tankönyv és taneszköz választás elvei	116
10. Hagyományok.....	116
10.1. Tanulással, tantárgyakkal kapcsolatos hagyományok.....	116

10.2. Sporttal kapcsolatos hagyományok	117
10.3. Rendezvények	118
10.4. Iskolai közösséggel kapcsolatos hagyományok	118
10.5. Településsel, szülőkkel kapcsolatos hagyományok.....	119
11. Tantervek	120
12. Tantervi óraszámok	120
12.1. Tantárgyszerkezet, tanórák száma	120
13. Módosítások, kiegészítések	129
13.1. A pedagógiai programról:	129
A pedagógiai program érvényességi ideje	129
A pedagógiai program érvényessége, felülvizsgálata	129
A pedagógiai program módosítása	129
A pedagógiai program elfogadása:	130
A pedagógiai program bevezetése:	130
A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala	130
14. A pedagógiai program elfogadásáról és jóváhagyásáról	131
14.1. Iskolaszék és szülői munkaközösség	131
14.2. Diákönkormányzat	132
14.3. Nevelőtestület	133

14.4. Képviselőtestület.....	134
-------------------------------------	------------

2. Az intézmény

2.1. ALAPÍTÓ OKIRAT

1. Az intézmény neve: Weöres Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény
Ruzsai Általános Iskola
637642
- Rövid neve:
- Törzsszáma:
- Az intézmény alaptevékenységének jellege szerinti szakágazati besorolása: 852010 Alapfokú oktatás (alapfokú művészetoktatás kivételével)
2. Az intézmény székhelye: 6786 Ruzsa, Üllési u. 2. sz.
3. Az intézmény alapító és fenntartó szerve: Ruzsa Község Önkormányzatának Képviselő-testülete (6786 Ruzsa, Alkotmány tér 2.)
4. Az intézmény alapító szerve szerinti besorolása: Helyi önkormányzati költségvetési szerv
5. Az intézmény irányító szerve: Ruzsa Község Önkormányzatának Képviselő-testülete (6786 Ruzsa, Alkotmány tér 2.)
6. Jogállása: Önálló jogi személy
7. Gazdálkodási jogkör szerinti besorolása: Önállóan működő költségvetési szerv.
8. Létrehozásáról rendelkező határozat: 39/1992. (VI. 17.) Kth. számú határozat
9. Működési köre: Ruzsa Község Önkormányzata teljes közigazgatási területe.
10. Beiskolázási területe: Ruzsa község Önkormányzata közigazgatási területe, valamint feladatellátási megállapodásban foglaltak szerint Öttömös és Pusztamérges községek közigazgatási területe

11. Jogszámban
meghatározott
közfeladata:

Ötv. 8. §-ában foglalt kötelező feladat: általános iskolai oktatás és nevelés

Más jogszámban foglalt kötelező feladatai: gyermekek napközbeni ellátása (napköziotthoni és tanulószobai ellátás), sport feladatok

Önként vállalt feladat: alapfokú művészetoktatás

12. Tevékenységei:

12/a.

Alaptevékenysége:

Szakfeladatai:

4799011 Tankönyvforgalmazás költségvetési szervnél

5610002 Éttermi mozgó vendéglátás

5621002 Rendezvényi étkeztetés

5629131 Iskolai intézményi étkeztetés

5629171 Munkahelyi étkeztetés

6820022 Nem lakóingatlan bérbeadása, üzemeltetése

8219002 Fénymásolás

8520111 Általános iskolai tanulók nappali rendszerű nevelése, oktatása (1-4. évfolyam)

8520121 Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók nappali rendszerű nevelése, oktatása (1-4. évfolyam)

A szakértői bizottság szakvéleménye alapján gondozásba vett – enyhe értelmi fogyatékkal, érzékszervi fogyatékkal (gyengénlátó, enyhe fokban hallássérült), autisztikus problémákkal, megismerő vagy viselkedés fejlődésének rendellenességével küzdő gyermekek nevelése, oktatása az oktatási miniszter által kiadott irányelv szerint 1-4 évfolyam vonatkozásában.

8520211 Általános iskolai tanulók nappali rendszerű nevelése, oktatása (5-8. évfolyam)

8520221 Sajátos nevelési igényű általános iskolai tanulók nappali rendszerű nevelése, oktatása (5-8. évfolyam)

A szakértői bizottság szakvéleménye alapján gondozásba vett – enyhe értelmi fogyatékkal, érzékszervi fogyatékkal (gyengénlátó, enyhe fokban hallássérült), autisztikus problémákkal, megismerő vagy viselkedés fejlődésének rendellenességével küzdő gyermekek nevelése, oktatása az oktatási miniszter által kiadott irányelv szerint 5-8 évfolyam vonatkozásában.

8520311 Alapfokú művészetoktatás zeneművészeti ágban

8520321 Alapfokú művészetoktatás képző- és iparművészeti, táncművészeti, szín- és bábművészeti ágban

8559111 Általános iskolai napközi otthoni nevelés

8559121 Sajátos nevelési igényű tanulók napközi otthoni nevelése

8559141 Általános iskolai tanulószobai nevelés

8559151 Sajátos nevelési igényű tanulók általános iskolai tanulószobai nevelés

8559311 Iskolarendszeren kívüli nem szakmai oktatás

8559321 Iskolarendszeren kívüli szakmai oktatás

8560131 Fejlesztő felkészítés

8560991 Egyéb oktatást kiegészítő tevékenység

E szakfeladaton belül történik az iskolai könyvtári tevékenység ellátása.

8901141 A hátrányos helyzetű gyermekek, fiatalok és családok életminőségét javító programok

8901151 Speciális tehetséggondozó programok hátrányos helyzetű gyermekek, fiatalok részére

E szakfeladaton belül történik a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók Integrációs Pedagógiai Program szerinti képesség-kibontakoztató, integrációs felkészítése

8904411 Rövid időtartamú közfoglalkoztatás

8904421 Bérpótló juttatásra jogosultak hosszabb időtartamú közfoglalkoztatása

9311021 Sportlétesítmények működtetése és fejlesztése

9312041 Iskolai, diáksport-tevékenység és –támogatása

9313012 Szabadidősport- (rekreációs sport-) tevékenység és támogatása

12/b. Vállalkozási tevékenysége: Vállalkozási tevékenységet nem folytat.

13. Szervezeti tagozódása: Az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzata szerint.

14. Az intézmény vezetője: A közoktatási és a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvényben foglalt előírásoknak megfelelő intézményvezető

15. Az intézményvezető kinevezési, megbízási rendje: Az intézményvezetőt nyilvános pályázat útján, a Képviselő-testület bízza meg a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 10. § (1) bekezdése, valamint a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény 23. § előírásai szerint.

16. Foglalkoztatottjaira vonatkozó foglalkoztatási jogviszonyai: Közalkalmazotti jogviszony, amelyre a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény rendelkezései az irányadók.
Egyéb foglalkoztatásra irányuló jogviszony, amelyre a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény rendelkezései az irányadók, valamint megbízási jogviszony, amelyre a Ptk. rendelkezései az irányadók.

17. Az intézmény típusa: Többcélú intézmény – összetett iskola

18. Tagozat megnevezése: - Általános iskolai oktatás: 1-8 évfolyam

19. Évfolyamok száma:

- Alapfokú művészetoktatás: 12 évfolyam

20. Felvehető maximális gyermek-, tanulólétszám:

- Általános iskolai oktatás: 250 fő

- Alapfokú művészetoktatás: 200 fő

21. Művészeti ágak, tan szakok:

Zeneművészeti ág:

- ◆ Billentyűs
- ◆ Fafúvós
- ◆ Rézfúvós
- ◆ Zeneismeret
- ◆ Vonós
- ◆ Akkordikus
- ◆ Kamarazene
- ◆ Pengetős

Képző és iparművészeti ág:

- ◆ Környezet és kézműves kultúra

Táncművészeti ág:

- ◆ Néptánc

Színművészeti-, bábművészeti ág:

- ◆ Színjáték

22. Az intézmény feladatellátását szolgáló vagyron:

A törzsvagyron részét képező iskola épülete (Ruzsa, Hrsz.: 286/4), összes berendezési, felszerelési tárgyaival, leltár szerint.

23. A vagyron feletti rendelkezési jog:

Ruzsa Község Önkormányzat vagyona feletti rendelkezési jog gyakorlásának szabályairól alkotott hatályos önkormányzati rendeletben foglaltak szerint.

24. Gazdálkodással összefüggő jogosítványok:

Az intézmény pénzügyi-gazdasági feladatait a Polgármesteri Hivatal - mint önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv - látja el. Az intézmény és a Polgármesteri Hivatal közötti munkamegosztás és felelősségvállalás rendjét külön megállapodás szabályozza.

2.2. Ruzsa múltjáról

A Szegedi Móra Ferenc Múzeum Ruzsa határában későbronzkori temetőt tárt fel, majd kőkori és bronzkori leletek is kerültek elő, amelyek négy-ötezer évvel ezelőtti megtelepedésre mutatnak. Későbbi ásatások során Árpád-kori harangot, majd bronztömjénezőt találtak és egy 12. századi templom alapjait is kiásták. Ebből arra lehet következtetni, hogy ezen a területen az Árpád korban falu virágzott.

Az Alföld kis falvai a török hódoltság alatt elenyésztek. A lakatlanná vált puszták benépesülése az 1700-as évektől indult ismét. A tanyák kialakulása az 1830-as években ért el a csorvai pusztára. Ezt elősegítette Szeged város földbirtok politikája. A város tulajdonában maradt külterjes állattartásra használt földekből jókora területeket kihasított, és haszonbérlők között felparcellázva, 30 évre bérbe adta. 1887-ben Öregcsorva már elég sűrűn tanyásodott, elég jól betelepült Vágó környéke is, Rukiban és Ruzsa járásban elszórtan voltak tanyák, művelt területek. A járásokat /Kisjárás, Vágójárás, Keresetjárás / az 1900-as években osztotta fel a város. Csorva lélekszáma 1910-ben 2480 fő, lakóházak száma 456. 1949-ben 4469 ember élt itt 1036 lakóházban. A mai faluközpont területét 1900-ban osztották, és 1945-ig városi bérföld volt. A tanyaközpont 1950. január 1-től Rúzsajárási néven önálló közigazgatású község lett. 1952-től a községet Csorvának nevezték, majd 1957-ben Rúzsának keresztelték. Hivatalosan Ruzsa, rövid „u”-val.

2.3. Az iskola múltjáról Ruzsán

Az iskolákat a városból kitelepült gazdák gyerekei számára kellett építeni. Az iskoláknak a távolságot illetően úgy kellett kialakulnia, hogy minél több család gyermeke részt vehessen az oktatásban. Az első tanyai iskolát Öregcsorván nyitották meg 1855. december 8-án, benne 1 tanteremmel. Mivel sok tanyai tanulónak 3,6 - 5,8 km utat kellett megtennie iskolába menet, új iskola felállítása vált szükségessé Így 1877. november 3-án megnyílt a Rózsajárási Iskola, benne 1 tanterem volt. Újabb iskolák építésére később került sor:

- ~ 1908-ban épült a Ruki I. Iskola 1 tanteremmel,
- ~ 1912-ben a Honvéderdei Iskola 2 tanteremmel,
- ~ 1928-ban az Öregcsorvai Iskola 1 tanteremmel,
- ~ 1935-ben a Ruki II. Iskola 2 tanteremmel,

☞ 1937-ben a Laposdülő Iskola 1 tanteremmel bővült az oktatási kínálat.

1945-ig 7 iskolában 9 tanterem állt a falu és a tanyavilág gyermekei oktatásának a rendelkezésére. Az iskolákban tanítói lakások is voltak. Mivel a tanyákból egyre többen költöztek a faluba, indokolt volt új falusi iskola megépítése. 1950-ben épült az ún. Erdei Iskola. Két tantermen kívül egy nevelői szoba, valamint egy szertárszoba is volt benne, amelyben a községi könyvtár is működött. Ezt 1951-ben bővítették 1 tanteremmel. Így a két iskolában lévő 5 tanterem megfelelt a falusi gyerekek oktatásának-nevelésének. A tanyai lakosság faluba áramlása, az utak megépítése, télen-nyáron járhatóvá tétele következtében a külterületi iskolákat fokozatosan be kellett zárni. A körzetesítés miatt új kétszintes 8 tantermes iskola építését szorgalmazta a falu 1976. áprilisában avatták ezt a létesítményt. Az új iskola átadásakor már látszott, hogy a közeljövőben szükséges lesz annak bővítése is. Ez 1992-ben következett be. Iskolánk 1993-ban Weöres Sándor költő nevét vette fel.

2.4. Weöres Sándor

Weöres Sándor 1913-ban született Szombathelyen. Elemi iskoláit Pápán és Csöngén, középiskoláit Szombathelyen, Győrött és Sopronban végezte. Csak 20 éves korában kezdte az egyetemi éveket, ahol hallgatott jogot, földrajzot, történelmet, filozófiát, esztétikát majd itt szerzett filozófiai doktorátust. Amikor doktori disszertációja, "A vers születése" 1939-ben megjelent, nem egy olvasója úgy érezte, hogy valami új kezdődik a hazai irodalom-esztétikában. Ekkor már három verseskötet volt mögötte. Civil életében könyvtáros lett, előbb Pécsen, ahol az egyetemi éveket töltötte, majd Székesfehérváron végül Budapesten. Ettől kezdve végleg budapesti lakos volt. Hamarosan menősült, felesége Károlyi Amy, a költő-asszony életének kiegészítő társa, munkatársa.

1951-től élete éltetőjének, egyetlen és legnagyobb értékének az alkotásnak élt. S közben járta a világot is, 1937-ben távol-keleti utat tett, 47-48-ban Itáliát, 59-ben Kínát ismerte meg.

Az ötvenes évek elején az eszmei dogmatizmust és a művészeti sematizmust elváró kultúrpolitika sehogyan sem tudta elviselni akkori politikamentességét. 1951-től állása sem lehetett, verse sem jelenhetett meg. Rákényszerült a műfordítások tömegmunkájára. Itt azonban nélkülözhetetlen lett rendkívüli nyelvtudásával, munkabíráásával és azzal a magas igényével, hogy a kényszerű teendőket is a legmagasabb színvonalon végezze. 1950 és 56 között Weöres - vers nem jelenhetett meg. Ezután következett a közben írt költemények nagy gyűjteménye "A hallgatás tornya." Ettől kezdve pedig a költőnek rendíthetetlen helye volt

élő irodalmunk első sorában. Weöres Sándor vallomásai között olvashatjuk ezt a kijelentést: "Minden felnőttben él még a kisgyerek - a művészen talán határozottabban, mint másokban." S benne is mennyire töretlen és ép a nemes értelemben vett gyermeki! Az érzelem lobogó frissessége, az olthatatlan érdeklődés minden ismeretlen, titokzatos iránt, a maradéktalan beleélés, belefeledkezés abba, amit tesz és a játék boldogító öröme, mind-mind a gyermek továbbélését jelenti, mutatja Weöres Sándorban.

Tiszteli, komolyan veszi a gyereket, és nagyra értékeli a gyermekkort! A maga gyermekkorát is. Hiszen költészetté érleli mindazt, amit gyermekkorában átélt. Van ebben a gyermekkorban sok olyan mozzanat, amelyre a felnőtt megrendülésével tekint vissza: a világháború borzalmai, viszontagságai. De van ennek a gyermekkornak más íze, más jellegzetessége, más emléke is. Az édesanya képe, aki a gyermek Weöres Sándornak nemcsak a testét, hanem a szellemét is dajkálta, az édesapja emléke, aki vitte gyermekét a mezőre, fák, fűvek, virágok, mezei illatok közé. S hogyan értékelné Weöres Sándor a maga gyermekkorát, hiszen már gyermek-ként költő volt. Tizennégy esztendő volt, amikor első írása megjelent, 15 éves, amikor költeményei eljutottak Babitshoz, Kosztolányihoz, 18 éves, amikor a Nyugat is közölte. Valóban csodagyerek volt, akinek minden gondolat, látvány költészetté vált a kezében.

Természetes, hogy az a Weöres Sándor, akiben tovább él a gyermek, értékeli és tiszteli, komolyan is veszi a gyermekeket. Azt vallja, hogy nem gúgyogni kell a gyermekeknek, nem lehajolni kell a gyermekekhez, hanem fel kell emelni őket! Gyermekversei tanúskodnak róla, hogy Weöres Sándor komolyan is veszi, meg is valósítja ezt az elvet. A gyümölcskosár /1946/ a Bóbita /1955/ és feleségével, Károlyi Amyvel közösen írt Tarka forgó /1958/ című gyermekverskötetek versei éppen olyan veretes, patinás alkotások, mint a többi köteteiben található írások. Weöres Sándor nem tesz különbséget gyermekek és felnőttek számára írt versek között. Kezdetben nem is gondolt arra, hogy szándékosan gyermekverset írjon. Sokszínű új költészetünkben Weöres Sándor alighanem a legegységesebb képlet.

3. Pedagógiai programunk hitvallása

Pedagógiai programunk összeállításakor figyelembe vettük a települések szerkezetét, a lakosság megoszlását és a családok helyzetét.

3.1. Céljaink:

Az általános iskolai nevelési-oktatási rendszerben résztvevő szereplők - gyermekek, diákok, szülők, pedagógusok, alkalmazottak és a fenntartó - **közös feladata és felelőssége**, hogy az alábbi **egyetemes emberi értékek a nevelő-oktató munka során és a mindennapi életben érvényre jussanak.**

Testileg, szellemileg, érzelmileg és erkölcsileg egészséges életvitel.

- ☞ A tanuló legyen erkölcsös, szellemileg fogékony és érzelmileg gazdag, legyen akaraterője és fegyelmezettsége, képes legyen a kudarcokat leküzdeni és rendelkezzen a megújulás és alkalmazkodás képességével!
- ☞ Alakuljon ki az egészséges életmódra való igény, a dohányzás és a káros szokások megvetése, a *rendszeres sportolás és természetjárás szeretete!*
- ☞ Legyen igényes önmagával szemben, szorgalmas és többre törekvő!
- ☞ Vállalja önmagát és tetteit, legyen őszinte, tudjon dönteni a jó-rossz, a helyes-helytelen között!

Társas emberhez méltó szokások és magatartások.

- ☞ Jellemezze a tanulót a tágabb és szűkebb haza ismerete és szeretete, a természet féltése! Ismerje meg Pusztamérges és Ruzsa történetét, a községei eredményeit és gondjait!
- ☞ A közösséghez tartozás igénye, a másokért való cselekvés hassa át tevékenységét! Az iskolai diákönkormányzat legyen sokszínű terepe a polgárrá nevelésnek, a hasznos és kulturált szabadidő eltöltésének!
- ☞ Érezzen és vállaljon felelősséget önmagáért és másokért, közösségéért!

- 👉 Legyen határozott, következetes, mások és a másság iránt toleráns! Ismerje meg környezetünk alkotó és társadalmi szerveződéseit!
- 👉 Viselkedjen udvariasan, illedelmesen, természetesen és a helyhez illően, ismerkedjen meg a szokásokkal, a helyi hagyományokkal!

Felkészülés a továbbtanulásra, munkavállalásra és az önálló életvitelre.

- 👉 Rendelkezzen korának megfelelő szinten a korszerű társadalom-, természettudomány és esztétikai műveltség alapjaival, valamint az ezeknek megfelelő szilárd alapképességekkel!
- 👉 Legyen a világról és önmagáról reális képe! Ismerje meg a különféle tevékenységi köröket, a térségben legtöbb embernek megélhetést nyújtó szakmákat!
- 👉 A tanulási folyamatot a tudatosság jellemezze, tudjon a tanuló rövidebb és hosszabb távra tervezni, reális mérlegelés alapján mások véleményének meghallgatásával dönteni!

3.2. Mottónk

Egészséges, kulturált, esztétikus környezetben olyan képzést adni tanulóinknak, hogy az élet bármely területén jó szakemberek, tisztességes, megbecsült polgárok legyenek.

3.3. Az iskolai könyvtár

Az iskola egyik fontos helye az iskolai könyvtár. Szerepe a nevelés - oktatás folyamatában igen jelentős, mely a Nemzeti Alaptanterv bevezetésével még jobban felértékelődni látszik. Intézményünkben önálló iskolai könyvtár 1985. január 1-e óta működik. Igazán "könyvtárról" az 1994/1995-ös tanévtől beszélhetünk, amikor könyvtárunk a már kibővített új épületbe, külön két helyiségből álló terembe költözött. Az állomány alapos "megtisztítása", a selejtezett könyvek kivonása után, a dokumentumok ETO szerinti raktári rendben kerültek fel a polcokra. A kisebb helyiség lehetővé tette számunkra, hogy a tanári kézikönyvek és tankönyvek, valamint a tanulói példányok teljesen külön kerüljenek a többi, osztályozott dokumentumoktól. Az itt elhelyezett könyvek a brosúra nyilvántartásba kerültek bevezetésre.

1994. évig, könyvtárunk állománya csak írásban rögzített dokumentumokkal rendelkezett. Hang- és képrögzítéses eszköztárunkhoz 1994. októberében a Nemzeti Kulturális Alap Igazgatóságához benyújtott pályázatunkkal jutottunk, megteremtve ezzel videotárunk alapjait. Gyűjtőkörünk a szakirodalom javára, 60- 40%-os arányban van kialakítva. Az iskola profilja 1994-ben (a névadással egyidejűleg) megváltozott, ezért állománygyarapítási feladatainknál mindezt figyelemmel kísérjük. Az iskolai könyvtár arculatát az iskola jellege határozza meg, ezért szolgáltatásaival, valamint egész állományával ehhez kell igazodnia. A könyvtár olvasó-köre a tanárok és diákok személyéből tevődik össze. Jelenleg a beiratkozott tanulók száma a mindenkori iskola létszáma, és természetesen minden nevelőnk is tagja könyvtárunknak.

A beiratkozott gyerekek az " Olvasók és kölcsönzések nyilvántartása" című füzetben vannak nyilvántartva. Könyvtári tagdíjat minden tanuló, minden tanévben fizet. A kölcsönzési idő két hét. A könyvtár nyitvatartási ideje heti húsz óra. Az információforrás szélesítése, lehetőség szerinti teljessé tétele hosszú távra meghatározza feladatainkat. Ilyen például a könyvtár gépesítése ami ma már elengedhetetlen követelmény, hiszen a hozzáférés lehetőségét biztosítani kell tanárainknak és tanulóinknak egyaránt.

A tagintézmény iskolai könyvtári feladatait a Pusztamérgesi Községi Könyvtár látja el.

3.4. Rendelkezésünkre álló helyiségek, sportlétesítmények:

I. Székhelyen lévő általános iskolai oktatási intézményegységben:

- tanterem
- szaktanterem
- tanterem az átlagnál kisebb
- technika szaktanterem
- számítástechnika terem
- háztartástechnika terem
- dohányzó helyiség
- videós, televíziós terem
- könyvtárterem
- szertár, raktárhelyiség
- bitumenes pálya, amelyen elfér a kézilabda és kosárlabdapálya
- füves labdarúgó pálya
- homokos röplabdapálya
- távolugró gödör

- zenei szakterem
- díszterem
- tanári szoba
- vezetői szoba (igazgató, igazgatóhelyettes, iskolatitkár)
- kazánház
- műhely
- irattár.

A szabadtéri létesítményeink az átlagosnál jobbak, de a kézilabdapálya felújításra szorul. A téli testnevelési órák megtartásához ill. annak hatékonyabbá tételéhez nagyban hozzájárulna egy jól felszerelt tornaterem. Az iskola környéke parkosított, a gondozásból a tanulók is kiveszik részüket. A néhány helyiség bútorzata használt. Sok gondot okoz a régi típusú faszékek karbantartása. Ezért folyamatosan cseréljük őket, pályázat segítségével. A kiépített zárt láncú TV - rendszer lehetővé tenné minden tanteremben a televízió használatát, de sajnos ez csak néhány teremben megoldott, a készülékek hiánya miatt.

Számítógépes parkunk még javításra szorul, a tantervi követelményeknek csak akkor tudunk teljesen eleget tenni, ha ez a fejlesztés megoldódik. A jelenlegi felszerelés részben jó. A szertárak felszerelése megfelelő, de kiegészítésük indokolt. Sportfelszereléseink bővítésre és folyamatos cserére szorulnak.

3.5. Alapfokú művészeti oktatás

A hangszerek állapota jó, de a zongora minden évben történő hangolása sok pénzt vesz igénybe. Amennyiben a növendékeink zenei tudása eléri, hogy zenekarban is tudnak játszani, akkor szükségessé válik a hangszerállomány bővítése. Erre reális esélyeink vannak, mivel az eddigi versenyeken és bemutatókon tanítványaink magas színvonalat képviseltek. Eszközeinket folyamatosan bővítjük.

4. Az iskola nevelési programja

4.1. Hitvallásunk

A nevelés egyidős az emberiséggel. A korszerű pedagógiai célkitűzések történelmi koronként változtak, ám mindig megmaradt - valljuk mi is - az általános cél: fejleszteni önmaga s környezete számára. Ez a nevelő-oktató tevékenység mindig személyre szabott. Tartalmaz közösségi elvárásokat, de a gyermek adottságaihoz, képességeihez igazodik. Pedagógiai felfogásunk olyan tevékenységrendszer formál, mely lehetőséget ad a tanulóinknak arra, hogy nemzeti kultúránk és az egyetemes műveltség alapjainak elsajátításán túl az emberi együttélés alapvető normáit is megismerjék és gyakorolják. Nevelőmunkánk alapja az együttműködés. Az iskola-vezetés a munkaközösségek, az osztályfőnökök és a szaktanárok e program alapján igazítják egymáshoz és a tanulókhöz elvárásaikat s tervezik éves feladataikat. ez az alapja a család és az osztályfőnökök között kialakuló kapcsolattal szembeni elvárásoknak, csakúgy mint iskolánk és az óvoda között formálódó viszony megítélésének, a középfokú intézményekhez való igazodás tervezésének. A gyermek fejlődése az, mely pedagógiai tevékenységünket rendszerbe fűzi s munkánk eredményességét, együttműködésünk célszerűségét, hatékonyságát, minősíti.

Minden tanulónak esélyt kell biztosítani ahhoz, hogy tehetsége, képességei szerint fejlődhessen, a továbbtanuláshoz és életkezdéshez szükséges alapismereteket elsajátíthassa. Alapelvünk a gyermekszerepére épülő, a gyermeki jogokat tiszteletben tartó pedagógia. Humanizmusunk mércéje, hogy nem várhatunk el többet a tanulótól, mint amit teljesíteni képes, de következetesen elvárjuk tanítványainktól az igyekezetet, törekvést, az eredmények elérésére. Ennek szellemében fogalmaztuk meg értékrendünket.

4.2. Célunk

- hogy javuljanak az iskola eredményességi mutatói (kompetenciamérési eredmények, továbbtanulási mutatók, lemorzsolódási adatok),
- a kompetenciaalapú oktatás a mindennapi pedagógiai gyakorlat részévé váljon,
- mérhetően csökkenjen a sajátos nevelési igényű tanulók aránya a tudatos, összehangolt és az érintett gyermekek minél korábban történő korai fejlesztésével,
- a tudatos esélykiegyenlítő munka eredményeként javuljanak a HHH-tanulók kompetenciamutatói és továbbtanulási eredményei.

4.3. Az általános iskola alap és kiemelt feladatai.

Együttneveléssel fejlesztjük azokat a kulcskompetenciákat, amelyekre minden egyénnek szüksége van a személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári létezéshez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához.

Kulcskompetenciák fejlesztése

- Fejlesztjük azokat a kulcskompetenciákat, amelyekre minden egyénnek szüksége van a személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári létezéshez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához.
- Sajátos, egyéni és hatékony tanulási módszerek kialakítására törekszünk. Ráneveljük tanulóinkat a különféle kommunikációs csatornákon nyert információk értelmezésére, feldolgozására. Tanulóinkkal megismertetjük szülőföldünk, hazánk kultúráját, hagyományait, történelmi emlékeinket, és ezek megőrzésére, tiszteletben tartására neveljük őket.

A tantárgyi *ismeret*, *képesség* és *attitűd* tartalmak, a tanórai és tanórán kívüli tevékenységek strukturálódnak az alábbi **kulcskompetenciákká**:

- Anyanyelvi kommunikáció,
- Idegen nyelvi kommunikáció,
- Matematikai kompetencia,
- Természettudományos kompetencia,
- Digitális kompetencia,
- A hatékony önálló tanulás, mint kulcskompetencia,
- Szociális és állampolgári kompetencia,
- Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia,
- Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség.

Legfontosabb közös céljaink a tanulás-tanítás eredményessége érdekében:

- a) Kompetencia alapú nevelés- oktatás elterjesztése
- b) A sikeres munkaerő-piaci alkalmazkodáshoz szükséges, az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése
- c) A kompetencia alapú oktatás módszertanának és eszközeinek széleskörű elterjesztése
- d) A pedagógusok módszertani kultúrájának korszerűsítése
- e) A tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak egyénre szabott fejlesztése és megerősítése
- f) A rendszerben meglévő szelektív hatások mérséklése, az egyenlő hozzáférés és esélyegyenlőség biztosítása
- g) Szegregációmentes, együttnevelési környezet kialakítása

- h) A digitális írástudás elterjesztése, mindennapi gyakorlattá válásának támogatása
- i) A szakértői bizottság által az integrációra alkalmas SNI-s gyermekek, tanulók integrált nevelése, a testi- lelki egészség biztosítása
- j) A környezeti nevelés szerepének növelése
- k) Az intézmények és csoportok kapcsolatainak gazdagítása és az együttműködések ösztönzése
- l) Ruzsa község és környéke hagyományainak megismerése és megismertetése, a hagyományok ápolása
- m) Pusztamérges község és környéke hagyományainak megismerése és megismertetése, a hagyományok ápolása
- n) A települések közösségi értékeinek közvetítése
- o) A szabadidő kulturális célú eltöltéséhez feltételrendszer biztosítása

Célrendszer megfogalmazása az integráció tükrében:

Legfőbb célkitűzésünk, hogy az eltérő képességű és szociális helyzetű tanulóink együttnevelését-oktatását maradéktalanul megvalósítsuk.

Az integrációs oktatásban résztvevő tanulók százalékos aránya a teljes osztálylétszámhoz, ill. évfolyam létszámhoz viszonyítva megfelelően a jogszabályban előírtak.

Célunk továbbá:

- időben felismerni a tanulók hátrányos helyzetét,
- megnyerni a szülőket a tanulók együttnevelésére,
- elérni, hogy eredményesen befejezzék a általános iskolát,
- sikeresen tudjanak középiskolát választani.

Célok és feladatok az általános iskola bevezető és kezdő szakaszára

(1-4. évfolyam)

Az alapfokú nevelés-oktatás első szakasza az iskolába lépő kisgyermekben óvja és továbbfejleszti a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot. Átvezeti a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe. Fogékonnyá teszi saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt. Az iskola teret ad a gyermekek játék és mozgás iránti vágyának, segíti természetes fejlődését, érését.

A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában - élményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal

fejleszti az alapvető képességeket és alapkészségeket, közvetíti az elemi ismereteket, szokásokat alakít.

Ez az iskolaszakasz a kíváncsiságtól és érdeklődéstől motivált, szabályozott és kötetlen tevékenységek célszerűen kialakított rendszerében fejleszti a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozza a reális önértékelést. Mintákat és gyakorlóterepet ad, magatartási normákat, szabályokat közvetít a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez. Megerősíti a humánus magatartásformákat, szokásokat, és a gyermek jellemét formálva elősegíti a személyiség érését.

Támogatja az egyéni képességek kibontakozását, segíti a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatát. Törődik azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermek szociális-kulturális környezetéből vagy a szokásostól eltérő ütemű éréseéből, fejlesztési szükségleteiből fakadhatnak.

A fejlesztést a tanító az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal szolgálja. Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre épít. Az ehhez felhasznált tananyagtartalmak megtervezésekor, valamint a feldolgozás tempójának meghatározásakor, a pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoporthoz, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekinti irányadónak.

Kiemelt fejlesztési feladatok

A bevezető és kezdő szakaszban a rehabilitáció, rehabilitáció kiemelt célja a megismerő képesség, az emlékezet, a figyelem fejlesztése az észlelés-képzéskialakítás folyamatain keresztül, a cselekvésszabályozás belső feltételeinek folyamatos kialakítása, fejlesztése, a beszéd formai és tartalmi oldalának erősítése.

Gondolkodási képességek fejlesztése

Fejlesztési feladat a pontos érzékelés kialakítása: tárgyak, személyek, jelenségek felismerése, megnevezése, felsorolása:

összehasonlítás:

Tárgyak, tárgyképek tulajdonság szerinti összehasonlítása (szín, alak-forma, nagyság, mozgás, mennyiség).

A feltárt lényeges tulajdonság alapján a hasonló és megkülönböztető jegyek több szempontú összehasonlítása, stb.

differentiálás:

Tárgyak, személyek, jelenségek, mennyiségek csoportosítása a jellemzők alapján a jellemző jegyek említésével, megkülönböztetés a minőség és mennyiség alapján, rendezés pl.: nagyság, szín, színárnyalat, mozgás szerint.

A gondolkodási funkciók fejlesztése:

Nem nélkülözheti az emlékezet, a figyelem, a koncentráció folyamatos fejlesztését. Az emlékezet személyek, tárgyak, szimbólumok megjegyzése, felsorolása, egymásutánisága, szekvenciák megjegyzése, cselekedetekre, cselekvésre, történésre visszaemlékezés, tárgyakhoz, személyekhez kapcsolódó tevékenység felidézése, stb.

Figyelem: egyszerű, majd bonyolultabb utasítások végrehajtása, meghatározott cselekvés elvégzése, gyors reagálás az utasításokra, többféle mozgás vagy cselekvés végrehajtása egymás után, összpontosítás a feladatra, céltudatos feladatvégzés, próbálgatás, önellenőrzés.

A motoros képességek fejlesztése

A motoros képességek fejlesztésének célja és feladata a testvázlat kiépítése, a különböző testhelyzetek tudatos érzékelése, változtatása, a testrészek mozgatása különböző helyzetekben, a saját testhez viszonyított irány- és térbeli helyzet felismerése stb.

Finommozgás fejlesztése, vizuomotoros koordináció kialakítása, nagymozgások lendületes végzése, egyensúlygyakorlatok, ügyességi gyakorlatok, stb.

Mozgáskivitelezés – tempó, erősség, ritmus szerint.

Tér- és időbeli tájékozódási képesség alakítása

Térbeli hely és helyzet felismerése, megnevezése – fent-lent, elől-hátul-középen stb. Térbeli helyzetek megfogalmazása, relációs szókincs fejlesztése.

Időbeli tájékozódás: történésekre, cselekvésekre visszaemlékezni – időpont (mikor?), időköz (megtől, meddig?), az idő ritmusa, a természet ritmusa, ritmikusan ismétlődő állapotok megfigyelése stb.

Kommunikációs képességek fejlesztése

A beszédindíték, a beszédkedv fokozás, ösztönzés a kommunikációra. A beszéd technikai részének fejlesztése beszédmintával, gyakorlatokkal, mint: a tagolt beszéd, a helyes légzés, toldalékok pontos, tiszta ejtése, a szünettartás.

A fonematikus hallás fejlesztése a beszédhelyzethez alkalmazkodó hangerő, hanglejtés, beszédtempó és ritmus megtanításával, gyakorlásával.

A szókincs gyarapítása, aktivizálása. A tanult ismeretkörhöz kapcsolódó szógyűjtés, a kifejezések, a fogalmak beépítése a tanuló aktív szókincsébe.

Az olvasás-írás tanulásában mutatkozó fejlődési lemaradások, nehézségek leküzdésének feladatai: az olvasás irányának gyakorlása, sortartás, sorváltás, magánhangzók differenciálása (időtartam, ajakállás, artikulációs mozgás szerint), mássalhangzók megkülönböztetése (zöngés, zöngétlen, betűfelismerési gyakorlatok, hanganalízis, összeolvasási gyakorlatok, stb.).

Írásmozgás fejlesztése: a ceruzafogás, görcsös, szaggatott, lassú írásmozgás korrekciója, írásmozgások egymásutánjai, mozdulatok gyakorlása, a fonetikus írás hibái, a hangok, betűk közötti asszociáció megerősítése stb.

Szociális képességek fejlesztése

Megfelelő kötődések, viszonyulásaik kialakítása, szabályok felismerése, betartása, a társas viselkedés formáinak ismerete, gyakorlása, önfegyelem kialakítása. A kulturális hátrányokból eredő viselkedési formák megváltoztatása.

Énkép, önismeret

A kezdő iskolaszakasz bevezető időszakában az iskolába kerüléssel együtt járó tanulási mód, környezet és tevékenység váltást lassú átmenettel szükséges segíteni és minél inkább törésmentessé tenni.

A tanító biztonságérzetet fokozó, a tanulási sikerek gyakori megélésének és elismerésének feltételrendszerét megteremtő, tapintatos és szeretetteljes bánásmódja teszi

lehetővé, hogy a kisiskolások felfedezhessék belső értékeiket, a feladatokkal való megküzdés élményét, kipróbálhassák fejlődő önállóságukat, s ne végzetes kudarcként, hanem hasznosuló tanulsággal éljék meg sikertelen próbálkozásaikat is.

A sokféle közös tevékenységben való részvétellel sajátíthatják el a gyerekek leginkább azokat az alapvető magatartási normákat, szabályokat és szokásokat, amelyek megalapozhatják a társadalmi, természeti és technikai környezetükkel kapcsolatos pozitív viszonyulásaikat, elősegítve ezzel szocializációjuk sikerességét.

Hon-és népismeret

A kisiskolások különösen nyitottak, fogékonyak e fejlesztési terület irányában. Ezért is olyan fontos, hogy a tanító minden lehetőséget - pl. az olvasmányok tartalmát, a közös éneklés, zenélés élményét, a képzőművészeti alkotásokkal való találkozás alkalmait, a társadalmi, természeti és technikai környezetből szerzett tapasztalatokat és ismeretbővítést - célirányosan használjon fel ahhoz, hogy a haza fogalmát megtöltse tartalommal. Gondoskodjon a nemzeti kultúra értékeinek átörökítéséről, ösztönzést adjon a nemzeti hagyományok ápolására és a hazaszeretet példáinak megmutatása mellett a hazaszeretet tevékenységekben megnyilvánuló gyakorlásához is teremtsen feltételeket. Ez a pedagógiai tevékenység természetesen csak akkor lesz teljes értékű, ha már kisiskolás korban megkezdődik a hazánkban élő nemzetiségek és népcsoportok iránti figyelem és nyitottság megalapozása, a kulturális értékekkel való ismerkedés és az elfogadásukra, a megbecsülésükre, a tiszteletükre való ráhangolás.

A jól megalapozott nemzeti azonosságtudatra épülhet fel **az európai azonosságtudat, az egyetemes kultúra** iránti fogékonyság, mert a gyerek olyan kitekintés, élmény és tapasztalás birtokába jut, amely a későbbiekben utat nyithat és feltételt képez az európai identitás fejlődéséhez.

Környezeti nevelés

Az iskolába lépő kisgyerek az óvodából sok olyan hasznos tapasztalatot, élményt és érzelmi alapvetést hoz, amelyik megalapozza az alsó tagozat tudatosító, attitűdformáló, szokásalakító tevékenységét a környezettudatos magatartás formálásához.

A kisiskolások környezeti nevelésében kiemelt szerepe van a személyes tapasztalatoknak és az ismételten átélt élethelyzeteknek. Ezek többféle nézőpontból történő megbeszélésének, értékelésének, a vélemények ütköztetésének és a pozitív magatartásformák

folyamatos gyakorlásának. Különösen fejlesztő hatásúak a gyermekek környezetében megfigyelhető és jól érzékelhető környezeti problémaszituációk megoldására szervezett - a gyerekek öntevékenységre, ötleteire építő - kreatív feladatok és projekt-jellegű tevékenységek.

Az információs és kommunikációs kultúra fejlesztése

A bevezető és a kezdő iskolaszakasz tanulási tevékenységeinek egyik leglátványosabb eredménye az új nyelvhasználati módok, az olvasás és az írás megtanulása és használatának eszközzé fejlesztése. Tekintettel arra, hogy a nyelvhasználati módok megtanulása egymásra épül, fejlesztésük pedig szorosan egymáshoz kapcsolódik, a velük való foglalkozás helyes arányainak kialakítása különös figyelmet igényel a tanítótól.

A különböző nyelvhasználati módok tanulásának pszichológiai és szociokulturális feltételeiben igen jelentős eltérések tapasztalhatók a tanulók körében. **Ezért súlyos hiba, ha a tanítás feszített tempójú, egységes haladási ütemet vár el a tanulóktól, nincs tekintettel eltérő jellemzőikre, fejlesztési szükségleteikre. Az olvasás és az írás, valamint a szövegalkotás tanulásának kezdeti időszakában a szokásosnál is nagyobb szerepe van az egyéni különbségek figyelembevételének, a differenciált fejlesztésnek.** Ilyen módon érhető el, hogy az olvasás, a szóbeli és az írásbeli önkifejezés élmény, örömteli tevékenység lehessen a gyermeknek.

Lehetővé kell tenni, hogy a tanulók saját olvasatuk szerint értelmezhessék a szöveget, kapjanak ösztönzést arra, hogy felépítsék magukban annak képi világát. Az értő olvasás fejlődésében fontos lépés az a tapasztalat, hogy a szöveg nemcsak irodalmi élményt nyújthat, hanem ismeretforrás is, s az így megszerzett tudás felhasználható újabb feladatok megoldásához.

Az anyanyelv emeltebb igényű használatának megalapozása is kisiskolás korban veszi kezdetét az ösztönös nyelvhasználat tudatosítási folyamatainak beindításával.

A kommunikációs kultúra korunkban nélkülözhetetlen összetevője a különféle ismeretforrások hasznának és felhasználhatóságának korai megtapasztalása, s ennek részeként az elektronikus média használatának megalapozása a számítógép elemi szintű kezelésének megismerésével.

Tanulás

Kisiskolás korban a tanulási képesség az érdeklődés, a kíváncsiság és a kompetenciára törekvés által motivált közös és egyéni tanulási tevékenységek keretében: problémahelyzetek megoldásával, kreativitást igénylő érdekes feladatokkal, a már megszerzett tudás szüntelen mozgósításával, új helyzetekben való felhasználásával fejleszthető leginkább. E tevékenységek közben alakulnak a későbbi - felnőtt kori - munkavégzéshez nélkülözhetetlen akarati jellemzők, érzelmi viszonyulások és képesség összetevők (tervezés, döntés, visszacsatolás, együttműködés, megbízhatóság, sikerek megélése, a kudarcok elviselése, újrakezdés, kitartás, önellenőrzés, értékelés stb.) is.

Szükséges, hogy ne csak a tanító direkt irányítása mellett, hanem szabadon választható témákban, kötetlen szervezésű és társas tanulási helyzetekben is kipróbálhassák képességeiket a tanulók.

Az önálló tanulás képességének megalapozásához az olvasás-szövegértés fejlődésének függvényében néhány elemi tanulási technika tapasztalati megismerése és többszöri kipróbálása, valamint alapvető tanulási szokások (pl. tanulási sorrend, időtervezés, könyvtárhasználat, szöveghasználat, önellenőrzés, hibajavítás) alakításának megindítása is hozzá tartozik.

Testi és lelki egészség

A kisiskolás egészséges fejlődését és eredményes tanulását döntő mértékben befolyásolja, hogy az iskola milyen mértékben és módon elégíti ki mozgásigényét. Ezért a mozgáskultúra célirányos, szervezett fejlesztése mellett **naponta kellő időt szükséges biztosítani a kötetlen játékra és a szabadlevegőn szervezett mozgásra.**

A tanulók egészséges tanulási környezetének megszervezése, elhelyezése, a humánus, szeretetteljes bánásmód és szorongásmentes légkör megteremtése mellett a tanítónak figyelemmel kell kísérnie - a testi-lelki egészség védelmében - a gyermekek testi fejlődését és otthoni neveltetését is, hogy adott esetben teljesíthesse védő-segítő feladatait.

A lelki egészség fontos összetevője a kortárskapcsolatok szerveződése, a közösségben elfoglalt pozíció, a barátkozás sikeressége. Ezek kedvező alakulásához esetenként a tanító segítsége indirekt irányítása is szükséges. Olyan pedagógiai eljárások alkalmazása kívánatos, amelyek hatására a mellőzést, a kirekesztést, a sértő elzárkózást, a féktelen indulati

megnyilvánulásokat felváltja a csoportban az elfogadás, a türelem, készség az együttműködésre, az egymás segítése, az őszinte hangneme, a kölcsönös megbecsülés.

Felkészülés a felnőtt lét szerepeire

Az alapozás igényével már a kisiskolások nevelésében is megjelenik az állampolgári nevelés. Itt elsősorban a társadalmi tapasztalatok szerzése (pl. foglalkozások megismerése, a társadalmi munkamegosztás konkrét eseteinek megfigyelése, a felnőtt szerepekhez kapcsolódó szerepjátékok, magatartásformák, személyközi kapcsolatok elemzése, modellezése konkrét esetek kapcsán), attitűdformálás, magatartási minták közvetítése a cél. Továbbá olyan személyiségvonások fejlesztése, amelyek a későbbiekben nélkülözhetetlenek az értékes társadalmi tevékenységekben való részvételhez, az egyén boldogulásához (pl. feladattudat, a gyermek önmagáért és környezetéért érzett felelőssége, az együttműködés képessége, a közösség ügyei iránti érdeklődés, figyelem és tenniakarás, a véleménynyilvánítás igénye, a tolerancia, a türelem alapjai). A fejlesztés keretét a célirányosan szervezett tanulási és szabadidős tevékenységek és a természetes élethelyzetek adják.

Célok és feladatok az általános iskola alapozó és fejlesztő szakaszára

(5–8. évfolyam)

Az alapfokú nevelés-oktatás alapozó és fejlesztő szakasza szervesen folytatja a bevezető és kezdő szakasz nevelő-oktató munkáját, a készségek és képességek fejlesztését.

Az 5-6. évfolyamon – az 1-4. évfolyamhoz hasonlóan – továbbra is az alapkészségek fejlesztése kap fő hangsúlyt. Ez a szakasz – igazodva a gyermeki gondolkodás fejlődéséhez, az életkori sajátosságokhoz – figyelembe veszi, hogy a 10–12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz. Az 5–6. évfolyamokon ezért az integratív-képi gondolkodásra alapozó fejlesztés folyik, a serdülőkor kezdetétől (a fejlesztő szakaszban) viszont előtérbe kerül az elvont fogalmi és elemző gondolkodás.

Gondolkodási képességek fejlesztése

Feladata: az újonnan szerzett és a már meglévő ismeretek közötti kapcsolat kialakítása, a lényeges - megegyező és eltérő – jegyek kiemelése, összehasonlítások, eltérések, különbségek megfogalmazása, differenciálása, a relációkban való gondolkodás.

A verbális szint megerősítése, gyakorlása feladatokon, műveleteken feladat- és műveletrendszerben (az általános, a különös, a fölé-, mellérendeltség, egyidejűség, a szempontváltás, a megfelelő gyűjtőfogalomba való besorolás stb.).

Tanulási képességek fejlesztése

Feladata: a szándékos tanulás, az önálló, a meghatározott célra irányuló tanulás kialakítása, önálló tanulási módszerek, technikák gyakorlása, az önellenőrzés formái, a koncentráció a tanulás idején – zavaró ingerek kiszűrése, a kudarc, a nehézség leküzdése, újrakezdés, próbálgatás, ismétlés stb.

Kommunikációs képességek fejlesztése

Feladata az összefüggő beszéd megerősítése, javítása sokféle kommunikációs helyzetben, valóságos nyelvi készségek kialakítása konkrét tanulási folyamatban, a nyelvi megnyilatkozások tartalmi-formai alakítása, gyakorlati információközlések szóban, írásban, szövegértelmezés az olvasottak alapján, szövegalkotás szóban, írásban, grammatikai gyakorlatok, a helyesírási hibák elemzése, okfeltárás (hiányos szabályismeret, a gyakorlás, az automatizáltság hiánya, beszédhiba következménye), az okokra irányuló fejlesztő feladatrendszer stb.

Az iskola az 1-4. évfolyamokhoz hasonlóan az 5-8. évfolyamokon is különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, képességű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú gyerekeket együtt neveli. Érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően felkészíti őket a középiskolai, illetve szakiskolai továbbtanulásra, és előkészíti őket a társadalomba való beilleszkedésre. Ennek érdekében kiemeli a kommunikációs, a narratív, a döntési, a szabálykövető, a lényegkiemelő, az életvezetési, az együttműködési, a problémamegoldó, a kritikai, valamint a komplex információk kezelésével kapcsolatos képességeket, kulcskompetenciákat.

Fejleszti a tanulóknál azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolathoz szükségesek. A tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési

készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját. Rávezet a megbízhatóság, becsületesség, szavahihetőség értékére.

Az alapozó és fejlesztő szakasz szocializációs folyamatában az iskola tudatosítja a közösség demokratikus működésének értékét és néhány általánosan jellemző szabályát. Tisztázza az egyéni és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát, és ezek fontosságát a közösséghez, illetve egymáshoz való viszonyulásban. Megalapozza a felkészülést a jogok és kötelességek törvényes gyakorlására. A demokratikus normarendszert kiterjeszti a természeti és az épített környezet iránti felelősségre, a mindennapi magatartásra is.

Az iskolának ezekben a szakaszokban is kiemelkedő feladata a nemzeti, a nemzetiségi és az etnikai hagyományok tudatosítása és az ápolásukra való nevelés. Nevelési-oktatási tevékenységével az iskola fejleszti a tanulóknál a nemzeti azonosságtudatot, képviseli az egymás mellett élő különböző kultúrák iránti igényt. Erősíti az Európához tartozás tudatát, és egyetemes értelemben is készíti más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére. Ugyanakkor figyelmet fordít az emberiség közös problémáinak bemutatására.

Az 5-8. évfolyam, szervesen folytatva az 1-4. évfolyam munkáját olyan iskolai pedagógiai munkát feltételez, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy az oktatás és nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet és tevékenység számos egyéb fóruma is.

Kiemelt fejlesztési feladatok

A kiemelt fejlesztési feladatok az iskolai oktatás valamennyi elemét áthatják, elősegítik a tantárgyközi kapcsolatok erősítését, a tanítás-tanulás szemléleti egységét, a tanulók személyiségének fejlődését.

Énkép, önismeret

A személyiség fejlődését azzal segíthetjük elő, ha önmaguk megismerésére motiváló tanulási környezetet szervezünk a tanulók számára. Énképük és önismeretük gazdagodásához ezért olyan tanulási környezetet célszerű biztosítanunk, amely fokozza az őket körülvevő személyek és dolgok egyre tágabb körei iránti érzékenységet, illetve kialakítja bennük az alapvető erkölcsi, etikai normák iránti fogékonyságot. A nemzeti alaptantervben megnevezett nevelési értékek abban az esetben épülnek be a fejlődő személyiségbe, ha a tanulási tartalmak

elsajátítása során a tanulók maguk is aktív részeseivé válnak ezen értékek megnevezésének és azonosításának. Ahhoz, hogy tanulóink képesek legyenek énképükbe integrálni az újabb és újabb ismereteket, folyamatosan gondoskodnunk kell arról is, hogy egyre kompetensebbnek érezzék magukat saját nevelésük, sorsuk és életpályájuk alakításában. Ennek érdekében a Nemzeti alaptanterv műveltségi területein a nevelés és oktatás pedagógiai szervezését a tanuló ember szempontjából közelítsük meg, és törekedjünk a tanulók ön- és világszemléletének folyamatos formálására.

Hon- és népismeret

Elengedhetetlen, hogy a tanulók megismerjék népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit. Mélyedjenek el a kiemelkedő magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók tevékenységének, munkásságának tanulmányozásában. Ismerjék meg a haza földrajzát, irodalmát, történelmét, mindennapi életét. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek. Ismerjék meg a városi és a falusi élet hagyományait, jellegzetességeit.

Segítsük elő a harmonikus kapcsolat kialakítását a természeti és társadalmi környezettel. Alapozzuk meg tanulóinkban a nemzettudatot, mélyítsük el a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet és ettől elválaszthatatlan módon a hazánkban és szomszédságunkban élő más népek, népcsoportok értékeinek és eredményeinek megbecsülését. Ösztönözzük a fiatalokat a szűkebb és tágabb környezet történelmi, kulturális és vallási emlékeinek, hagyományainak feltárására, ápolására. Készítsük őket az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre.

Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra

Európa a magyarság tágabb hazája. A tanulók szerezzenek ismereteket az Európai Unió kialakulásának történetéről, alkotmányáról, intézményrendszeréről, az uniós politika szempontrendszeréről. Diákként és felnőttként tudjanak élni a megnövekedett lehetőségekkel. Magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká.

Tanulóink már az Európai Unió polgáraiként fogják felnőtt életüket leélni, ezért arra kell törekednünk, hogy iskolás éveik alatt olyan ismeretekkel, személyes tapasztalatokkal gazdagodjanak, amelyek birtokában meg tudják majd találni helyüket az európai nyitott

társadalmakban. Nem kevésbé fontos az sem, hogy európai identitásuk megerősödésével legyenek nyitottak és elfogadóak az Európán kívüli kultúrák iránt is.

A tanulók ismerjék meg az egyetemes emberi civilizáció legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit. Váljanak nyitottá és megértővé a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt. Szerezzenek információkat az emberiség közös, globális problémáiról, az ezek kezelése érdekében kialakuló nemzetközi együttműködésről. Növekedjék érzékenységük a problémák lényege, okai, az összefüggések és a megoldási lehetőségek keresése, feltárása iránt. Az iskolánk törekszik arra, hogy közvetlenül is részt vállaljon a nemzetközi kapcsolatok ápolásában.

Környezeti nevelés

A környezeti nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.

A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata feltételezi **az egész életen át tartó tanulást**, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság terén, és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben.

Mindez úgy valósítható meg, ha a különös figyelmet fordítunk a tanulók természettudományos gondolkodásmódjának fejlesztésére. Ha a tanulók érzékennyé válnak környezetük állapota iránt, képesek lesznek a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére, a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére, a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességeik vállalására és jogaik gyakorlására. A környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv.

A környezeti nevelés során a tanulók ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak. Konkrét hazai példákon ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció pozitív és negatív környezeti következményeit.

A tanulók kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljék meghatározóvá. Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

Információs és kommunikációs kultúra

Az információs és kommunikációs kultúra a megismerést, az eligazodást, a tanulást, a tudást, az emberi kapcsolatokat, az együttműködést, a társadalmi érintkezést szolgáló információk megtalálása, felfogása, megértése, szelektálása, elemzése, értékelése, felhasználása, közvetítése, alkotása.

Kiemelt feladat a megismerési képességek fejlesztése, különös tekintettel a megfigyelési, kódolási, értelmezési, indoklási, bizonyítási képességekre, amelyek az információs és kommunikációs kultúra szerves részét képezik. Kommunikációs kultúránk szerves része az anyanyelv tudatos és igényes használata, valamint az idegen nyelvű, illetve a különböző kultúrák közötti információcsere.

A közoktatás egész időszakában minden műveltségi területen nagy gondot kell fordítani a kritikai és kreatív olvasás képességének fejlesztésére, beleértve mind a valós, mind a virtuális csatornákon keresztül felfogott jelek befogadását, értelmezését és megválaszolását. Az iskolának az elektronikus média hatásmechanizmusainak megértésére, általában a különböző médiumokban való eligazodásra, az igényelt információ megtalálására, szelektív használatára kell nevelnie. Olyan fiatalokat kell kibocsátania, akik sikeres tanulási stratégiákkal használják ki az információs világháló lehetőségeit és eszközeit az élethosszig tartó tanulás során.

Az információs és kommunikációs kultúra részben az egyén szocializációjának, a társadalmi érintkezésnek, az egyéni és közösségi érdek érvényesítésének, egymás megértésének, elfogadásának, megbecsülésének döntő tényezője.

Tanulás

A tanulás a pszichikum módosulása külső tényezők hatására, tehát nem csupán ismeretelsajátítás és a figyelem, emlékezet működtetése. Tág értelmezése magában foglalja valamennyi értelmi képesség és az egész személyiség fejlődését, fejlesztését. Ez az iskola alapfeladata.

A tanulás számos összetevője tanítható. Minden nevelő teendője, hogy felkeltse az érdeklődést a különböző szaktárgyi témák iránt, útbaigazítást adjon annak szerkezetével, hozzáféréssel, elsajátításával kapcsolatban, valamint **tanítsa a gyerekeket tanulni**. A tanulók tegyenek szert fokozatos önállóságra a tanulás tervezésében. Vegyenek részt a kedvező körülmények (külső feltételek) kialakításában. Élményeik és tapasztalataik alapján ismerjék meg és tudatosítsák saját pszichikus feltételeiket. Az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása, gyakoroltatása főleg a következőket foglalja magában: az előzetes tudás és tapasztalatok mozgósítása; az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások kiépítése; a csoportos tanulás módszerei, a kooperatív csoportmunka; az emlékezet erősítése, a célszerű rögzítési módszerek kialakítása; a gondolkodási kultúra művelése; az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása; az élethosszig tartó tanulás eszközeinek megismerése, módszereinek elsajátítása; az alapkészségek kialakítása (az értő olvasás, az íráskészség, a számfogalom fejlesztése).

A tanulás fontos színtere és eszköze az iskola könyvtára és informatikai bázisa. A hagyományos tantermi oktatást az iskola keretein belül is kiegészítik az egyéni tanulás lehetőségei, amelyhez sokféle információforrás gyors elérésére van szükség. A könyvtár használata minden ismeretterületen nélkülözhetetlen, hiszen informatikai szolgáltatásai az iskolai tevékenység teljességére irányulnak. Használatának technikáját, módszereit – az önálló ismeretszerzés érdekében – a tanulóknak el kell sajátítaniuk. Váljanak rendszeres könyvtárhasználóvá, igazodjanak el a lakóhelyi, az iskolai, valamint a regionális és országos könyvtárakban. Ismerjék a könyvtári rendszert, a könyvtárban való keresés módját, a keresést támogató eszközöket, a főbb dokumentumfajtákat, valamint azok tanulásban betöltött szerepét, információs értékét. Sajátítsák el az adatgyűjtés, témafeldolgozás, forrásfelhasználás technológiáját, és alakuljon ki bennük a rendszerezett tudás átadásának képessége.

A tanulási folyamatot jelentősen átalakítja az informatikai eszközök és az elektronikus oktatási segédanyagok használata. Ez új lehetőséget teremt az ismeretátadásban, a kísérleteken alapuló tanulásban, valamint a csoportos tanulás módszereinek kialakításában.

A pedagógus fontos feladata, hogy megismerje a tanulók sajátos tanulási módjait, stratégiáit, stílusát, szokásait. Vegye figyelembe a megismerés életkori és egyéni jellemzőit, ezekre alapozza a tanulás fejlesztését. Gondosan kutassa fel és válassza meg a fejlesztés tárgyi-cselekvéses, szemléletes-képi és elvont-verbális útjait, és ruházza fel azokat életszerű tartalommal. Törekedjen a gondolkodási képességek, elsősorban a rendszerezés, a valós vagy szimulált kísérleteken alapuló tapasztalás és kombináció, a következtetés és a

problémamegoldás fejlesztésére, különös tekintettel az analízis, szintézis, összehasonlítás, általánosítás és konkretizálás erősítésére, a mindennapokban történő felhasználására. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet új helyzetekben is lehet alkalmazni. Előtérbe kerül az új ötletek kitalálása, azaz a kreatív gondolkodás fejlesztése. Ezzel párhuzamosan érdemes nagy hangsúlyt helyezni a tanulói döntéshozatalra, az alternatívák végiggondolására, a variációk sokoldalú alkalmazására, a kockázatvállalás, az értékelés, az érvelés és a legjobb lehetőségek kiválasztásának területeire. Fontos feladat a kritikai gondolkodás megerősítése, a konfliktusok kezelése, az életminőség javítása, az életvitel arányainak megtartása, az értelmi, érzelmi egyensúly megteremtése, a teljesebb élet megszervezése.

Testi és lelki egészség

Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében. Minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével az iskola segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek, a fiatalok egészségi állapotát javítják.

Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem **az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tiszteletére is nevel.** A pedagógusok készítsék fel a gyerekeket, a fiatalokat arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani. Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást. Ismertessék meg a környezet – elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés – leggyakoribb, egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módjait. Nyújtsanak támogatást a gyerekeknek – különösen a serdülőknek – a káros függőségekhez vezető szokások (pl. dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, rossz táplálkozás) kialakulásának megelőzésében. Segítsék a krízishelyzetbe jutottakat. Az iskola megkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, és figyelmet fordítson a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre.

Az egészséges, harmonikus életvitelt megalapozó szokások a tanulók cselekvő, tevékeny részvételével alakíthatók ki. Fontos, hogy az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős szerepe van.

Felkészülés a felnőtt lét szerepeire

A felnőtt lét szerepeire való felkészülés egyik fontos eleme a pályaorientáció. Általános célja, hogy segítse a tanulók további iskola- és pályaválasztását. Összetevői: az egyéni adottságok, képességek megismerésén alapuló önismeret fejlesztése; a legfontosabb pályák, foglalkozási ágak tartalmának, követelményeinek és a hozzájuk vezető utaknak, lehetőségeknek, alternatíváknak tevékenységek és tapasztalatok útján történő megismerése; a lehetőségek és a valóság, a vágyak és a realitások összehangolása. Tudatosítanunk kell a tanulóknak, hogy életpályájuk során többször pályamódosításra kényszerülhetnek.

Az iskolának – a tanulók életkorához és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételek, tevékenységek biztosítására van szükség, amelyek elősegíthetik, hogy a tanulók kipróbálhassák képességeiket, elmélyedhessenek az érdeklődéseiknek megfelelő területeken, ezzel is fejlesztve ön- és pályaismereteiket.

A pályaorientáció csak hosszabb folyamat során és csak akkor lehet eredményes, ha a különböző tantárgyak, órán és iskolán kívüli területek, tevékenységek összehangolásán alapul. A pályaorientáció területén található kulcskompetenciák közül kiemelt figyelmet igényel a rugalmasság, az együttműködés és a bizonytalanság kezelésének a képessége egyéni és társadalmi szinten egyaránt.

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttéléshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiailag megtervezett fejlesztése. Olyan szociális motívumrendszer kialakításáról és erősítéséről van szó, amely gazdasági és társadalmi előnyöket egyaránt hordoz magában. A szociális kompetenciák fejlesztésében kiemelt feladat a segítséssel, együttműködéssel, vezetéssel és versengéssel kapcsolatos területek erősítése. Ezzel párhuzamosan szükséges a társadalmi-állampolgári kompetenciák körét is meghatározni, nevezetesen a jogaikat érvényesítő, a közéletben részt vevő és közreműködő tanulók képzéséről van szó. A szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztésének fontos részét képezik a gazdasággal, az öntudatos fogyasztói magatartással, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos területek, mint például a vállalkozási, a gazdálkodási és a munkaképesség, szoros összefüggésben az ún. cselekvési kompetenciák fejlesztésével.

Az általános iskolánk a fentiekben megfogalmazottakat egyaránt fontos fejlesztési feladatként kezeli. Ennek érdekében:

1. Gyermekközpontú iskolát akarunk, amelyben elsődlegesen a komplex személyiségfejlesztésre törekszünk.

2. Nyitott iskolaként az együttműködések szélesítése:

- 👉 a szülőkkel és a község lakosságával,
- 👉 a környező települések iskoláival nevelési-oktatási kapcsolatok fenntartása, kistérségi sport- és tanulmányi versenyek szervezése, szakmai együttműködés.

Művészeti oktatás

Iskolánk tanulóinak lehetősége van arra, hogy intézményünkben délutáni órákban művészeti tanszakokon zenei illetve egyéb művészeti ágakban tanulhassanak.

4.4. Az iskolai képzés szakaszai

- 👉 az általános műveltséget megalapozó pedagógiai szakasz, 1-8. évfolyam
- 👉 bevezető és kezdő pedagógiai szakasz 1-4. évfolyam
- 👉 alapozó pedagógiai szakasz 5-6 évfolyam
- 👉 fejlesztő pedagógiai szakasz 7-8 évfolyam

Az egyes pedagógiai szakaszok követelményei, a szakaszváltásra elérendő készségek és képességek:

1. szakasz: 1. - 4. évfolyamok:

- 👉 Alakuljon ki számfogalma a tantervben meghatározott számkörökben,
- 👉 legyen jártas a négy alpműveletben,
- 👉 ismerje és használja a mértékegységeket,
- 👉 eszközként használja az írást, olvasást,
- 👉 beszéljen tisztán, érthetően, helyesen,
- 👉 ismerje a könyvtárhasználat rendjét,

- 👉 tartsa fontosnak az egészséges életmódot!
- 👉 Tudjon térben és időben tájékozódni

2. szakasz: 5. - 6. évfolyamok:

- 👉 Alakuljon ki az önálló ismeretszerzés képessége,
- 👉 ismerje a könyvtárhasználat rendjét, használja a megfelelő szakirodalmat, kézikönyveket,
- 👉 alakuljon ki a kulturált viselkedés igénye,
- 👉 alakuljon ki a megfelelő kommunikációs készsége,
- 👉 legyen igényes önmagával, környezetével, munkájával szemben,
- 👉 tartsa fontosnak az egészséges életmódot, életvitelt,
- 👉 töltse szabad idejét hasznosan; találja meg a helyes arányt a munka és pihenés között,
- 👉 ismerje meg jogait!

3. szakasz: 7-8. évfolyam

- 👉 Legyen képes az önálló ismeretszerzésre,
- 👉 rendszeresen látogassa a könyvtárat, önállóan használja a megfelelő szakirodalmat, kézi könyveket,
- 👉 viselkedjen kulturáltan,
- 👉 legyen igényes önmagával, környezetével, munkájával,
- 👉 találja meg embertársaival a megfelelő hangnemet, viselkedése legyen udvarias, illemtudó,
- 👉 tartsa fontosnak az egészséges életmódot, életvitelt,
- 👉 az iskola és mások vagyonára különös tekintettel vigyázzon, óvja azt,
- 👉 a közösség életébe aktívan, építő módon kapcsolódjon be,
- 👉 legyen tisztában kötelességeivel, alakuljon ki a kötelességtudata,
- 👉 tudjon élni jogaival,

- 👉 alakuljon ki a megfelelő társadalomismerete, ismerje a társadalom demokratikus rendszerét!

Képességfejlesztő célok:

Az alábbi képességeket a gyermek egyéniségének, fejlődési ütemének megfelelően folyamatosan fejleszteni kell:

- 👉 A tiszta **érthető beszéd**,
- 👉 az olvasás képességének fejlesztése, az **értő olvasás** kialakítása,
- 👉 rendszeres **olvasóvá válás**,
- 👉 a helyes nyelvhasználat, helyesírás képességének fejlesztése,
- 👉 a **logikus gondolkodás** fejlesztése,
- 👉 a számolási képesség eszközzé válása,
- 👉 a **rendszeres testmozgás igényének** kialakítása, folyamatos ösztönzése,
- 👉 egészséges versenyszellem előtérbe helyezése,
- 👉 a helyes ítélőképesség formálása,
- 👉 a művészeti értékek befogadására való nyitottság elérése,
- 👉 az önálló **tudásszerzés igényének** kialakítása,
- 👉 az **alkalmazkodás képességének** erősítése.

A szakaszhatárok ellenőrzési módjai, a kimeneti pontok és a kimenet módjai.

A szakaszhatárok ellenőrzési módja.

- 👉 A 8. évfolyam végéig a helyi tantárgyi tantervekben meghatározottak szerint történik az ellenőrzés.

A kimeneti pontok, a kimenet módjai és lehetőségei.

- ☺ A szakaszhatárok egyben kimeneti pontokat is jelentenek. Ezek egyúttal lehetőséget adnak a más iskolából érkezőknek tanulmányaik zavartalan folytatására.
- ☺ Az általunk megállapított szakaszhatárok kezdetétől eltérő időpontban érkezők tudásszint felmérésen vesznek részt. A szükséges felzárkóztatásról az iskola a szülővel együtt gondoskodik.

5. Az átfogó innováció és az adaptációs tevékenység bemutatása, a TÁMOP 3.1.4. projekt fenntartása

Intézményünkben alapvető tartalmi változást hozott a 2009/2010 tanévben induló, 2010. augusztus 31-én záruló, 5 éven át fenntartandó TÁMOP projekt. A Társadalmi Megújulás Operatív Program Kompetencia alapú oktatás, egyenlő hozzáférés - Innovatív intézményekben TÁMOP 3.1.4-08/2. - 2009-0224 pályázat keretén belül általános iskolai és tagintézményi szinten megvalósul a kompetencia alapú oktatási programcsomagok megvalósulása, új tanulásszervezési eljárások bevezetése, ehhez kapcsolódóan a kollégák szakmai felkészítése, és a fejlesztésekhez kapcsolódó eszközök, oktatási segédanyagok beszerzése.

A TÁMOP 3.1.4 pályázat szervezeti, tartalmi kötelező elemeinek megvalósítása intézményünkben (a feladatellátási helyek tanterveiben részletesen szabályozott módon):

- **Kulcskompetenciák fejlesztése**
  - Meghatározott tanulócsoportban, a „Szövegértés-szövegalkotás” kulcskompetencia területen tanévet átfogóan, teljes tanórai lefedettséget biztosító kompetencia alapú oktatási program, programcsomag bevezetése, alkalmazása.
  - Meghatározott tanulócsoportban, a „Matematika” kulcskompetencia területen a tanévet átfogóan, teljes tanórai lefedettséget biztosító kompetencia alapú oktatási program, programcsomag bevezetése, alkalmazása.

- Meghatározott tanulócsoporthoz, további egy választott kulcskompetencia területén kompetencia alapú oktatási program, programcsomag bevezetése, alkalmazása.
- Tantárgytömbösített oktatás, a szakrendszerű oktatás teljes intézményi időkeretének legalább 5%-ának mértékéig.
- Műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatása, legalább egy műveltségterületen.
- Oktatási programok, újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetése.
- Az implementációs tevékenységet segítő, a kulcskompetenciák fejlesztését támogató modern pedagógiai módszertan alkalmazása:
  - Legalább egy, három hetet meghaladó projekt megszervezése tanévenként.
  - Legalább egy témahét megszervezése tanévenként.
  - Legalább egy moduláris oktatási program tanévenként.
- IKT-eszközök használata, digitális készségek fejlesztése:
  - Digitális tartalmak, taneszközök oktatási gyakorlatban való használata, digitáliskészségek fejlesztése oly módon, hogy a programba bevont tanulócsoporthoz implementációban érintett tanóráinak 25%-a IKT-eszközzel támogatott tanóráként valósuljon meg.
- A hátrányos helyzetű és SNI tanulók esélyegyenlőségének javítása:
  - A hátrányos helyzetű gyerekek, tanulók és a sajátos nevelési igényű gyerekek integrálását elősegítő programok intézményi alkalmazása.
- Szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása.
- A lemorzsolódás és kirekesztődés megelőzését támogató személyközpontú, egyéni tanulási utak, komplex végigkísérési folyamatok kialakítása.
- Új módszerek intézményi alkalmazása, elterjesztése, önálló intézményi innováció megvalósítása.
- Az intézmények közötti horizontális tanulás elősegítése érdekében, a feladatellátási hely sajátosságainak megfelelő, a tervezett fejlesztésekhez illeszkedő, már kifejlesztett, kipróbált és jól bevált pedagógiai módszerek, eljárások megismerése, adaptációja, „jó gyakorlatok átvétele”, alkalmazása.
- Intézmények közötti szakmai együttműködések, referencia intézményekkel való együttműködés kialakítása.
- A pedagógusok horizontális együttműködési, tanulási lehetőségeinek megteremtése.
- Az intézmény saját innovációjának megvalósítása, amely a helyi igényekhez igazodva, egyéni fejlesztésre, a nevelés, oktatás eredményességének fokozására, az esélyegyenlőség kiteljesítésére, programok, nevelési eljárások, tanulásszervezési módok kidolgozására, azok gyakorlati megvalósítására vállalkozik.
- Átfogó intézményfejlesztés megvalósítása.

6. IPR alkalmazása intézményünkben

1) Cél:

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, eltérő nevelési igényű gyermekek egy osztályban, csoportban történő, integrált nevelése, oktatása a többségi tanulókkal.

2) Feladataink az IPR alkalmazása során:

Az integrált tanulás-tanítás és gondoskodás során egyénre szabott, a hátránykompenzációs elvekre alapozott és a differenciált fejlesztést és fejlődéskövetést segítő módszerek kiválasztása, alkalmazása.

Az IPR érvényesítésének feladatai:

- új tanulásszervezési eljárások, módszerek alkalmazása,
  - tartalomfejlesztő gyakorlatok bevezetése,
  - hagyományos tanulási tér- és időkeretek megváltoztatása,
  - pedagógus szerep áthangolása,
  - a nevelésben-oktatásban érintett külső szereplők (család, gyermekvédelmi szervezetek, stb.) bevonása,
  - differenciált értékelési szisztéma alkalmazása.

Az Integrációs Pedagógiai Rendszer intézményi adaptációja és működtetése intézményfejlesztést, pedagógiai, módszertani fejlesztést jelent, amely hatékony együttnevelés során a szociális környezetből és a képességek fejlettségéből adódó hátrányok ellensúlyozását célzó nevelő-oktató tevékenységben nyilvánul meg.

Az IPR alkalmazása során kiemelt feltételek:

- a be- és elfogadó szemlélet,
- az integrációt támogató új tanulásszervezési eljárások, módszerek alkalmazása a nevelés, tanulás-tanítás folyamatában,
- széleskörű tevékenységformák biztosítása,
- az egyéni bánásmód, az optimális fejlesztés,
- a gyermek- és tanulóbarát környezet,
- a kapcsolatfejlesztés, párbeszéd,
- a hatékony integrált neveléshez szükséges pedagógiai módszerek, iskolai tanulásszervezési eljárások alkalmazása a tanórákon és tanórán kívüli foglalkozásokon,

- az infokommunikációs eszközök intenzívebb tantermi használata,
- a gyermek – és tanulóbarát intézményi környezet kialakítása,
- a széleskörű, tanórán kívüli foglalkozások és szabadidős programok biztosítása,
- a szülőkkel való partneri kapcsolat javítása az intézmény mindennapi életébe történő hangsúlyosabb bevonással,
- a társadalmi és szakmai környezettel való együttműködés erősítése (gyermekjóléti szolgálat, óvodák, alap- és középfokú oktatási intézmények, szakmai szolgáltatók, szakszolgálatok, civil szervezetek, stb.);
- az intézményfokok közötti átmenet segítése; óvoda-iskola, illetve általános iskola-középiskola között (közös programok szervezése, egymás munkájának megismerése, tanítási tartalmak összehangolása, tanulók átadás-átvétele intézményváltáskor, nyomon követés, eset megbeszélések, közös programfejlesztések),
- az inkluzív intézményi pedagógiai attitűd kialakítása (szegregáló nevelés- és oktatásszervezési formák felszámolása, befogadó szemlélet kialakítása a pedagógusokban, a gyermekekben, tanulóknak és a szülőkben az eltérő szociális háttérű, a sajátos nevelési igényű és a roma gyermekek, tanulók iránt).

Az általános iskolában a pedagógiai munka kiemelt feladata az érintett gyermekek hátrányainak feltérképezése az alapvető képesség és készségterületeken, az egészséges személyiségfejlődés, a szociális fejlettség, a közösségi kapcsolatok és tanulási nehézségek területén:

- a feltérképezett hátrányok enyhítésére kidolgozott egyéni fejlesztési tervek készítésében: megjelölve benne a hátrányokat, azok fokát, a kompenzációs feladatokat, a tevékenységeket, a módszereket és a szervezeti kereteket, színtereket,
- a differenciált tanulásszervezés, valamint a fejlesztő, felzárkóztató, tehetséggondozó és az érdeklődési körnek megfelelő foglalkozások biztosításában: ennek eredményeként a lemorzsolódási, továbbtanulási, kompetenciamérési eredmények az érintett tanulók körében folyamatosan javulnak,
- az iskolán kívüli, továbbtanulást segítő programok megvalósítása,
- HHH gyerekek és tanulók esetében a háromhavonkénti értékelő megbeszélés, amelybe minél több érintett fél bevonása indokolt.

3) Sikerkritériumok:

Nevelési céljainkat, feladatainkat megvalósultnak tekintjük, ha:

- Sikerül tanulóinkkal elsajátíttatnunk a helyi tantervekben továbbhaladási feltételként meghatározott ismeretanyagot, kifejlesztjük az adott életkori és

egyéni sajátosságoknak megfelelő kulcskompetenciákat, képességeket, készségeket, gondolkodási műveleteket, a kulturált magatartási szokásokat.

- A fenntartási időszak végére a TÁMOP 3.1.4. pályázati vállalási kötelezettségek szervezeti, tartalmi egységeit megvalósítjuk.
- Az előző ötéves átlagot figyelembe véve: nem következik be csökkenés a tantárgyi-tanulmányi eredményekben, a különböző szintű és tartalmú versenyeken elért eredményekben.
- A közvetlen illetve közvetett partnerek körében végzett, az iskola működésével, eredményességével, hatékonyságával kapcsolatos elégedettségi vizsgálatok tapasztalatai pozitív irányú változást mutatnak.
- Különböző pénzügyi források, pályázatok igénybevételével, megszerzésével biztosítani tudjuk a hatékony nevelő-oktatómunka, a tanórán kívüli tevékenységi formák, a szabadidő hasznos eltöltésének személyi tárgyi feltételeit.
- A felzárkóztatásra szoruló gyermekek fejlesztése az év végi mérésekkel alátámasztva fejlődést mutat.
- Felderítjük tanulóink veszélyeztetettségének okait, és megtaláljuk a segítségnyújtás leghatékonyabb módját.
- A beilleszkedési zavarral küszködő gyermekek a közösség tagjaivá válnak.
- Szülők, tanulók, nevelők együtt tudnak működni, a konfliktusokat, vitás helyzeteket kompromisszumra törekvően oldjuk meg.
- Nem növekszik az iskolai balesetek száma.
- Sikerül gazdag programkínálattal élnünk a gyermekek felé.

4) Eljárások, módszerek:

A pedagógiai alapelvek érvényre juttatását, az értékek közvetítését, céljaink elérését, feladataink megvalósítását szolgálják iskolánk pedagógusai által alkalmazott eljárások, módszerek.

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatók:

Közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.

Közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

1. számú táblázat: Az alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek	<ul style="list-style-type: none"> - gyakoroltatás - segítségadás - ellenőrzés - ösztönzés 	<ul style="list-style-type: none"> - A tanulói közösség tevékenységének megszervezése - Közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása - Hagyományok kialakítása - Ellenőrzés - Ösztönzés
Magatartási modellek bemutatása, közvetítése	<ul style="list-style-type: none"> - Elbeszélés - Tények és jelenségek bemutatása - Műalkotások bemutatása - A nevelő személyes példamutatása 	<ul style="list-style-type: none"> - A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében - A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségi életből
Tudatosítás (meggyőződés kialakítása)	<ul style="list-style-type: none"> - Magyarázat, beszélgetés - A tanuló önálló elemző munkája 	<ul style="list-style-type: none"> - A betartandó magatartási normák elvárások, ismertetése - Vita, vélemény

A képesség-kibontakoztató és integrációs programunkban részt vevő tanulók 3 havonkénti árnyalt értékelését a szülők jelenlétében végezzük el.

Cél: A szülők, tanulók, pedagógusok együttműködésében (az IPR működtetése során):

- A tanulóra ható nevelő hatások erősítsék egymást, a tanárok erőfeszítése hatékony és hatásos legyen.
- A tanulócsoportra koncentráló tanári együttműködés lehetőségeinek feltárása, tervezése, kialakítása.
- Az osztályban tanítók lehetőségeinek kidolgozása a tapasztalatcserére, közös tervezésre, problémamegoldásra.

- Közösben dolgozni a nevelés érdemi feladatain.
- Az adott gyermekről minél sokoldalúbb információ gyűjtése a gyermek egyéni fejlesztésének biztosítása érdekében.

Az IPR megvalósításához alkalmazkodó kapcsolattartás:

- Írásbeli tájékoztató
- **3 havonkénti esetmegbeszélések: szülő – tanuló – tanár**

A TÁMOP 3.1.4. pályázat bevezetési, illetve fenntartás időszakában kiemelt feladat az előrehaladás eredményéről történő **rendszeres tájékoztatás**.

III.2.8. IKT alkalmazása intézményünkben

A digitális pedagógiai módszertan 3-as célú kompetenciafejlesztés:

- Tantárgyi ismeretek bővítése, rendszerezése
- IKT eszközök készségszintű alkalmazásának fejlesztése
- A konstruktív munkaformák alkalmazásával a szociális kompetenciák fejlesztése

Az IKT által támogatott tanulásszervezési módok:

- Csoportmunka
- Pármunka-tanulópár
- Egyénre szabott munka
- Részben egyénre szabott munka
- Önálló munka

A digitális pedagógiai módszertan többszintű differenciálásra is lehetőséget biztosít, amelynek a következők a megvalósulási formái:

- Mennyiségi differenciálás
- Minőségi differenciálás
- Tanulási követelmények differenciálása

Óratípusok:

- Új ismeretanyag feldolgozása
- Alkalmazás-gyakorlás
- Összefoglalás, ellenőrzés-diagnosztikus mérés

Alkalmazására szánt feladattípusok:

- Problémamegoldó csoportfeladatok

- Alkotó feladatok
- Felfedező, kutató feladatok
- Érvelésre-vitára alkalmas feladatok
- Ellenőrzés, értékelés

Digitális tartalmak:

- az iskola a község honlapján, diákoknak, szülőknek, tanároknak szóló információkkal,
- az intézmény saját belső hálózatán tárolt digitális oktatási anyagok,
- multimédia tartalmak (pl. képek, mozgóképes állományok, animációk, hangállományok),
- multimédia CD-k, DVD-k, egyéb tömegtároló eszközök.

IKT-val támogatott mérés-értékelési tevékenységek

A tanórán alkalmazott diagnosztikus, fejlesztő-formatív és szummatív célú pedagógiai ellenőrzési, értékelési, mérési eljárások és feladatok IKT eszközök és szolgáltatások alkalmazásával, támogatásával történő megvalósítása, elősegítve ezzel a NAT célkitűzéseinek megfelelően az egyénre szabott tanulási követelmények érvényesülését, a differenciált tanulásszervezési eljárások elterjedését, valamint a hatékony és önálló tanulás kialakulását.

Az IKT-val támogatott mérési, értékelési módszerek alkalmazása a tanár és tanuló számára azonnali, egyénre szabott visszajelzést tesz lehetővé, támogatja a tanulók egyéni tanulási stratégiáinak kialakítását, illetve elősegíti a tanulók aktivitásának optimális kibontakozását, a digitális kultúra elterjedését.

Lehetőségek:

- számítógép segítségével kitöltött tesztek, más, értékelésre alkalmas feladatok megoldása (önértékelési, központi kiértékelési lehetőséggel)
- bemeneti (a tanóra elején) mérés (pl. annak megállapítására, hogy a tanulók felkészültsége megfelelő szintű-e az új tartalom befogadására, elsajátítására)
- fejlesztő célú mérés, értékelés (a tanóra során ellenőrző feladatok megoldása a továbbhaladás, illetve a megértés, elsajátítás szintjének ellenőrzésére)
- összegző, szummatív értékelési eljárások alkalmazása a tanulók teljesítményének, tudásszintjének mérésére
- számítógéphez kapcsolható audio-vizuális és/vagy multimédia eszközök (projektor, hangosítás, VHS, DVD, kamera, digitális fényképezőgép, stb.) igénybevétele a tanórán a mérési-értékelési folyamatban
- interaktív tábla alkalmazása
- csoportos feladatmegoldás esetén egyéni teljesítmény értékelését lehetővé tevő eszközök, eljárások alkalmazása (szoftverek, hálózati megoldások, stb.)

- mérési, értékelési eljárásban internet, elektronikus kommunikáció igénybevétele (SDT, internetes feladatbankok, házi dolgozat, projektfeladat megoldása, távoli elérés, stb.)

6.1. Tanórán kívüli foglalkozások az általános iskolában:

Felzárkóztatás és korrepetálások

- 👍 1-4. osztályban matematikából és anyanyelvből,
- 👍 5-8. osztályban anyanyelvből, idegen nyelvből és természetismereti tárgyakból.

Kiegészítő foglalkozások:

- 👍 énekkar 1-8. osztályos, jó hallású diákoknak,
- 👍 tehetségápolás, képességfejlesztés 1-4. osztályokban magyar nyelv és irodalomból,
- 👍 matematikából,
- 👍 tehetségápolás, képességfejlesztés matematikából, történelemből, magyar nyelv és irodalomból az 5-8. osztályokban,
- 👍 felkészítés a meghirdetett tanulmányi, kulturális, sport és egyéb versenyekre,
- 👍 az iskolai és községi könyvtár rendszeres használata.
- 👍 középiskolai előkészítő foglalkozás magyar- és idegen nyelvekből, matematikából, valamint történelemből igény szerint.

Szakkörök:

- 👍 informatika szakkör,
- 👍 természetismereti szakkör
- 👍 KRESZ szakkör.
- 👍 labdajátékok
- 👍 modern tánc
- 👍 egyéb szakkörök igények és lehetőségek szerint

6.2. Tehetséggondozás, képességek kibontakoztatása.

A tehetséggondozás terén eredményesen segíti a tanulókat a különböző feladatmegoldó versenyeken való részvétel, melyben az iskola tanulói minden évben sikeresen szerepelnek. A felkészülés során lehetőségük van a diákoknak, hogy a tanítási órán szerzett ismereteiket kibővítsék, tudásukat elmélyítsék, nyitottakká váljanak az új ismeretekre. A kapott feladatok segítik a tanulók rendszeres könyvtárlátogatásának kialakítását, a kézikönyvek használatára nevelnek.

Nevelőink a tanulóknak segítséget nyújtanak a felkészülésben, intézményünk a részvétel anyagi feltételeihez (nevezési díj, útiköltség, nevelői kíséret) járul hozzá.

Térségi szintű, meghívásos, körzeti szaktárgyi versenyeken veszünk részt.

A tanórán megvalósítható közösségfejlesztési feladatok:

- 👉 osztályközösség formálása, amit a közösségi cél, közös értékrend és érték-tudat tartson össze
- 👉 hajlandó legyen a tanuló az iskola szervezeti keretein belül a fenti kritériumoknak megfelelően viselkedni, munkálkodni, szabadidőt eltölteni

E feladatoknak megfelelő megvalósítási eljárások:

- 👉 a tanulás támogatása közösségi ellenőrzéssel, a tanulmányi és munkaerőcs erősítésével
- 👉 a tanulók kezdeményezéseinek segítése
- 👉 a közvetlen tapasztalatszerzés segítése
- 👉 különböző változatos munkaformák alkalmazása: homogén csoportmunka, differenciált csoportmunka, egyéni munka, kísérlet, verseny – így az együttműködés, együvé tartozás, felelősségérzet erősítése
- 👉 legyen jellemző rájuk a kötetlenebb tevékenységi forma, az érzelmi élmények nyújtása
- 👉 nevelje a tanulókat az önellenőrzésre, egymás segítésére, ellenőrzésére

- ☞ átgondolt pedagógiai irányítással biztosítsa a közösség fejlesztését, erősítse a közösséghez tartozás élményét
- ☞ ismertesse meg a tanulókkal a társas együttélés szabályait
- ☞ a sokoldalú és változatos foglalkozások (zene, tánc, képzőművészet, színjátás, sport) járuljon hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez
- ☞ a séták, kirándulások mélyítsék el a természet iránti tisztelet és a környezet iránti felelősség érzését.

A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai:

- ☞ Az osztályközösségekre épülő diákképviselői rendszer működtetése
- ☞ A közösség iránti felelősségérzet (felelősségtudat) kialakítása
- ☞ Az érdekérvényesítés lehetőségeinek gyakorlása minden szinten (döntés, véleményezés, javaslattevés, egyetértés)
- ☞ A kialakított, meglévő vagy hagyományokon alapuló közösségi munkálatok, közösségépítő tevékenységek fejlesztése, új hagyományok teremtése
- ☞ Olyan tevékenységek szervezése, amelyek értékes művelődési lehetőségeket nyújtanak esztétikai, és érzelmi élményeket nyújtanak
- ☞ Olyan tevékenységek szervezése, amelyek a közösség érdekeit szolgálják, cselekvésre készítetnek, lehetővé teszik a büszkeséget a saját közösség sikereire.

A szabadidős tevékenységek közösségfejlesztő feladatai:

- ☞ Jó kapcsolat kiépítése az adott korosztállyal, a szülőkkel, valamint a tevékenységet segítő szakemberekkel
- ☞ Olyan közösségek létrehozása, amelyek nemcsak befogadják, hanem tevékenységük által elérhetővé, élővé teszik kulturális örökségünket
- ☞ A csoportban végzett közös munka során az önismeret, önfegyelm erősítése, a társak elfogadása, elfogadtatása
- ☞ Az egyes tevékenységformák tematikájának meghatározásakor vegyük figyelembe az életkori rétegspecifikus jellemzők mellett az egyedi, személyiséghez alkalmazkodó kapcsolatteremtési módokat

- ☞ Tartós aktivitásra ösztönzés, pozitív érzelmek átélése és életmód kialakítására törekvés
- ☞ Kapjanak kellő mélységű támogatást a tanulók a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzéséhez
- ☞ Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére törekvés jelenjen meg

6.3. Az iskola egészségnevelési és sport programja

***EGÉSZSÉGES, KULTURÁLT, ÖNMAGÁRA IGÉNYES, SPORTSZERETŐ, POZITÍV
BEÁLLÍTOTTSÁGÚ, NYITOTT EMBEREKET NEVELÜNK.***

6.3.1. Az iskola egészségnevelési programja

Az egészséges élet védelme, a helyes életvitelre nevelés intézményünk **alapvető célja**.

A felgyorsuló életritmust követve kell elég figyelmet fordítanunk az egészségünkre, s annak fejlesztésére, a sportra, a pihenésre. Az egészségfejlesztés egy folyamat, amely képessé teszi az embereket, s iskolánk tanulóit arra, hogy saját egészségüket felügyeljék és javítsák. Az egészségfejlesztés átfogó társadalmi és politikai folyamat, mely nemcsak az egyének képességeinek és jártasságának erősítésére irányuló cselekvéseket foglal magába, hanem olyan tevékenységeket is, amelyek a társadalmi, környezeti és gazdasági feltételek megváltoztatására irányulnak azért, hogy azoknak a köz-, és az egyén egészségére gyakorolt hatása kedvező legyen. Ez a folyamat, képessé teszi az embereket az egészséget meghatározó tényezők felügyeletére és ezáltal egészségük javítására. Ahhoz, hogy egy alapvető igény kialakuljon az egészséges életmódra, már kisgyermekkorától a mindennapok részévé kell, hogy váljon a test és a lélek egészségének ápolása. Az egészségfejlesztés fő feladata egy általánosan érvényes egészségfejlesztő környezet megteremtése, az egészségfejlesztő közösségi tevékenység, az egyéni képességek fejlesztése, és szemléletválttatás az egészségügyi szolgáltatásokban.

Mivel a gyermekek alapvetően egészségesek, ezért a fő hangsúlyt a prevencióra kell fektetnünk. Az elsődleges prevenció a betegségeket előidéző tényezők korai felismerésére és elkerülésére irányuló tevékenység, ami a veszélyeztetett emberekre irányul. Az egészségfejlesztés, és annak egyik megvalósulási formája a korszerű egészségnevelés az

egészségi állapot erősítésére és fejlesztésére irányul. Ide tartozik például az egészséges táplálkozás, az aktív szabadidő eltöltés, a mindennapos testmozgás, a személyi higiéné, a lelki egyensúly megteremtése, a harmonikus párkapcsolat és családi élet kialakítása, fenntartása, a családtervezési módszerek, az egészséges és biztonságos környezet kialakítása, az egészségkárosító magatartásformák elkerülése, a járványügyi és élelmiszer biztonság megvalósítása.

Az iskolánknak is e fenti prevencióban van jelentős szerepe, így az egészségnevelési feladatok meghatározásánál is e területekre kell a hangsúly fektetni. Ezért tehát ***Meg kell tanítanunk a gyermeket a helyes életviteli szokásokra.***

Fontos, hogy az egészséges életet a mindennapok részévé tegyük, és példát mutassunk a gyermekeknek. Hiszen a gyerekek és fiatalok idejük nagy részét az iskolában töltik. Ebben az időszakban érdemi hatást lehet gyakorolni a személyiségfejlődésükre, mely nagyban meghatározza az életmódjukban később kialakuló szokásaikat, az életideálokat.

Az iskolának a gyerekekre gyakorolt hatása többretegű, összetett kommunikáció. Egyrészt létezik egy nyíltan megfogalmazott oktatási-nevelési terv, másrészt ezzel összefüggésben vagy ettől független módon ható ún. „rejtett tanterv”, mely az iskolai mindennapok velejárója, amelyben az iskola tárgyi környezete, az emberi viszonyok minősége egyaránt tükröződik.

Az iskolánk, más társadalmi intézményekkel és szereplőkkel állandó kölcsönhatásban hatást gyakorol szűkebb és tágabb környezetének kapcsolatrendszerére, a környezet viselkedésére.

Mindezeket figyelembe véve tehát, az iskolánk és az óvodánk, a családi környezet mellett a szocializációnak azt a színterét jelenti, amelyben módunk és lehetőségünk nyílik az egészségesebb életvitel készségeinek, magatartásformáinak kialakítására és begyakorlására.

Fontos hangsúlyt fektetünk a kortársak megelőző szerepére is, hiszen jól tudjuk, hogy a korai életszakaszokban jelentkező, aggodalomra okot adó, egészséget veszélyeztető magatartásformák az esetek nagy százalékában a kortársak nyomására, hatására jelennek meg. Az első cigaretta elszívása, az első részegség (az első pohár alkoholt a legtöbb magyar gyermek otthon issza meg, a szülei társaságában!), az első illegális droghasználat: mindegyik a társas tevékenység részeként történik meg. A serdülőkorú fiatalok számára a felnőttél (szülőnél, tanárnál) lényegesen hitelesebb a kortárs, aki éppen ezért sokkal jelentékenyebb véleményformáló hatással is van. Ezért igyekszünk olyan programokban részt venni, amelyek

a kortárshatásokra épülnek, és kiképzett kortárssegítők közvetítésével igyekeznek az egészségfejlesztés jelentőségét a fiatalokhoz eljuttatni. Valamint arra próbálják megtanítani a gyerekeket, hogy **képessé váljanak nemet mondani** Különösen fontos ez az ún. kényes témák területén, ilyenek pl. a szexuális kultúra fejlesztése, az AIDS prevenció, a dohányzás-, alkoholfogyasztás-, kábítószer használat megelőzése, stb.. Ez persze leginkább iskolánk felsőbb évfolyamain hatásosabb a korban hozzájuk nagyon közel álló kortársoktatók tevékenysége.

Az egészséges életmódon a biológiai mentális-szociális jólétet és biztonságot értjük.

- 👉 **Biológiai** tényezők: táplálkozás, mozgás, testápolás, sexualitás.
- 👉 **Mentális** tényezők: primer szocializáció lezajlása, társas kapcsolatok
- 👉 **Szociális** tényezők: anyagi biztonság, egészségügyi ellátás, családvédelem

Általános céljaink:

Táplálkozás:

- 👉 rendszeresség és tudatosság kialakítása, pl.: mindig azonos időpontban történjen az étkezés kulturált körülmények között,
- 👉 az életkornak megfelelő mennyiségű és minőségű táplálék biztosítása, pl.: fehérjében gazdag, szénhidrátban és zsírban szegény étrend,
- 👉 a megfelelő információ közlése ahhoz, hogy a tanuló önállóan is el tudja dönteni, hogy mi az egészséges és mi nem, pl.: egészségnevelési órákon meghívott és iskolai előadók által tartott foglalkozások,
- 👉 káros táplálkozási szokások tudatosítása, otthonról hozott negatív minták korrigálása.

Mozgás:

- 👉 a kényelmesedő élet testsilányító hatásának tudatosítása,
- 👉 célunk kialakítani az alapvető igényt a mindennapos testmozgásra mind tanórai, mind tanórán kívüli sportolási lehetőségekkel,
- 👉 fontos, hogy testmozgással ellensúlyozzuk az erős szellemi megterhelést, ezért a kevés testnevelés óraszám mellett a fennmaradó tanítási napokon, tanórán kívüli sporttal biztosítjuk a testmozgás lehetőségét.

Testápolás:

- 👉 tudatosítjuk a tanulóknak a testi higiénia fontosságát, a testápolás elmulasztásának kockázatát, és biztosítjuk a testápolás lehetőségét (pl.: a testnevelési órák utáni tusolást, és az étkezések előtti-utáni, valamint a WC használat előtti-utáni kézmosást),
- 👉 előadásokat szervezünk a témával kapcsolatban az egészségnevelési órák keretében.

Szexualitás:

- 👉 a szexuális nevelést az érzelmi nevelésen keresztül közelítjük meg. Hangsúlyt fektetünk a felelősségérzet kialakítására, pl.: előadásokat és fórumokat szervezünk, ahol a tanulók választ kaphatnak a kérdéseikre,
- 👉 törekszünk az életkornak megfelelő szexuális felvilágosításra.

Mentális szinten:

- 👉 Képet adunk a gyerekeknek az alapvető viselkedési normákról, a valódi emberi értékekről. Ez főleg a tanári példamutatáson és a pedagógus személyiségén keresztül történik. Ugyanakkor példaként állítjuk a megfelelő viselkedésű tanulókat.
- 👉 Biztosítjuk a tanulók optimális intellektuális és érzelmi fejlődését. Ennek eszközei a kötetlen tanár-diák beszélgetések, a közös kirándulások, színház látogatások, közös iskolai programok.
- 👉 Megtanítjuk a gyermekeket harmóniában élni önmagukkal és a környezetükkel. Erre a személyes példamutatásban, az önismereti csoportok szervezésében és a kirándulásokban rejlő lehetőségeket aknázzuk ki.
- 👉 Elősegítjük a másság elfogadását példamutatásunkkal.
- 👉 Figyelembe vesszük a serdülőkori változásokat oktatásunk során.
- 👉 Tudatosítjuk, hogy az egyént a társas kapcsolatok segíthetik át a krízisen, ezért erősítjük az osztályközösséget.
- 👉 A szocializáció esetleges hibáit megpróbáljuk korrigálni, ebben is a pedagógus személyisége segíthet.

- 👉 A testi higiénia alapvető belső készítés legyen (étkezés előtti kézmosás, étkezés utáni fogmosás).
- 👉 Kialakítjuk az igényt a mindennapos testmozgásra, és ezt biztosítjuk is tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokkal. Az eredményt, a fejlődést a testnevelés órákon ősszel és tavasszal teljesítménytesztel mérjük. A motivációt a hagyományosan megrendezett környékbéli versenyeken való részvétellel biztosítjuk.
- 👉 Kialakítjuk a természet szeretetét, a természetjárás igényét, a szakkörök, a tanítás utáni foglalkozások a tanulmányi kirándulások és a tájékozódási futó versenyek révén.
- 👉 Már tudományos ismereteket is közlünk az emberi testről és az egészséges életvitel mikéntjéről. Ezeket az ismereteket összekapcsoljuk a mindennapi élettel. Iskolai szintű egészségügyi versennyel ellenőrizzük az eredményt.
- 👉 A mentálhigiénés nevelést, melynek fő színtere az osztályfőnöki óra, már itt elkezdjük.
- 👉 Szorgalmazzuk a stresszkerülő viselkedést főleg személyes példamutatással és a megfelelő gondolati háttér biztosításával, például tanórák keretén belüli beszélgetésekkel („Jutalmazó iskola”).

6.3.2. Az iskola sportprogramja.

Az iskolasport magába foglalja az iskola tanulóinak testnevelési és sporttevékenységét, a tanórai és a tanórán kívüli, iskolában végzett sporttevékenységet éppúgy, mint az iskolán kívüli keretekben végzett testgyakorlást, testedzést és játékokat, versenyeket, mozgásos alkalmakat.

A sport a helyes életmód kialakításában, az egészségmegőrzésben, a betegségek megelőzésében tölt be fontos szerepet. A koordinációs és a kondicionális képességek fejlesztésével ellensúlyozza a tanulók szellemi terhelését, alkalmasabbá teszi őket az életszerű, szokatlan helyzetek megoldására. Feladata a gyermekek nagy mozgásigényének, játékigényének kielégítése, a testalkati torzulások kialakulásának megelőzése.

Iskolánkban a következő tevékenységekkel biztosítjuk minden tanuló számára a mindennapi testedzés lehetőségét:

A testnevelés tanórán kívüli keretének egy speciális mozgásformája az **úszásoktatás**, illetve az úszás lehetőségének biztosítása. A tanítási év végén két hétben.

A tanórán kívüli sportköri tevékenység szorosan kapcsolódik a testnevelési órák főbb céljaihoz: a sportot, a testedzést kedvelő, kiegyensúlyozott, a nehézségeket megoldó, az egészség értékeit felismerő, megbecsülő ifjúság nevelése.

A cél elérése érdekében folytatott tevékenységeinknek alkalmazkodni kell a tárgyi és személyi feltételekhez. Jelenlegi feltételeinknek megfelelően a következő sportágakban tevékenykedhetnek tanulóink:

- 👉 Játékos sportfoglalkozások alsó tagozatban, versenyzés körzeti szinten,
- 👉 labdarúgás: 1-8. évfolyamos fiúk: versenyzés körzeti szinten,
- 👉 kézilabda: 5-8. évfolyamos lányok: versenyzés körzeti szinten,
- 👉 atlétika: 1-8. évfolyamosoknak: versenyzési lehetőség: körzeti és megyei szinten,
- 👉 1-2 alkalommal műjégpálya látogatást szervezünk Szegedre.
- 👉 A mindennapos mozgás lehetőségének igen nagy teret biztosítunk a szünetekben azzal, hogy a szervezeten tartott sportfoglalkozásokhoz igazodva, megfelelő sportszereket biztosítunk a mozogni vágyóknak (pl. kosárlabda, foci, ugrókötel, röplabda, pingpong asztal). Ezekre a mozgásformákra minden szünetben a gyerekeknek lehetősége van.

Programjaink megvalósításához számítunk az önkormányzat éves támogatására, szülői támogatásokra és pedagógusaink segítségére. A tagintézményben sportegyesület működik együttműködési megállapodással, a székhelyen iskolai sportkör működik. Az anyagi terhek enyhítésére a lehetséges pályázatokat mind két intézmény kihasználja.

6.3.3. A tanulók fizikai állapotának mérésére használt módszerek

Iskolánkban évente két alkalommal, ősszel (szeptemberben) és tavasszal (májusban) mérjük fel tanulóink fizikai állapotát. Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során leképezhetők az egyes képességeknél felmerülő hiányosságok.

Az így feltárt problémás területek a gyerekek életmódjának ismeretével kiegészítve megfelelő kiindulási alapot biztosítanak az egyén, illetve a közösség felzárkóztató, fejlesztő tervének elkészítéséhez.

A méréshez a „Mini Hungarofit” 5 rendszert alkalmazzuk, mely a következő feladatokból áll:

- helyből távolugrás (2 kísérlet): az alsó végtag dinamikus erejének mérése (centiméterben)
- hanyattfekvésből felülés és visszaereszkedés folyamatosan (max. 4 perc): a hasizom erő-állóképességének mérése (db)
- hasonfekvésből törzsemelés és leengedés folyamatosan (max. 4 perc): a hátizmok erő-állóképességének mérése (db)
- fekvőtámaszban karhajlítás és nyújtás folyamatosan (max. 3 perc): a vállöv és karizmok erő-állóképességének mérése (db)
- 2000 m-es futás: az aerob, hosszú távú futó-állóképesség műszerek nélküli mérése (perc:másodperc)

A tanulók eredményeit egy táblázat alapján lehet értékelni. A mérések eredményeit pontokká alakítva különböző kategóriákba sorolja a pillanatnyi fizikai állapotukat: „igen gyenge”- gyenge- kifogásolható- közepes- jó- kiváló- extra”. A kategóriákhoz tartozó elemzés illetve magyarázat a „Módszerek a tanulók fizikai felkészültségének, teljesítményének mérése, értékelése” című OM által kiadott segédanyagban található meg.

A teszteredményekből a diákok felvilágosítást kapnak, mely alapján nyomon követhetik saját fittségi állapotuk alakulását, fejlődését.

6.4. Az iskola környezeti nevelési programja

A település és a régió, a helyi értékek

A település természeti, társadalmi, gazdasági helyzete:

Ruzsa Csongrád-megye nyugati peremén, a Kiskunságon lévő **mezőgazdasági jellegű települések**.

Döntő a szőlő, a gyümölcs és a zöldségfélék termesztése. Pusztamérges község ünnepe a Szüreti fesztivál is ehhez kapcsolódik.

Ruzsa Község 2004-ben „Virágos Magyarországért” 1. helyezettje lett, míg 2005-ben a „Virágos Európáért” 3. helyezettje lett. Mindez arra kell ösztönözze a közoktatási intézményt, hogy kezeljék **kiemelt szempontként** a mindennapok gyakorlatában **a környezet- és természetvédelmi nevelést**.

Anyagi források

A szükséges anyagi forrásokat a következő területekről biztosítjuk:

- 👉 Költségvetési támogatás a fenntartótól.
- 👉 Hulladékgyűjtés bevétele.
- 👉 Pályázatok.
- 👉 Szülői hozzájárulás adott esetre.

Alapelvek, célok, módszerek

A környezeti nevelés alapelveit, céljait tartalmazza az egyes pedagógiai szakaszokra vonatkozóan a 4.3. Az általános iskola alap és kiemelt feladatai. című fejezet. Ezeket a célokat az alábbi módszerekkel tervezzük iskolánkban megvalósítani:

Szempontok a módszerek kiválasztásakor

Mivel iskolánk tanulói 6-10 éves korosztályba tartoznak fontos, hogy az adott tanulócsoportban az alábbiakból a megfelelő módszert válasszuk.

- 👉 alkalmazkodjanak az életkori sajátosságokhoz
- 👉 vonjanak be minél több tanulót

- 👍 az iskola keretein túl is legyenek hatással
- 👍 a természetbe szervezett tevékenységek száma a lehető legtöbb legyen
- 👍 alapvetően pozitív szemléletet tükrözzenek, kerüljük a katasztrófedagógiát
- 👍 a lakóhelyi vagy közeli konkrét példára alapozzanak, kötődjenek a napi élethez
- 👍 nyújtsanak sok élményt a tanulónak
- 👍 az érzelmeken át hassanak
- 👍 a személyes megtapasztaláson alapuljanak
- 👍 együttműködésen alapuljanak (tantestület, egyéb iskolai dolgozók, külső szövetségek, szülők stb.)
- 👍 alapozzanak a korosztály kíváncsiságára, versenyszellemére, öntevékenységére, megismerési vágyára, korszerű technikai ismeretére
- 👍 legyen bennük sok játékos elem.
- 👍 a fokozatosság alapelve

Lehetséges módszerek

Tanulmányi kirándulás

- 👍 Tavaszi osztálykirándulásokra való felkészülések alkalmával tervszerűen készülünk az útvonal természeti értékeinek megismerésére, hogy a helyszínen tudatosan tanulmányozhassuk azokat.
- 👍 Törekszünk arra, hogy minden tanulónk eljuthasson a Szegedi Vadasparkba és az Ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékhelyre.

Zöldesítés

- 👍 Községünk közterületeinek virágosításába és fásításába bekapcsolódunk.
- 👍 Óvjuk, és lehetőségünknek megfelelően továbbfejlesztjük az iskolaparkunkat.

Hulladékgyűjtés

- 👍 Tanévenként ősszel és tavasszal szervezünk hulladékgyűjtést. Papír és fémhulladékot gyűjtünk, az elszállítást megszervezzük. A bevételt az iskolai diákönkormányzat kezeli, és iskolai közösségi célokra fordítjuk.

- 👉 A fenntartó önkormányzat által megteremtett szelektív hulladékgyűjtéshez iskolai szinten is bekapcsolódunk.
- 👉 Megteremtjük annak lehetőségét, hogy a tanulók az iskolában megfelelő helyen összegyűjthessék a veszélyes hulladékot képező használt szárazelemeket. Elszállításáról gondoskodunk.

Vetélkedők, tanulmányi versenyek

- 👉 Az érdeklődő, ambiciózus tanulókat ösztönözzük arra, hogy vegyenek részt helyi, regionális és országos versenyeken.

Jeles napok

- 👉 Az iskola éves munkatervének megfelelően részt veszünk a környezeti neveléssel kapcsolatos jelese napok rendezvényein.

Kézműves foglalkozás

- 👉 A természet adta anyagokat (termések, levelek stb.) felfelhasználásával különböző díszeket, kompozíciókat készíthetünk, amellyel iskolánk dekorációját gazdagíthatjuk.

Diákönkormányzati Nap (DÖK)

- 👉 Az iskolai programnak szervezünk környezet-egészségügyi részét is.

Sportnap

- 👉 Az iskola sportnapjainak megszervezésekor kiemelt gondot fordítunk a környezeti nevelési szempontokra.

Napközis szabadidős foglalkozások

- 👉 A tanulmányi idő megkezdése előtt sétákat teszünk a közvetlen környékünkön. Alkalom az évszaki változások megfigyelésére, gyűjtőmunkára.

Látogatások:

- 👉 A kirándulási programoknak legyen része állatkertben, múzeumban, botanikus kertben tett látogatás. De érdekes lehet egy adott tanulócsoport látogatása pl. egyik osztálytársuk tanyáján is. Ezek során előre megadott szempontsorról beszélgetünk a gyerekekkel az önálló felfedezésre, az ismeretek önálló feldolgozására. Élményeiket írásos munkában összegezzék. A legjobbak kerüljenek faliújságra!

Településismereti program

- 👉 A diákönkormányzattal való együttműködés keretében szervezünk olyan programokat, amelynek során megismerhetik a gyerekek Ruzsa külterületét, különös tekintettel a helyi természetvédelmi területekre. Ezek kapcsolódhatnak szakköri foglalkozásokhoz.
- 👉 Kiállítások
- 👉 Rendezünk iskolánkban nyitott, a nagyközönség által is látogatható környezetvédelmi kiállításokat pl. környezetvédelmi témában rendezett rajzkiállítást egyik jeles naphoz kapcsolódóan.

Iskolai zöld médiumok

- 👉 Az iskolai könyvtárunkban tovább gyarapítjuk a környezeti témakörökkel foglalkozó könyveket, folyóiratokat, videofilmeket. Ezeket közös foglalkozásokon megnézzük és megvitatjuk.
- 👉 Iskolánkban külön faliújságunk van, amelyen aktuális, vagy különös érdeklődésre számot tartó cikkeket, híreket jelentetünk meg.
- 👉 Buzdítjuk diákjainkat az önálló gyűjtőmunkára, s azok közzétételére diáktársaik tájékoztatásához, példamutatásához.

Média

- 👉 Fontosnak tartjuk, hogy az iskola környezetvédelmi tevékenysége ismert és elismert legyen a helyi, illetve tágabb közösségben. Ezért tartjuk a kapcsolatot a helyi, illetve kistérségi kiadványok szerkesztőivel, és gondoskodunk az érdemi események, feltárt problémák, eredmények megismertetéséről.

Kapcsolattartás külső segítő partnerekkel

- 👉 A legfontosabb, hogy önkormányzataink környezetvédelmi terveivel, intézkedéseivel megismerkedjünk és megtaláljuk azokat a kapcsolódási pontokat, amelyekben a tanulók is segíthetik a megvalósítást, népszerűsítést.

Szülői értekezletek:

- 👉 Utaljunk a környezetkultúra néhány fontos és aktuális elemére.

Községvirágosítás, verseny:

- ☞ Ősszel kapnak oklevelet és jelképes díjat azok a lakók, akiknek kiskertje, utcarésze tavasztól ősziig a legszebb, legvirágosabb volt.

Valamilyen **tehetség minden gyermekben van**. Ezt **kell időben felismerni és fejleszteni** ahhoz, hogy a tanuló összértékelése az iskolában ne torzuljon el, társai között teljes értékűnek érezhesse magát, pályaaorientációja folyamatosan alakuljon, erősödjön.

A tanulók előképzettsége, otthoni környezete, családjuk iskolával szembeni igényessége és elvárásai tekintetében a különbség igen nagy és várhatóan tovább növekszik. Ilyen körülmények között csak az alaptevékenységbe épített differenciálással oldható meg a tehetségéhez, képességéhez igazodó egyenletes terhelés. Az évfolyamon a felzárkóztató órák száma biztosítja, hogy a lassabban haladó, szerényebb előképzettségekkel rendelkező, tanulási nehézségekkel, zavarokkal küszködő tanuló is reális eséllyel tanuljon, s biztosan elsajátíthassa az önálló tanuláshoz szükséges alapkészségeket. Ezzel párhuzamosan tanulhatnak idegen nyelvet az alapkészségek elsajátítása terén sikeres, egyenletes szorgalmú tanulók.

A mindennapos testnevelés az egyenletes fizikai terhelés a testi fejlődés alapfeltételét biztosítja. A tehetséggondozást e téren a versenysport lehetőségei, a hátrányos helyzetben lévők segítségét (ha van) a gyógytestnevelő foglalkozásai szolgálják.

A fentiekhez kapcsolódnak a tanóra differenciálás eszközei:

- ☞ egyéni házi feladatok,
- ☞ kiselőadások,
- ☞ csoportbontások.

Ezt a célt szolgálják a tanulmányi versenyek, a szakkörök, a pályázatok. Külön lehetőség az egyéni felzárkóztatás. Mindezek tervezésében, az évente változó - s esetenként csak tanév közben kikristályosodó - feladatokban alapot adnak programunk évente tervezhető órái.

6.5. Gyermek - és ifjúságvédelmi feladatok

A gyermekvédelem a gyermeki szükségletek és a gyermeki jogok kielégítése. A gyermeki szükséglet lehet szociális és érzelmi. Érzelmi biztonság és elfogadható környezet

kell ahhoz, hogy egy gyermekből kiegyensúlyozott felnőtt legyen. Egy ország nemzetközi megítélésében rendkívül fontos az adott országban élő gyermekek sorsa, az adott ország pedagógiai kultúrája. Ahogy van jóléti társadalom, úgy van jóléti gyermekvédelem is, amely függ az adott ország gazdasági helyzetétől, társadalmi berendezkedésétől, pedagógiai kultúrájától (mit vár el a gyermektől és mit tud adni neki).

A gyermeki jogok védelme mindenkinek kötelező, aki a gyermekekkel foglalkozik. Így a gyermekvédelemnek kiemelt szerepe van az óvodákban, iskolákban és minden gyermeket nevelő intézményben. Ezen intézmények pedagógiai alapelveinek meghatározásánál, abból kell kiindulni, hogy:

- 👉 a gyermeknevelésnek az emberi személyiség teljes kibontakoztatására, az emberi jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére kell irányulnia,
- 👉 a **gyermeket** - mint fejlődő személyiséget - **különleges védelem illeti meg**,
- 👉 a **gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben a nevelési és oktatási intézményeknek kiegészítő szerepe van.**

A gyorsan változó és fejlődő világ eseményei hatással vannak a családokra is. A modern életforma megváltoztatja a család szerkezetét, módosítja funkcióját, de ezek ellenére nélkülözhetetlen színtere marad a nevelésnek. A családi nevelést az utóbbi időben több tényező is megzavarja. Ezek közül kimagasló a munkanélküliséggel járó létbizonytalanság, a családokban jelentkező anyagi hiány, az alkoholfogyasztás, a durvaság, a csonka család, a gyermeküket egyedül nevelő szülők. Ezek a családi nevelést zavaró tényezők a gyermek óvodai és iskolai munkájára is kihatnak, általában ott is problémát okoznak. A gyermekekkel foglalkozó pedagógus elsőként észleli a gyermekek körüli problémákat. A gyermek viselkedése, ruházata, elhanyagoltsága, és az ehhez hasonló tünetek alapján kiszűri a hátrányos és veszélyeztetett környezetben élő tanulókat. Fokozott odafigyeléssel meggyőződik arról, hogy alapos-e a gyanúja, igyekszik minél több információt szerezni a gyermek szűkebb és tágabb környezetéről, családi körülményeiről, a vele kapcsolatban lévő emberekről, esetleg a baráti köréről. Ezek ismeretében megpróbál kapcsolatba lépni a gyermek családjával, szüleivel, megnyerni azok bizalmát, és őszinte, együttműködő kapcsolat kiépítésére törekszik. Feltárja a problémák okát, és azok ismeretében a legjobb pedagógiai tudása szerint a segítségnyújtás módját egyénre vagy családra szabottan dolgozza ki. Segítségére van az ifjúságvédelmért felelős tanár, aki munkájával átfogó, koordináló szerepet tölt be (több gyermekes családok esetében pl. jelentkezik-e a probléma minden

gyermeknél...), nagyobb rálátással segíti a mélyebb feltárást, az okok kiderítését, a teendők megválasztását, megtervezését.

A megváltozott körülmények szükségessé tették a gyermekvédelem átalakítását, a családok még fokozottabb segítségét, védelmét. Feladatunk a szülők tájékoztatása az új lehetőségekről, az ügyintézés módjáról. Intézményünkben a gyermekek jelentős része rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesül. Ezen felül több család rendkívüli gyermekvédelmi támogatást kap.

Amennyiben a szülőkkel és a családdal nem lehet együttműködni, vagy az együttműködés eredménytelen, akkor szakemberek segítségét vesszük igénybe, elsősorban a gyermekjóléti szolgálathoz, és az állandó lakóhely szerinti önkormányzat gyámügyi hivatalához fordulunk.

A gyermekvédelemért felelős személy:

- ☞ Az intézmény vezetője felelős a gyermek - és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért és ellátásáért, az egészséges és biztonságos munkafeltételek megteremtéséért, a balesetek megelőzéséért.(a tanulók fogászati, szemészeti és belgyógyászati vizsgálata által)
- ☞ Kiemelt figyelmet fordít a káros szenvedélyek megelőzésére.

A pedagógus kötelessége, hogy

- ☞ a tanulók részére az egészségük, testi épségük megőrzéséhez szükséges ismereteket átadja, ezek elsajátításáról meggyőződjön, baleset vagy balesetveszély esetén a szükséges intézkedéseket megtegye,
- ☞ közreműködjön a gyermek - és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanuló fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárában s megszüntetésében
- ☞ a szülőket figyelmeztesse, ha a gyermek jogainak megóvása vagy fejlődésének elősegítése érdekében intézkedést tart szükségesnek.
- ☞ Úgy szervezi és irányítja az iskolát, hogy abban a gyermekek jogai maradéktalanul érvényre jussanak.

A tanuló joga, hogy

- ☞ az intézményben életmódját, pihenőidő, testmozgás beépítésével, sportolási, étkezési lehetőség biztosításával és fejlettségének megfelelően alakítsák ki,
- ☞ személyiségét, emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartás, védelmet kapjon a fizikai és lelki erőszakkal szemben. A tanuló nem vethető alá testi fenyegetésnek, kínzásnak, kegyetlen, megalázó büntetésnek vagy bánásmódnak.
- ☞ családja anyagi helyzetétől függően - kérelmére - ingyenes vagy kedvezményes étkeztetésben, tanszerellátásban részesüljön, továbbá, hogy részben vagy egészben mentesüljön a tanulókat terhelő költségek megfizetése alól, vagy engedélyt kapjon a fizetési kötelezettség halasztására vagy részletfizetésre. (A diákönkormányzat egyetértési jogot gyakorol a tanulói szociális juttatások elveinek meghatározásakor, valamint az ifjúságpolitikai célra biztosított pénzeszközök felhasználásakor.)
- ☞ állapotának személyes adottságainak megfelelő megkülönböztetett ellátásban - különleges gondozásban, rehabilitációs célú ellátásban - részesüljön, a pedagógiai szakszolgálat intézményeihez forduljon segítségért.

Az intézményvezető itt részletezett feladatainak személyesen vagy megbízottain keresztül tesz eleget. A gyermek - és ifjúságvédelmi megbízott tevékenységét az intézményvezető közvetlen irányítása alatt, az éves munkaterv részét képező program alapján végzi.

6.6. Gyermek és ifjúságvédelem felügyelete

Az iskola gyermek - és ifjúságvédelmi tevékenységét - indokolt esetben előzetes egyeztetés nélkül - a fenntartó önkormányzat ellenőrzi.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős minden év végén írásban összefoglalót készít évi munkájáról, és ezt ismerteti a nevelőtestülettel.

Az integrációs fejlesztésbe bevont tanulók esetén fontos szerepe van az osztályfőnöknek, aki folyamatos kapcsolatot tart a tanulókkal és a szülőkkel, valamint a gyermekjóléti és családsegítő szolgálat munkatársaival.

6.7. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programunk

Iskolánkban a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése az alábbi tevékenységek során történik:

- 👉 az előzetes felmérések, az óvoda javaslata alapján, kis létszámú első osztály indítása
- 👉 az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulásszervezés
- 👉 napközi otthon
- 👉 az egyéni foglalkozások
- 👉 a felzárkóztató foglalkozások
- 👉 az iskolai könyvtár, a létesítmények és eszközök egyéni és csoportos használata
- 👉 a továbbtanulás irányítása

6.8. Beilleszkedési, magatartási, nehézségekkel összefüggő pedagógia tevékenységünk

A tevékenységi területek szorosan összefüggnek az iskolai élet minden területével. Legfontosabb a problémafeltárás, szükség esetén szakvélemény készíttetése a nevelési tanácsadó munkatársaival. Ezután a szülő és a pedagógus megbeszélése, majd cselekvési program kidolgozása személyre szabottan.

Teendők:

- 👉 Prevenció
- 👉 Családlátogatás
- 👉 Szoros együttműködés az oktatási-nevelési tevékenységben résztvevő tanulókkal, nevelőkkel, szociálpedagógusokkal
- 👉 Rendszeres tájékoztatás és tájékozódás (mulasztásokról, felszerelésekről, magatartásról, órai munkáról)
- 👉 Folyamatos adminisztráció: a problémák rögzítése, intézkedések dokumentálása, visszajelzések alapján intézkedések fogantatosítása
- 👉 Együttműködés a segítőszolgálattal

Alapelveink:

- 👉 Együttműködés minden érintettel
- 👉 Csak komplex hatás hozhat eredményt
- 👉 A problémákat csak akkor továbbítjuk „kívülre” (külső segítő hálózat, család-segítő, és gyermekjóléti szolgálat), ha beavatkozás szükséges (hatósági, szakértői), de a probléma a MIÉNK MARAD, ezért továbbra is kezelni kell.

6.9. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Településünkön a munkanélküliek, a segélyből élők, a szegénynek mondható családok szociális problémái az iskolában tanulási, magatartási és beilleszkedési zavarok formájában jelennek meg. Egyéni foglalkozásokkal, differenciált foglalkozásokkal, korrepetálásokkal, speciális szakemberekhez utalással segítünk ezen.

- Tevékenységi körünkbe tartozik a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók integrációs felkészítése, esélykompenzáció a hátrányok leküzdésére. Az együttnevelés keretében végzett fejlesztés terv szerint történik, amelynek kidolgozása évenként történik.

A társadalmi egyenlőtlenségek megszüntetése, a szegregációmentes környezet kialakítása, fenntartása alapvető jelentőségű. Az egyenlő bánásmód elveinek betartása intézményünk kiemelt prioritása.

Az egyenlő bánásmód követelményét intézményünkben érvényesíteni kell, különösen:

- a követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás,
- a teljesítmények értékelése,
- a kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele,
- a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint
- a nevelésben-oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti:

Valamely személy vagy csoport jogellenes elkülönítése, illetve az azon belül létrehozott tagozatban, osztályban vagy csoportban.

Intézményünkben nem működhetnek olyan szakkörök és egyéb tanulói, szülői vagy más szervezetek, amelyek célja más személyek vagy csoportok lejáratása, megbélyegzése vagy kirekesztése.

Céljaink:

- 👉 segíteni a tanulók beilleszkedését az iskolai környezetbe
- 👉 segíteni a tanulók ismeretelsajátítását
- 👉 biztosítani az egyéni ütemű fejlődést
- 👉 pótolni az iskolai és/vagy családi, társadalmi szocializációs hiányokat
- 👉 komplex személyiségfejlesztés

Hátrányos helyzetű az a tanuló, aki nem a képességeinek megfelelő fejlődési ütemben gyarapodik, bontakozik ki személyisége.

A hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységformák:

- 👉 drog- és bűnmegelőzési prevenciós programok
- 👉 mentálhigiénés programok (vöröskeresztes vetélkedőkre készülés)
- 👉 pályaaorientációs tevékenység (osztályfőnöki órán)
- 👉 tehetséggondozó programok
- 👉 kirándulások osztálykeretben
- 👉 versenyek, hagyományos iskolai rendezvények
- 👉 felvilágosító munka a szülői értekezleten, családlátogatások során, fogadóórán a szociális juttatások lehetőségéről
- 👉 helyi, regionális, országos támogatások megszerzésének ösztönzése
- 👉 pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon
- 👉 a tankönyvtámogatás elveinek, mértékének meghatározása

Személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató program szerinti nevelés

- A halmozottan hátrányos helyzetű (továbbiakban HHH) gyermekek fejlődésének és esélyegyenlőségének elősegítése érdekében az oktatási és kulturális miniszter által kiadott iskolai Integrációs Program szerinti nevelést biztosítjuk.

- Nevelőtestületünk évente legalább két alkalommal megtárgyalja a HHH gyermekek érdekében végzett tevékenységet. Év elején éves programtervet készítünk a HHH gyermekek iskolai integrációja érdekében, év végén pedig összegezzük az eredményeket. Szükség esetén esetmegbeszélést tartunk.
- Célunk, hogy a HHH-s tanulókat segítsük, lehet az tehetséggondozás, vagy felzárkóztatás foglalkoztatáson keresztül
- Pályázati lehetőséget kihasználjuk, ha módunkban áll az útravaló programban pályázunk
- Az együttműködési megállapodás alapján óvoda-iskola munkacsoport működésével segítjük alsós tanulóinkat az óvoda-iskola átmenet enyhítésére
- A munkacsoportok éves munkaterv alapján dolgoznak, melyet a nevelőtestület tanév elején készít el.
- A tanítási év végén önértékelés formájában összegezzük az adott évben a HHH gyermekek integrációja érdekében végzett tevékenységünket.

Az Integrációs Pedagógiai Program működtetése segíti a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítását, illetve megvalósulását.

Tevékenységformák:

- **Differenciált tanulásszervezés**
- **Kooperatív technikák**
- **Projekt-módszer**
- **Tevékenységek központú pedagógiák**
- **Individuális tanulás**

A tanulási-tanítási folyamat során az alábbi lehetőségeket mozgósítjuk a fejlesztés érdekében:

- több lehetőséget biztosítunk a személyes kapcsolatok alakulására, különös tekintettel a pedagógus-diák és a pedagógus-szülő viszonyra;
- nagyobb szabadság megteremtésével adunk lehetőséget a diákoknak idejük szabadabb beosztására, a feladatok közötti választásra;
- az önértékelés, valamint az osztályozás mellett az intézményrészekben árnyalt értékelést is alkalmazunk;

- erősítjük az együttműködést;
- a frontális tanulásszervezést kiegészítjük kooperatív és más tanulásszervezési eljárásokkal, módszerekkel;
- a tananyag problémaközpontú megfogalmazásával és feldolgozásával érdekessé tesszük a gyerekek számára a tanulást, lehetőséget adunk kreativitásuk fejlesztésére.

III.6.5. A tehetséggondozást segítő az IPR program

A tehetséggondozás és felzárkóztatás módszereiben megújuló tanulásszervezési eljárások alkalmazásával tesszük hatékonyabbá a fejlesztő munkát pl.:

- differenciált tanulásszervezés
- kooperatív technikák
- projekt-módszer
- tevékenységközpontú pedagógiák

Sikeresen alkalmazhatók a differenciált tanulásszervezésnek az alábbi formái:

- **individuális tanulás:**

Valamennyi gyerek számára biztosítja az egyéni haladást, figyelembe véve a tanuló sajátosságait. Egyénre szabott elsajátítási, készség- és képességfejlesztési utakat biztosít az ennek megfelelő eszközrendszerrel.

- **kooperatív tanulás:**

A tanulási tartalom elsajátítása, és a készség – és képességfejlesztés csoportos formában történik. A tanulók aktívan együttműködnek a siker érdekében. A tanulási képességek, és a szociális készségek a kooperatív tanulási módszerrel egyszerre fejleszthetők. (Leghatékonyabb más tanulásszervezési módokkal vegyesen alkalmazva.) Nő az önirányítás szerepe.

- **projekt-módszer:**

Ez az a módszer, amely összefogja mindazt a sok-sok módszert és eszközt, amelyek külön-külön is nagyon sokat segítenek a gyerekek sikeres tanulásában. A projekt a gyerekek érdeklődésére épít, ami kizárja, hogy csak a tankönyvet tanítsuk,

lapozzuk és évekig központi vagy irányító tanmenet alapján dolgozzuk fel. A projekt komplex fejlesztési lehetőség, amely tartalmazza az önálló tanulást, a kutatást az önálló ismeretszerzést és a nagyfokú integrációt.

Feltételek:

- **Tárgyi feltételek:**

- Iskolai könyvtár,
- Fénymásolási lehetőség,
- Számítógép, mint fejlesztőeszköz,
- Videó, zenei anyagok, meghallgatásukhoz, megnézésükhöz szükséges eszközök,
- Variálható tanterem-berendezés a csoportfoglalkozásokhoz,
- Megfelelő tankönyvek és szakmai könyvek (egyszerű alapeladatokkal, többszintű nehézségi fokkal, szorgalmi és választható feladatokkal).

- **Személyi feltételek:**

A pedagógus:

- gyermekközpontú, együttműködő legyen, minden partnerrel
- legyen képes önművelésre, önképzésre, továbbképzésre a differenciált tanulásszervezéshez,
- jó kapcsolatot alakítson ki a családdal,
- szükség esetén vonja be az ifjúságvédelmi felelőst és a Családsegítő Szolgálat munkatársait.

III.6.6. A kompetenciafejlesztés

A kompetenciafejlesztés keretében:

- Olyan légkör biztosítása, amely ösztönzi a problémamegoldást, a kreativitás fejlődését.
- A könyvtárhasználat, az információszerzés képességének elsajátíttatása (projektfeladatok, gyűjtőmunkák, kutatások, tanulói előadások előkészítése, internet stb.).

- Különösen fontos a szociokulturális hátránnyal rendelkező, tehetséges tanulók fokozott egyéni megsegítése, az eredményesség méltó elismerése, jutalmazása. Mindezek érdekében felhasználjuk a kompetencia alapú oktatás támogató környezetét és eszközrendszerét (differenciált fejlesztés különböző módjait).
- A napközi otthon, valamint a tehetséggondozásra biztosított órák hatékonyabb felhasználása.
- A tömegsport foglalkozások, a mindennapi sportolás feltételrendszerének biztosítása, a testkultúra fejlesztése.
- Versenyeztetési, szerepeltetési, pályáztatási lehetőségek biztosítása, a tehetséges tanulók támogatása.

6.10. Sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztése

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanuló

A súlyos tanulási, beilleszkedési és magatartási zavarok hátterében részképességzavarok, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar és/vagy figyelemzavar, az iskolai teljesítmények eléréséhez szükséges pszichikus funkciók kialakulatlansága, fejletlensége vagy a felsoroltak halmozott előfordulása áll fenn.

A részképességzavarok körébe az iskolai teljesítmények – elsősorban az alapvető eszköztudás (olvasás, írás, számolás) – elsajátításának nehézségei, a képességek deficitje, valamint az általuk kiváltott, következményes magatartási és/vagy tanulási zavarok komplex tünetegyüttese tartozik. A részképességzavarok tüneteit mutató tanulók általános jellemzője a számukra nehéz iskolai feladatok iránti feltűnő közömbösség, érdektelenség, amely a nehézségek következtében fokozatosan elmélyül, és a tanulással kapcsolatos tevékenységek (olvasás, írás, számolás) elutasításában fejeződik ki.

A kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar, a figyelemzavar megléte esetén az érintett tanuló rövidebb ideig tud a feladathelyzetben megmaradni, az általánosnál sokkal több cselekvéses tanulási helyzetet igényel. Azok a tanulók, akik súlyos figyelemzavaruk (helyzetidegenség, hibás-hiányos helyzetfelismerés) vagy fejletlen önirányítás, gyenge önértékelési képesség miatt nem tudnak a tanulási szituációba beilleszkedni, állandó személyes kontrollra, megerősítésre szorúlnak.

Míg a részképességzavarok gyakran ép érzékszervek esetén is az érzékszervi fogyatékoság (gyengénlátás, enyhe nagyothallás) látszatát kelthetik, addig a hiperaktivitás, a

nyugtalanság, a túlmozgások, a figyelemzavar előfordulásakor a tanulók általánosan gyenge képességűnek, értelmi fogyatékosnak tűnhetnek.

Az idegrendszer csökkent terhelhetőségének, érési lelassulásának jelei a tanulási, magatartási zavar tüneteit mutató tanulóknál az alábbiak lehetnek:

- ☞ általában érzékenyebbek a meteorológiai változásokra,
- ☞ fáradékonyabbak az átlagnál, nehezen tűrik a zajokat, nehezen viselik el a várakozási feszültséget,
- ☞ gyakrabban van szükségük pihenésre, szünetre, egyedüllétre,
- ☞ fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, érthető és követhető szabályokat.

A pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók iskolai fejlesztése

A fejlesztés alapelvei

- ☞ A részképesség zavarral küzdő tanulók inkluzív nevelése
- ☞ Heterogén osztályok, csoportok kialakítása.
- ☞ Egyéni fejlesztési terv alapján történő fejlesztés.
- ☞ Árnyalt szöveges értékelés alkalmazása
- ☞ Motiváció növelése
- ☞ Az egyénhez igazított követelmények kialakítása a gyermek képességeinek, érdeklődésének, terhelhetőségének ismeretében.
- ☞ A tanuló viselkedésének megismerése (kommunikációjának, önbizalmának, magabiztosságának, önérvényesítésének, cselekvéses, illetve verbális megnyilvánulásainak) siker vagy kudarc esetén.
- ☞ Együttműködés a családdal és más szakemberekkel.
- ☞ A fejlődés segítése gyakori pozitív visszajelzésekkel, a sikerélmény biztosítása.

- ☞ Indokolt esetben az egyes évfolyamok követelményeinek teljesítéséhez egy tanítási évnél hosszabb idő biztosítása lehetséges.

A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésének módszerei

- ☞ páros-, csoport- és egyéni munka,
- ☞ tevékenykedtetés,
- ☞ többszintű feladatadás, ehhez igazodó feladatlapokkal,
- ☞ kooperatív tanulás,
- ☞ szemléltetés,
- ☞ többszintű feldolgozást lehetővé tevő több eltérő nehézségi fokozatra kidolgozott feladatlapokkal,
- ☞ a tanuló teljesítményét önmagához viszonyító, a fejlődést figyelembe vevő értékelés
- ☞ duál órák szervezése

A szakértői és rehabilitációs bizottság határozata alapján a tanórai és a tanórán kívüli egyéni és kiscsoportos fejlesztések

Minden tantárgy tanítása során figyelembe vesszük a fennálló részképesség zavar jegyeit, és egyben segítjük a tanuló tanórai fejlesztése

Az iskolai nevelés, oktatás során kiemelt feladat

- ☞ az egészséges énkép és önbizalom kialakítása,
- ☞ a kudartűrő-képesség növelése,
- ☞ az önállóságra nevelés.

A fejlesztés kiemelt céljai, feladatai

Diszlexia, diszgráfia

A diszlexia a tanulási zavarok fogalomkörébe tartozó, intelligenciaszinttől független olvasási és helyesírási gyengeség. Háttérében a központi idegrendszer sérülései, organikus eltérései, érési késése, működési zavara, örökletesség, lelki és környezeti okok különböző

összefonódásai találhatók meg, valamelyik dominanciájával. Általában differenciálatlan az aktív szókincs, és gyenge a verbális emlékezet. A tanuló az új szavakat nehezen jegyzi meg, megmásítja, torzítja, jó értelmi képesség esetén új szót alkot helyette, vagy körülírja a fogalmat. Az olvasás tanulása során nehezen alakul ki a hang-betű kapcsolat, gyakori és makacs betűtévesztések fordulnak elő, a sorrendben átvetések tapasztalhatók, a hosszabb szavak áttekintése rendkívül nehéz. Hibás kombinációk, felületes akusztikus képzetek előhívása észlelhető. Nehéz a figyelem megosztása az olvasási technika és a szöveg tartalma között, pontatlan a toldalékok olvasása, lassú az olvasási tempó, gyenge a szövegértés.

Diszgráfia esetén az írómozgásokban, azok kivitelezésben jellemző a rossz kéztartás, az íróeszköz helytelen fogása, a görcsösség. Más tananyagokban való előrehaladáshoz viszonyítva nagyon lassú az írás megtanulásának folyamata.

Az írómozgás egyenetlen, ritmusa és lendülete töredezett lesz, az optimális mozgássor csak nagyon lassan valósul meg, ezért fáradékonyabbak a diszgráfias tanulók.

A fejlesztés célja:

Az olvasás-, és írászavarok javításának feladata az iskolás korban, hogy kialakítsa a tanulóban az intellektusának és mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás, -írás készséget, fejlessze kifejező készségét, segítse az olvasás, írás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A fejlesztés feladatai:

- 👉 a testséma biztonságának kialakítása,
- 👉 a téri és időrelációk kialakítása praktikus és verbális szinten,
- 👉 a vizuomotoros koordináció gyakorlása,
- 👉 a látás, hallás, mozgás koordinált működtetése,
- 👉 az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő, valamint a vizuális és auditív észlelésre alapozó módszerrel,
- 👉 az olvasás, írás készségének folyamatos gondozása, fejlesztése a tanuló egész iskolai pályafutása alatt,
- 👉 a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során,
- 👉 az élő idegen nyelv oktatása speciális módszerekkel, auditív megközelítéssel,

- ☞ az olvasásképtelenség esetében a tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, gépi írással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával.

Diszkalkulia

A diszkalkulia különböző számtani műveletek, matematikai jelek, kifejezések, szabályok megértésének, a számjegy, számkép felismerésének, egyeztetésének, grafikus ábrázolásának, a számok sorrendiségének, számneveket szimbolizáló vizuális alakzatok azonosításának nehézsége más iskolai teljesítmények (pl. olvasás, írás, idegen nyelv tanulása) jó színvonala mellett. Háttérében általában valamilyen idegrendszeri sérülés húzódik meg, amelynek következtében zavart az érzékelés-észlelés folyamata, sérült a gondolkodás. Nehezítetté válik a szimbólumok felismerése és tartalmi azonosítása, akadályozott a fogalmak kialakulása, sérülnek a fogalmakkal végzett gondolkodási műveletek, a sor- és szabályalkotás, a téri és síkbeli viszonyok érzékelése, illetve zavart szenved az emlékezet és a figyelem.

A diszkalkuliás tanulóknál általában hiányzik a matematikai érdeklődés, kialakulatlan a mechanikus számlálás képessége, a mennyiség-állandóság. Súlyos elmaradásaik vannak a matematikai nyelv használatában, a matematikai relációk verbális kifejezésében.

A fejlesztés feladatai:

- ☞ az érzékelés-észlelés, a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a beszéd összehangolt, intenzív fejlesztése,
- ☞ a testséma kialakítása,
- ☞ a téri relációk biztonsága,
- ☞ a relációk nyelvi megalapozása, a matematikai nyelv tudatosítása,
- ☞ a szerialitás erősítése,
- ☞ segítő, kompenzáló eszközök használatának megengedése,
- ☞ a fogalmak, így a szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése, a megfigyelés és a megértés érdekében a matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés,
- ☞ a fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások megtalálása és alkalmazása.

A kóros hiperkinetikus vagy kóros aktivitászavar, a figyelemzavar

Hiperkinetikus zavarok

Már az első öt évben kialakuló tünetegyüttes, melyet jellemez a tevékenységek csapongása, a figyelmetlenség, a nagyfokú impulzivitás, a szabályok gyakori megszegése, megfontolatlanág, többszöri konfrontálódás a társakkal. Gyakori a kognitív működések zavara, illetve a nyelvi és motoros képességek fejlődésének késése. Másodlagos szövődménye az aszociális viselkedés és csökkent önértéktudat.

Magatartási zavarok

Jellemzői a visszatérő és tartós disszociális, agresszív vagy dacos magatartássémák. A viselkedés erősen eltér az adott életkorban elvárhatótól, a szociális elvárásokat durván áthágja. Sokkal súlyosabb lehet, mint egy gyermekcsíny vagy egy serdülőkori lázadás és hosszan tart (hat hónap vagy annál hosszabb ideig). Jellemzi még: nagyfokú harcoság, társakkal, tárgyakkal, állatokkal szembeni durva bánásmód, fenyegető erőfitogtatás, indulatkitörések, iskolakerülés, hazudozás.

A hiperkinetikus vagy magatartási zavarokkal küzdő tanulók kezelésében elsősorban a szakmai szolgálatok által nyújtott segítségre hagyatkozunk. Emellett segítséget nyújthat a pedagógusok módszertani felkészítése. Ennek érdekében a nevelőtestület tagjait szakmailag megfelelő továbbképzésekben kell részesíteni.

7. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelési, minőségbiztosítási rendszere

Minőségpolitikánk

Az ÁLTALÁNOS ISKOLA minden dolgozója a nemzetközi elvárásoknak és színvonalnak is megfelelő minőségű, szakmailag **kiemelkedő munkavégzésre törekszik**. Figyelemmel kíséri az oktatás változó és aktuális fejlődését, folyamatosan beépíti a megszerzett új ismereteket minőségi munkájába. Szakmailag továbbképzzi önmagát, permanens javulásra és javításra ösztönözve munkatársait és környezetének többi tagját is. Támogatja a vallási, politikai, etnikai és ideológiai tekintetben semleges és toleráns szemlélet terjedését, helyesli és

igényli az Európai Unió elvárásait, oktatásába beépíti a nemzetközi kapcsolatokat és a nemzetközi ismeretek átadását.

Az **ÁLTALÁNOS ISKOLA** a minőségi szemlélet folyamatos szem előtt tartásával fordul a szolgáltatási folyamatait igénybe vevők felé; együttműködik a szülőkkel, a diákokkal, a fenntartóval, valamint a segítő és ellenőrző szakmai szervezetekkel a szakmai munka, az **ÁLTALÁNOS ISKOLA** legfontosabb küldetése, a diákok oktató-nevelő célú képzésének hatékony és korszerű megvalósítása érdekében.

Az **ÁLTALÁNOS ISKOLA** vezetősége elkötelezettségével, példamutatásával ad irányt a dolgozók szakmai munkájának és fejlődésének, biztosítva az alapvető tárgyi feltételeket az eredményes munkavégzés megvalósításához.

Minőségügyi céljaink

Az általános iskola alapvető minőségügyi céljai:

a diákok és a szülők vonatkozásában:

- 👉 a törvényi előírásoknak megfelelő tantárgystruktúra,
- 👉 a diákok igényeivel találkozó tárgyszerkezet,
- 👉 idegen nyelvek oktatása,
- 👉 művészeti képzés lehetősége,
- 👉 esztétikus és biztonságos iskolai környezet,
- 👉 programok és rendezvények,
- 👉 a tanulói és szülői szervezetek hatékony működtetése,
- 👉 az oktatás színvonalának folyamatos emelése.

a dolgozók vonatkozásában:

- 👉 folyamatos továbbképzés biztosítása,
- 👉 új ismereteket nyújtó összejövetelekre való akkreditáció,
- 👉 közérzetjavító humánpolitikai módszerek alkalmazása,
- 👉 a fluktuáció lehetőség szerinti minimalizálása.

a fenntartó vonatkozásában:

- ☞ a fenntartó elvárásainak naprakész ismerete, s ennek kielégítése,
- ☞ jó munkakapcsolat kialakítása és fenntartása,
- ☞ egymás munkájának segítése.

az ellenőrző és szakmai szervek vonatkozásában:

- ☞ a törvények és szabályozások megismerése és betartása,
- ☞ a külső szabályozókat és belső igényeket egyaránt kielégítő belső szabályozó-rendszer kialakítása és működtetése,
- ☞ a belső ellenőrzés rendszeresítése a hibák kiküszöbölése érdekében,
- ☞ az ÁLTALÁNOS ISKOLA nyitottságának megőrzése.

Az oktató-nevelő munka és a kiegészítő folyamatok minőségének mérése

A szolgáltatás folyamatainak mérését a minőségügyi rendszerekre vonatkozó szabványok, irányelvek, valamint az ÁLTALÁNOS ISKOLA *Minőségügyi Kézikönyvének* vonatkozó fejezete alapján kell lefolytatni. A mérési módszereket jelen eljárás tartalmazza.

Az ÁLTALÁNOS ISKOLA a mérési eljárások, módszerek kialakításánál nagy hangsúlyt fektetett arra, hogy a mérési tevékenység alkalmas legyen a szolgáltatást igénybe vevők követelményeinek kielégítéséhez szükséges folyamatok és a kiegészítő folyamatok minőségének mérésére és figyelésére, illetve annak bizonyítására, hogy a folyamatok biztosítják az ÁLTALÁNOS ISKOLA által meghatározott célok elérését.

A folyamatok mérése a diákokon keresztül

A diákok, illetve szüleik elégedettségének mérésére szolgáló módszereket a minőségügyi kézikönyv **ME 02-01** Kapcsolattartás a szolgáltatást igénybe vevőkkel, igényeik és elégedettségük mérése eljárás tartalmazza és részletezi.

A szolgáltatást közvetlenül, vagy közvetve igénybe vevők elégedettségére - figyelembe véve a nem, vagy nehezen befolyásolható külső hatásokat, körülményeket is - adekvát mérőszámot jelent az év közbeni lemorzsolódások, kimaradások mértéke, valamint a

közvetlen szülői visszajelzések száma és minősége. Az igazgató nagy figyelmet szentel ezen mutatók folyamatos elemzésének, a szülői reakciók munkába történő visszacsatolásának.

Az oktató-nevelő munka során keletkező tanulói eredmények mérése

Az 1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról, a NAT és a Helyi Pedagógiai Program határozza meg a mérések rendszerét.

Belső mérés:

- 👉 minden elméleti és gyakorlati tárgyból a tananyag alapján év közbeni értékelés,
- 👉 minden évfolyam minden osztályára vonatkoztatva év végi mérés.

Cél:

- 👉 adatszolgáltatás a nevelőtestület számára a tanítás - tanulás folyamatának pillanatnyi helyzetéről,
- 👉 adatszolgáltatás az iskolai oktató-nevelő munka elemzéséhez,
- 👉 visszajelzés a tanár és a tanuló (szülő) számára egyaránt.

A tanterv előírja a pedagógusoknak, hogy a tanév során folyamatosan kell figyelnie, ellenőriznie, mérnie, értékelnie és osztályoznia a tanulók tantárgyi tudását. Ez ötfokú skálán történő értékelést jelent, kivéve a szövegesen értékelt évfolyamokat.

Általánosságban megfogalmazott elv, hogy az értékelés legyen **objektív**, legyen **rendszeres**, legyen **motiváló**, de **ne legyen ítélező** jellegű.

A teljesítménymérés olyan értékelés, ami tulajdonképpen osztályozás. A pedagógiai folyamatban többféle funkciót tölt be:

- 👉 tájékoztatja a pedagógust saját munkájának eredményéről,
- 👉 tájékoztatja a tanulót arról, hogy milyen eredményt ért el a tanulásban,
- 👉 tájékoztatja a szülőket gyermekük tudásszintjéről.

Az osztályozás módjai:

- 👉 szóbeli feleletek,
- 👉 írásbeli feleletek,

- 👉 témazáró feladatlapok,
- 👉 dolgozatok,
- 👉 házi feladatok.

A számonkérés tehát lehet szóbeli és írásbeli.

A szóbeli számonkérés az óra elején történik, általában az előző órai anyag számonkérése, majd azt követi az előző tananyagból 2-3 ismétlő kérdés feltétele. Általában 1 órán 2-3 tanuló szóbeli számonkérésére van lehetőség.

Az írásbeli számonkérés a témakörök összefoglalása után felmérés formájában, részösszefoglalásokat követően röpdolgozat formájában történik. A felmérés anyagának összeállításakor be kell tartani a fokozatosság elvét: az elején könnyebb feladatokat kell beállítani, majd ezt követik az egyre nehezebb feladatok.

A tanulókat havonta legalább egy jeggyel, a heti 1-2 óraszámú tantárgyak esetében félévente legalább 3 jeggyel értékelni kell. A naplóba és az ellenőrző könyvbe a felmérésekre, szóbeli felelésekre adott jegyet megszerzésekor azonnal be kell írni.

A tanulás és az értékelés kapcsolata: nem lehet eredményesen tanulni értékelés nélkül.

Háromféle értékelési funkciót kell használni:

- 👉 diagnosztizáló (nem osztályozható!),
- 👉 fejlesztő,
- 👉 minősítő.

A diagnosztikus értékelés a tanulás kiinduló szintjét állapítja meg, erre az 1. évfolyamon kerül sor, a *fejlesztő értékelés* a tanulási folyamat cél felé haladását biztosítja, a *minősítő értékelés* pedig a tanulás befejező szintjét tárja fel a tantervi követelmények figyelembe vételével.

A diagnosztikus értékelés: Az információszerzés érdekében végzett értékelés akkor hatásos, ha a kidolgozott feladatokat a pedagógus a tanulókkal megbeszéli, javítja, azaz fejlesztéssé alakítja át. Súlyos funkciózavart mutat, ha információszerzés érdekében végzett felmérést minősítésre használja fel. Ez általában az év eleji felméréseknél fordul elő.

A fejlesztő értékelés: nem kaphat szerepet az osztályozás a tanulási (új ismeretek feldolgozása, alkalmazása, gyakorlása) szakaszban. Az osztályozásra csak a teljes tanulási

szakasz után kerülhet sor. Értékelésre azonban, amely biztosítja a cél felé haladást, fokozott szükség van. Ebben van a fejlesztő értékelés jelentősége.

Írásbeli munka esetében igen jól használható értékelő eszköz a pontozás, mert számszerűsítve és tárgyyszerűen megragadható módon kifejezi a teljesítmények értékét. Fontos szempont, hogy nem elég az elért pontszámot közölni, hanem az elért és elérhető pontszám arányát is fel kell tüntetni.

A minősítő értékelés: a minősítő értékelésre, azaz osztályozásra a teljes tanulás befejezése után kerül sor.

A gyakorlás mennyisége haladja meg a minősítés mennyiségét. Ez azt jelenti, hogy a tanulót nagyobb mennyiségű feladatra kell „edzeni”, mint amennyit számon kér tőle a pedagógus. A másik szempont az, hogy a tanulókat minőségileg is nehezebb feladatokon kell fejleszteni, mint amilyenek a dolgozatban számukra adottak. **Csak azt lehet osztályozni, amire a tanulók felkészültek.**

Az ellenőrzés módszere:

- ☞ az ellenőrzés büntető jellegű eljárásokkal történő összekapcsolása erős szorongást válthat ki a tanulók körében, ami teljesítőképességüket csökkenti.
- ☞ az ösztönzés módszerének alapformái az elismerés, az elmarasztalás, a jutalmazás és a büntetés rendkívül jelentős szerepet töltenek be.

Az ösztönző eljárásokkal elérhető, hogy a jutalmazó jellegű hatások valamilyen, már meglévő szükséglet kiegészítésével kellemes érzelmi állapotot idézzenek elő, és ez a kellemes érzelmi állapot indítja a tanulót a nevelő által preferált cselekvés, vagy tett megismétlésére.

Ugyanakkor a büntetés jellegű hatások frusztrált, korlátozott, negatív érzelmi állapotot indukálnak. Az egyik legnagyobb pedagógiai hiba a nevelői közömbösség, ami abban nyilvánul meg, hogy a nevelő nem reagál a tanulók magatartási megnyilatkozásaira, teljesítményeire, nem nyújt tehát ösztönző-irányító hatásokat. A közömbösségnél még a bíráló-szidó nevelői magatartás is jobb, míg a legkedvezőbb a buzdító-dicsérő hatások túlsúlya.

Az ösztönzés módszerének formai variációi az alapformákon belül is nagyon gazdagok. Többek között az osztályozás, az osztályzatokon túli szóbeli minősítés, a bírálat, a buzdítás, a szóbeli és írásbeli dicséret. Ösztönző funkciót tölthetnek be a nevelő értékelő, metakommunikatív megnyilatkozásai, gesztusai, arcjátéka is.

Az erős büntetés nem bír ösztönző funkcióval, ellenkezőleg: a tanulóban személyi ellenállás ébred a nevelővel vagy általa tanított tantárggyal szemben.

Természetesen ez nem azt jelenti hogy a büntetés jellegű hatások indokolt alkalmazásának eseteiben is jutalmazó eljárást kellene alkalmazni, hiszen ez szintén zavart okozna a beidegzési folyamatban.

Nagyon jó hatásfokú a *komplex értékelés*, hiszen ösztönző hatású, melyet a jogos elmarasztalás, vagy büntetés eseteiben alkalmaz a nevelő, s amelyben a negatív büntetés jellegű értékelő elemek pozitív, jutalmazó vagy biztató elemekkel egészülnek ki, s a negatív értékelő elemeket instrukció, útmutatás formájában fogalmazza meg.

A szakmai és pedagógiai-pszichológiai felkészültség, általános műveltség, folyamatos önképzés, kifogástalan erkölcsi magatartás, kulturált megjelenés, igazságosság és tapintat a diákkal szemben, ezek azok a személyi értékek, amelyek hitelesítik a nevelő pedagógiai fölérendeltségét.

Mérések:

- 👉 tanév eleji,
- 👉 év közbeni,
- 👉 tanév végi tantárgyi mérések (a helyi vizsgákhoz igazodva).

A szóbeli felelet:

A sóbeli felelet egységes értékeléséhez a következő szempontokat kell a pedagógusnak figyelembe vennie:

Öröst (5) érdemel az a tanuló, aki saját szavaival önállóan (tanári segítség nélkül), az összefüggéseket felismerve számol be az adott témából.

Négyest (4) érdemel az a tanuló, aki önállóan felel, de az összefüggéseket, szabályszerűségeket kisebb tanári rávezetéssel ismeri fel.

Hármast (3) érdemel az a tanuló, aki feleletkor több segítséget igényel, a rávezető kérdésekre többnyire jó választ ad.

Kettest (2) érdemel az a tanuló, aki csak kérdésekre válaszolva tud számot adni tudásáról. Ismeretei hiányosak.

Egyest (1) kap az a tanuló, aki a tananyagról nevelői kérdések segítségével sem tud számot adni.

Írásbeli felelet

Témazáró feladatlap

A témazáró feladatlapok a követelményrendszernek megfelelő, központilag kiadott, vagy a pedagógus által összeállított feladatsorok.

Írásbeli vizsga

A fentiek célja: ellenőrizni, hogy a továbbhaladáshoz szükséges legfontosabb jelenségek, fogalmak, összefüggések elsajátítása a továbbhaladáshoz elegendő szinten megtörtént-e.

Az egységesség megteremtése érdekében a teljesítmények százalékos értékelése a következő:

1-4. évfolyamokon:

- 👍 **jeles (5):** 90-100%,
- 👍 **jó (4):** 75-89%,
- 👍 **közepes (3):** 55-74%,
- 👍 **elégséges (2):** 40-54%,
- 👍 **elégtelen (1):** 0-39%;

5-8. évfolyamokon:

- 👍 **jeles (5):** 90-100%,
- 👍 **jó (4):** 75-89%,
- 👍 **közepes (3):** 60-74%,
- 👍 **elégséges (2):** 40-59%,
- 👍 **elégtelen (1):** 0-39%;

Az **Országos Központi** felmérők esetén az ott meghatározott ponthatárokat kell figyelembe venni.

A félévi és év végi osztályzatok kialakítása:

A félévi és év végi osztályzatok kialakítása a Helyi Pedagógiai Programban meghatározott **érdemjegy** mennyiség alapján történik. Ezek **átlaga adja a jegyet**. Amennyiben nem egyértelmű a döntés, úgy az alábbiak szerint jár el az **ÁLTALÁNOS ISKOLA**:

- ☞ a témaköri felmérések érdemjegye döntő a kétes jegyek esetében (3,5 feletti átlagnál).

A Helyi Pedagógiai Program bevezetése után évenként ellenőrzi az **ÁLTALÁNOS ISKOLA** annak megvalósulását és az évenkénti méréseken alapuló tapasztalatokat figyelembe véve ötévenként, vagy az OM egyéb rendelkezései alapján a szükséges változtatásokat eszközli.

7.1. A folyamatok minőségének mérése a pedagógusok munkájának értékelésén keresztül

A pedagógusok munkájának mérése közvetlen módon

A minősítés célja minden esetben az, hogy **a pedagógus jobban végezze a munkáját**, vagy **megerősítést kapjon** arról, hogy eddigi munkavégzése megfelelő.

A nevelő munkájának megítélésének alapjai (az értékelés alapjául szolgáló részletes minősítő lapot az **ME 05-02/M01** A dolgozók értékelésének szempontjai melléklet tartalmazza):

- ☞ *tanórai* munkája,
- ☞ *tanórán kívüli* munkája.

A tanórai munka értékelésének alapjai:

- ☞ felkészültség,
- ☞ rátermettség,
- ☞ óravezetés,
- ☞ eredményesség,
- ☞ gyerekekkel való bánásmód,

- ☞ hivatástudat,
- ☞ órakezdés, befejezés pontossága,
- ☞ füzetek ellenőrzése (írásmunkák).

A tanórán kívüli munka értékelésének alapjai:

- ☞ szaktárgyi versenyekre való felkészítés - eredményesség,
- ☞ kulturális seregszemlén (versmondó verseny, Ki mit tud?) való aktív részvétel (betanítás, felkészítés),
- ☞ felzárkóztatás - tehetséggondozás,
- ☞ ügyeletesi munka,
- ☞ helyettesítés vállalása (nem vállalása),
- ☞ tanulmányi kirándulások megszervezése,
- ☞ részvétel az ÁLTALÁNOS ISKOLÁBAN kialakított egységes elvek alkalmazásában,
- ☞ leltározási munka minősége,
- ☞ határidők betartása (be nem tartása),
- ☞ kapcsolattartás a szülőkkel,
- ☞ továbbképzéseken való részvétel,
- ☞ szülői, tanulói vélemények a pedagógusról.

A minősítés folyamat. A pedagógus joggal igényelheti, hogy a minősítést készítő igazgató folyamatosan szerzett kapcsolatok alapján készítse el azt.

Az igazgató július 31-ig minden nevelőre vonatkozóan kitölti az **ME 05-02/M01** illetve a pedagógusok teljesítmény értékelését elvégzik az arra kijelölt dolgozók. A dolgozók értékelésének szempontjai mellékletet, majd visszacsatolja az eredményeket a pedagógusok felé. A tanároknak lehetőségük van a róluk kapott értékelés véleményezésére. Minden év júliusában az adatlapokat felül kell vizsgálni és a változásokat ugyanígy dokumentálni.

Az **ÁLTALÁNOS ISKOLÁBAN** és a tagintézményben az igazgató, a tagintézmény vezető, az igazgatóhelyettesek, a munkaközösség vezetők és az osztályfőnökök, valamint a szaktárgyi munkaközösségek tagjai egymás között előzetes egyeztetés alapján jogosultak órát látogatni.

Az igazgató, a tagintézmény vezető és az igazgatóhelyettesek a tanév elején „Látogatási tervet” készítenek, mely tartalmazza a látogatások időpontját, az osztályt, a tantárgyat, a vizsgálni kívánt területeket.

A „Látogatási terv” készítése során figyelembe kell venni az alábbiakat:

- ☞ az október közepétől május végéig terjedő időszak látogatása,
- ☞ az „új” pedagógusok többszöri ellenőrzése,
- ☞ a kezdő pedagógusok gyakori ellenőrzése (főleg segítő szándékú),
- ☞ a „problémás” pedagógusoknál 1 hónapon belül újabb óralátogatás.

Az óralátogatáson tapasztaltakat az órát látogató egy erre a célra rendszeresített „Óralátogatás” füzetbe írja az óraelemzés szempontjai alapján.

Az óralátogatások általános szempontjai:

- ☞ komplex óraelemzés – módszerhasználat,
- ☞ adminisztráció és gyakorlat szinkronitása (napló - tanmenet - óra) megvalósul-e?

Az óralátogatás során tényeket kell megállapítani a gyerekek tanulásáról, tudásáról, illetve a pedagógus tanulásirányításáról.

A tanulókról megállapítható:

- ☞ viselkedési-kommunikációs kultúrájuk,
- ☞ tanulási szokásaik,
- ☞ munkafegyelmük,
- ☞ figyelmük,
- ☞ önellenőrző képességük

A pedagógusról megállapítható:

- ☞ a szaktudományok tudása,
- ☞ a tanulásirányítási algoritmusok elsajátításának mértéke, képességei:
- ☞ pedagógiai, szervező, figyelemmegosztó-koncentráló, helyzetfelismerő, elemző, döntési, magatartása,
- ☞ nevelési stílusa kooperatív-e, önfegyelme, tűrőképessége, empátiája, tárgyilagossága, humorérzéke, agressziómentessége, modorossága.

Az óraelemzés szempontjai:

- 👉 az órán végzett tevékenységek számbavétele,
- 👉 elérte-e az óra a célját?
- 👉 a tevékenységek csoportosítása aszerint, hogy sikeresen oldották meg vagy hibásan,
- 👉 a tanulságos problémák elemzése különböző szempontok szerint,
- 👉 a feladatok szövege, nehézségi foka, a megoldáshoz szükséges ismeretek vagy képességek,
- 👉 az utasítások megfogalmazása,
- 👉 ha sikertelen volt a feladat megoldása, feltevések megfogalmazása a kudarc okáról,
- 👉 a tanulásirányítási hiba okának feltárása a tanító tevékenységében, tudásában.
- 👉 Milyen volt a tanító és a tanulók viszonya?
- 👉 Milyen szemléltetőeszközöket használtak az órán?
- 👉 Milyen volt az óra hangulata?
- 👉 Mennyit kérdezett a tanár? Milyen volt a kérdés feltevése?
- 👉 Milyen módszereket alkalmazott a tanár?

A szempontokat a céltól függően kell figyelni, a vizsgált kérdések szerint.

Magatartás, illem értékelése

példás (5), ha:

- 👉 Az iskolai viselkedésre, a szabadidős tevékenységekre vonatkozó illemszabályoknak mindig megfelel a magatartása.
- 👉 Ha hibázik, felismeri, hogy normasértően viselkedett, és képes önállóan javítani hibáit.
- 👉 Képes arra, hogy értékelje maga és mások viselkedését az előbbi normák szerint.

Jó (4), ha:

- 👍 Megfelel a magatartása az iskolai viselkedésre, a szabadidős tevékenységekre vonatkozó illemszabályoknak, és ezeket csak ritkán sérti meg.
- 👍 Ha hibázik, felismeri, és nevelőinek segítségével javítani tudja azokat.
- 👍 Képes arra, hogy értékelje maga és mások viselkedését nevelői segítséggel.

Változó (3), ha

- 👍 Ismeri az iskolai viselkedésre és a szabadidős tevékenységekre vonatkozó illemszabályokat, de gyakran megsérti.
- 👍 Nevelői figyelmeztetésre önállóan javítani tudja normasértő magatartását.
- 👍 Képes arra, hogy ha a nevelő megmondja, miben hibázott, azt javítani tudja.

Rossz (2), ha

- 👍 Ismer néhány olyan szabályt, amely az iskolai viselkedésre és a szabadidős tevékenységekre vonatkozik, de ezeket ritkán tartja meg.
- 👍 Úgy tudja javítani normasértő hibáit, ha a nevelő megmondja, miben hibázott.
- 👍 A nevelő kérdései alapján értékelni tudja maga és mások magatartását.

Szorgalom, önművelés értékelése

Példás (5), ha

- 👍 Tud önállóan ismereteket bevésni a tanult tanulási algoritmus szerint.
- 👍 A tanulás aktív résztvevője.
- 👍 Munkája tiszta, pontos, rendezett.
- 👍 Kötelességtudó, van akaratereje.
- 👍 Vegyen részt tanulmányi-, sport és egyéb házi versenyeken.

Jó (4), ha

- 👍 Tud önállóan ismereteket bevésni a tanult tanulási algoritmus szerint.
- 👍 Nem mindig következetes – tanulásban.
- 👍 Munkája tiszta, pontos, rendezett.
- 👍 Néha szétszórt a figyelme.

- ☞ Szívesen vállal tanuláson kívül munkát, és azt zömmel el is végzi.

Változó (3), ha

- ☞ Képességei és teljesítménye között nagy az ingadozás.
- ☞ Értelmi képességeit nem mindig használja ki, akaratereje hullámzó.
- ☞ Munkája rendezetlen, gyakran pontatlan.
- ☞ A tanulásban csak néha érdeklődő.
- ☞ Felszerelése hiányos, házi feladatait sokszor nem készíti el.

Hanyag (2), ha

- ☞ Önállótlan, megismerési vágy nem hajtja, tanulni nem akar.
- ☞ Önálló munkára csak állandó késztetéssel hajlandó.
- ☞ Munkája hibás, rendezetlen, hanyag.
- ☞ A tanulás passzív résztvevője, nem érdeklődő.
- ☞ Felszerelése ápolatlan, hiányos.

7.2. A pedagógusok munkájának mérése közvetett módon

A pedagógusok munkájának értékelése közvetett módon a tanulói teljesítmények mérésén keresztül történik. Pedagógiai munkánk eredményességét tanulóink fejlődése minősíti. E program céljához, feladataihoz való igazodás minden pedagógus kötelessége. Egy - egy tanév tennivalóit az iskola éves munkaterve és annak mellékletei ütemezik s erre alapozva kerül sor az oktató-nevelő munka értékelésére. A pedagógus tevékenységét munkaköri leírás alapján végzi, ezt közvetlenül a munkaközösség-vezető ellenőrzi és értékeli. A munkaközösség vezetője a tanév kezdete előtt ellenőrzi és az intézményvezetőnek átadja a tanmeneteket. Éves munkatervéhez igazodva törekszik arra, hogy szakterületén tartós feszültségektől mentes, színvonalas pedagógiai munkát folytassanak. Feladata, hogy indokolt esetben külső szakértői ellenőrzésre, jutalmazásra, továbbképzésre tegyen javaslatot.

A pedagógusok értékelése évente történik az iskola vezetősége és az iskola hatályos szabályzata alapján.

Az iskolavezetés feladata, hogy a munkaközösségek, az eltérő pedagógiai felfogások és igények között összhangot teremtsen, a lehetőségekről pontos tájékoztatást adjon. Keresnie kell azokat a feltételeket és megoldási módokat, melyekkel az iskolai munka hatékonysága

javítható. Az iskolavezetés folyamatosan ellenőrzi és értékeli az intézmény alap - és kiegészítő tevékenységét a belső ellenőrzési tervnek megfelelően - indokolt esetben alkalomszerűen vagy külső szakember bevonásával.

A fenntartó önkormányzat saját ütemezése szerint ellenőrzi a működés törvényességét, szak-szerűségét, eredményességét. Külső szakértő vizsgálatát kérheti a pedagógus, javasolhatja az iskolaszék, a munkaközösség-vezetők, megrendelheti az intézményvezető vagy a fenntartó. A pedagógiai tevékenység ellenőrzésének és értékelésének általános célja, hogy közvetve vagy közvetlenül javítsa intézményünk nevelő - oktató munkájának eredményességét.

Szaktárgyi általános értékelési szabályok

Tanítási órákon:

A tanulók lényeges tevékenységét /szóbeli -, írásbeli -, gyakorlati megnyilvánulását/ szóbeli véleménnyel, illetve érdemjeggyel értékeli a nevelő

Ajánlatos az egész osztályra vonatkozó szóbeli nevelői értékelés

A tantárgy heti óraszámától függően elegendő érdemjegy legyen a naplóban és az ellenőrzőben

Megfelelő légkört kell biztosítani a számonkéréskor a gátlásos tanulók feloldására / kiegészítő kérdések, stb./

A munkaközösségek dolgozzák ki az egyes szaktárgyak egységes követelmények szerinti értékelését

A tanuló helytelen viselkedése miatt szaktárgyi elégtelen osztályzat nem adható

Ezeket a magatartás és szorgalom jegyeknél kell figyelembe venni

Témazárókat egy héten belül értékelve, érdemjeggyel ellátva lássa a tanuló.

Ezeket év végéig meg kell őrizni.

Füzetrend a tantárgyi értékelésnél nem vehető figyelembe, de a füzetvezetésre

vonatkozó észrevételeket, utasításokat a pedagógus írásban közölje a tanulóval, és folyamatosan javíttassa.

A házi feladatokat iránymutatóan minden esetben javítani kell.

A napló mellékleteként használt füzetben jelezzük, az órai magatartási problémákat. Ezek a magatartásnál, veendők figyelembe.

Minden lehetőséget megragadunk arra, hogy dicsérhessük a tanulót.

A közvetett módon történő mérés kapcsán továbbá vizsgálni kell:

- 👍 a diákok relatív teljesítményét,
- 👍 diákok véleményét,
- 👍 nevelési feladatok teljesítését,
- 👍 szabadidős tevékenységeket.

7.3. A szülő, tanuló, pedagógus együttműködésének formái, továbbfejlesztésének lehetőségei

Együttműködési formák:

A pedagógus – szülő kapcsolatban

- 👍 évente legalább két alkalommal rendezett szülői értekezlet,
- 👍 szaktanárok fogadó órái,
- 👍 SZMK értekezletek,
- 👍 családlátogatások alkalmával,
- 👍 rendkívüli események kapcsán kapcsolatfelvétel a szülővel.

A pedagógus - tanuló kapcsolata

- 👍 A közvetlen, partneri légkör megteremtése alapvető követelmény: a bizalomra és együttműködésre, egymás segítésére építő közösségfejlesztő magatartással.

- ☞ A tanulók, szülők és a pedagógusok közötti háromoldalú kapcsolatok rendszeressége az azonos irányú pedagógiai hatás egyik feltétele

A pedagógus – pedagógus kapcsolatban:

- ☞ Az iskola pszichés klímáját a vezetők és a pedagógusok magatartása, viselkedése határozza meg. Humánus, emberi magatartásra, segítőkészre, a gyermekek megértésére inspiráljuk egymást.
- ☞ Alapvető igény a magas színvonalú felkészültség és felkészülés a pedagógiai munkában.
- ☞ Konszenzusra vagy kompromisszum létrehozására törekszünk, amelyben ugyanakkor érvényesül a többségi akarat és az előzetesen egyeztetett vezetői elképzelés is.
- ☞ A vezetői eszközök és a felelősség megosztott a vezetői személyek és a testületek között, ugyanakkor a szervezet kellően hierarchikus a vezetők felelősségének hangsúlyozásával.

7.4. III. 14. Fogyasztóvédelmi program

„A fogyasztóvédelem célja a fogyasztói kultúra fejlesztése, és a tudatos kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése a tanulóknál.” (Nat)

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei:

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiaileg megtervezett fejlesztése.

Fogyasztói magatartásunk sokféle hatás mentén, a szociális tanulás útján alakul, fejlődik. A tudatos fogyasztóvá válás és az ennek megfelelő magatartás kialakítása hosszú, sokoldalú folyamat. Ennek során az egyén megismeri a fogyasztási javakat és szolgáltatásokat, megtanulja, hogyan viselkedjen a piaci viszonyok között, hogyan legyen képes fogyasztói érdekeinek érvényesítésére a természeti erőforrások védelme mellett.

A fogyasztói mintáknak a fenntarthatóság irányába történő fejlődése szempontjából a nevelés-oktatás különösen nagy jelentőségű. Mivel ismereteket kell elsajátítani, készségeket, hozzáállást, értékrendet kell formálni a fenntartható fogyasztás érdekében, ezért a gyermekkorban elkezdett fejlesztés döntő hatású. Amíg a kisiskolás korban leginkább jellemző fogyasztói magatartások a kiválasztás, az áruismeret, a döntés, a kockázatvállalás, a bizalmi elv érvényesülése, addig a kamaszkorban már megjelenik a jogérzék, a szolgáltatásismeret, a fogyasztói értékrend és a vállalkozásismeret is.

A fogyasztás elemi meghatározója a család. A fogyasztói szokások tekintetében az otthonról hozott hatások a legélénkebbek, ezért is fontos a családokra épülő nevelés. **Az iskolai programokban** a pszichológiai mozgatókra, és a helyes értékrend alakítására kell a hangsúlyt fektetni.

Az értékek formálásában lényeges:

- A kívánság és a szükséglet fogalmának tisztázása és elkülönítése.
- Az egyéni és társadalmi jogok tiszteletben tartása.
- A természeti értékek védelme.

Fontos továbbá a fogyasztás során:

- a tájékozódás képessége,
- a döntési helyzet felismerése és
- a döntésre való felkészülés.

Meg kell ismertetni a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét, alkalmassá téve őket e területen való eligazodásra. Hangsúlyozni kell a minőség és biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdaságosságot és a takarékoságot. A fogyasztóvédelmi oktatás célja, hogy tanulóink értsék, valamint a saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat:

- tudatos, kritikus fogyasztói magatartás
- ökológiai fogyasztóvédelem
- környezettudatos fogyasztás
- fenntartható fogyasztás
- preventív (megelőző) fogyasztóvédelem

A fogyasztóvédelmi oktatás szinterei az iskolánkban:

Az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásaiba jól beépíthetők a fogyasztóvédelemmel kapcsolatos tartalmak.

Technika :	áruismeret, a gyártás és a termékminőség összefüggései
Matematika:	banki, biztosítási vagy üzemanyag-fogyasztási számítások
Fizika :	mérés, mértékegységek, mérőeszközök
Földrajz:	eltérő fogyasztási struktúrák és szokások
Magyar:	reklámnnyelv, feliratok, a reklám kommunikációs csapdái
Biológia:	génmódosított élelmiszerek, egészséges táplálkozás
Kémia:	élelmiszerbiztonság, élelmiszeradalékok
Informatika:	elektronikus kereskedelem
Történelem:	EU fogyasztói jogok, fogyasztástörténet és fogyasztóvédelem

Módszertani elemek:

Nem a hagyományos módszertani elemekkel és merev tanórai keretek között folyó oktatással, hanem bizonyos készségek fejlesztésével segítjük a fogyasztóvédelmet. Ilyen készségek: a kritikus gondolkodás, az egyéni és csoportos döntéshozás és problémamegoldás. A készségfejlesztésnek tartalmazni kell az egyéni és társadalom viszonyáról szóló információgyűjtés, információfeldolgozás, a feldolgozott információk alapján való döntés módszereit.

A fogyasztói szokásalakítás egyik fontos célja a szülők és a helyi közösségek együttműködésének megnyerése és bevonása az iskolai nevelésbe. Így a családok és közösségek fenntartható fogyasztásra való törekvése is kialakulhat.

A tudatos fogyasztóvá nevelés gyakorlatában a szülők lehetnek a pedagógus legfontosabb segítői és viszont. Amennyiben rendszeresen adunk az áruismerettel, vásárlással, fogyasztói döntésekkel kapcsolatos feladatokat, bizonyos idő után segíthetünk abban, hogy a gyerekek minél tudatosabban éljék meg családjuk fogyasztói szokásait. Az adatkezelési szabályokat betartva ismereteket gyűjthetünk a családok vásárlási szokásairól. Az információk

adott esetben lehetővé teszik azt is, hogy a pedagógus pozitívan befolyásolja a család vásárlói magatartását.

A hagyományostól eltérő tanulásszervezési formák alkalmazása megfelelő keretet teremthet a fogyasztóvédelem oktatásának. Fontos, hogy a diákok e módszereket minél többször alkalmazzák napjainkban tipikus helyi és globális problémákon keresztül.

- Interjúk, felmérések az emberek vásárlási szokásairól
- Riportkészítés az eladókkal
- Médiafigyelés
- Egyéni és csoportos döntéshozatal
- Problémamegoldó gyakorlat ötletbörzével
- Érveléstechnikai gyakorlatok.

8. Helyi tanterv

Tantervi jellemzők, a módosítás sajátosságai

- Az Európai Unió kulcskompetencia keretrendszerének beépítése.
- Az újrafogalmazott kiemelt fejlesztési feladatok beépítése a műveltségi területekbe.
- A közoktatás alapozó szakaszának pedagógiai szerepéről kialakított filozófia érvényesítése, nem szakrendszerű oktatás az 5-6. évfolyamokon.
- A tanulási stratégiák hangsúlyosabb megjelenítése.
- Az egyéni boldogulás szempontjából kiemelten fontos élethosszig tartó tanulásra történő felkészülés, illetve felkészítés lehetőségei.
- Tantárgyanként a kiemelt kompetenciák megjelölése.
- A TÁMOP 3.1.4. pályázat szervezeti, tartalmi kötelezettségeinek végrehajtása.

8.1. Választható tárgyak, pedagógusok

Intézményünkben nem adottak az objektív feltételek a pedagógusok választhatóságához. A választható tárgyakat a helyi tanterv óratervi táblázatai tartalmazzák.

8.2. Felvétel az intézménybe, haladás - előmenetel

Az első osztályosok beiratkozásáról hagyományos módon - az óvodán keresztül - tájékoztatjuk a szülőket. Magasabb évfolyamra különbözeti vizsga nélkül vesszük fel a tanulókat. Az átvétel megtagadható, ha az elutasításra a pedagógiai program alapján nyilvánvaló okunk van. Döntésre az intézményvezető jogosult. A tanuló továbbhaladásáról a nevelő-testület dönt a tanév végi osztályozó értekezleten.

A tanuló magasabb évfolyamba léphet ha:

- ☞ nincs elégtelen osztályzata
- ☞ hiányzásai nem haladják meg a 250 igazolt illetve a heti kötelező óraszám mértékű igazolatlan órát.

8.3. Értékelés

A tanulói teljesítmények értékelése

A pedagógus a tanuló teljesítményét **2. évfolyam első félévéig szöveges értékeléssel, 2. év végétől osztályzattal** minősíti. A felső évfolyamokon **év közben** rendszeresen **érdemjegyekkel** értékeli, **félévkor és a tanítási év végén osztályzattal** minősíti a tanulói teljesítményt. A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. A félévi és év végi osztályzatok a tanulók tantárgyankénti összteljesítményét tükrözi. A kialakításukhoz félévenként legkevesebb három érdemjegy szükséges. Tanév végén az egész éves teljesítményt kell figyelembe venni. Az egyes osztályzatokat gondos pedagógiai mérlegelés útján kell megállapítani. A tantárgyi követelmények minimumát év elején a tanulókkal ismertetni kell.

Az értékeléshez az előírt dokumentumokat használjuk.

Az értékelés alapja: a helyi tanterv követelmény rendszere.

Az értékelés célja:

- ☞ A személyiség fejlesztése, az önértékelési képesség kialakítása,
- ☞ az önálló tanulásra való igény ösztönzése,

- 👉 a gyermek értékítéletének, önbizalmának, önbecsülésének következetes fejlesztése,
- 👉 fejlődésének motiválása, azaz fejlesztés és motiválás,
- 👉 a szabályok betartására való nevelés, a szokások fejlesztése,
- 👉 a gyermek érezze, napról napra többre képes, többet ért meg,
- 👉 a teljesítmény tárgyilagos és igazságos feltárása,
- 👉 a cselekedet, a magatartás, a szorgalom és a személyiség megítélése,
- 👉 a megerősítés.

Az értékelés alapelvei:

- 👉 Legyen objektív, érvényes és megbízható,
- 👉 sokoldalú, a személyes adottságokat is figyelembevevő,
- 👉 az életkori sajátosságoknak és a tantárgy jellegének megfelelő,
- 👉 a tanuló számára is egyértelmű!

Az értékelés módjai, formái:

A közoktatásról szóló törvény meghatározza a tanulók magatartásának, szorgalmának, tanulmányi előmenetelének értékelési módját, elveit.

Az 1. évfolyamon, valamint a 2. évfolyam első félévében szöveges értékelést alkalmaz az iskola. Szöveges értékeléssel havonta tájékoztatjuk a szülőt a tanuló iskolai magatartásáról, szorgalmáról; félévente tanulmányi előmeneteléről. A tanév során felmerülő nevelési vagy tanulási problémáról haladéktalanul értesíteni kell a szülőket. A szülőt bevonva keressük a tanuló megsegítésének leghatékonyabb módját, illetve a pedagógus tegyen javaslatot az akadályozó tényező leküzdésére.

A tanulók az 1. évfolyamon, ill. a 2. évf. első félévében olyan szöveges értékelést kapnak, amely kifejezi, hogy kiválóan, jól vagy csak megfelelt az elvárásoknak, esetleg felzárkóztatásra szorul. 2. évfolyam végén ill. a későbbi évfolyamokon érdemjeggyel értékelik a tanulókat.

Az értékelés funkciói:

Diagnosztikus, prognosztikus, korrekciós funkció, amely fontos információkat ad a pedagógusnak a helyzetfelméréshez, a csoport és az egyén tanulási folyamatának tervezéséhez.

Formatív, fejlesztő, szabályozó funkció, amely a tanulás folyamatához, annak korrekciójához ad segítséget a pedagógusnak és a szülőnek, diáknak.

Szummatív funkció, megerősítés, visszacsatolás, szelekció, amely egy- egy tanítási- tanulási periódus végén regisztrálja az eredményeket, a pedagógusnak, szülőnek ad információkat.

A szöveges értékelés műfajai:

- 👍 A szöveges értékelésnek számtalan formája lehetséges.
- 👍 Szabad, előzetesen meghatározott kötelezően alkalmazandó szempontok nélküli szöveges értékelés.
- 👍 Előzetes szempontok alapján, szabadon megfogalmazott szöveg.

Ehhez a műfajhoz előzetesen meg kell határozni a szempontokat:

Osztályfőnöki értékeléshez:

- 👍 Együttműködés a társakkal és tanárokkal
- 👍 Konfliktuskezelés
- 👍 A szabályok betartása
- 👍 A közösségben, osztályban elfoglalt hely
- 👍 Felelősségtudat
- 👍 Kezdeményezőkézség
- 👍 Önbizalom
- 👍 Az érdekérvényesítés képessége stb.

A tanulás értékeléséhez általában:

- 👍 A munkavégzés rendezettsége
- 👍 A munkafegyelem

- 👍 A felszerelés
- 👍 A házi feladat megléte
- 👍 Az odafigyelés és összpontosítás
- 👍 Az önállóság
- 👍 A segítségkérés és adás
- 👍 Az együttműködés
- 👍 Az érdeklődés
- 👍 A munkatempó
- 👍 A hatékonyság stb.

Előre meghatározott, nyomtatott skála szerinti értékelés:

- 👍 Ennél a formánál a tantárgyak, szociális kompetenciák mellett általában négy-öt értékelési kategória áll. A pedagógus megjelöli a felsorolt kategóriák minősítések közül azt, amit igaznak, megfelelőnek tart.

Bármelyik formát választhatja az adott munkaközösség egymással egyeztetve, egységesen a helyi adottságokat, kapacitást figyelembe véve. A leglényegesebb szempont **a tantestületen belüli konszenzus és közös értékrend, eljárás**, így születhetnek csak mindenki számára elfogadható, jó minőségű értékelések. A tanítók állapodjanak meg a szöveges értékelés pedagógiai és módszertani szabályaiban, határozzák meg együtt műfaját, formáját, azt, hogy milyen időközönként értékelnek.

A 2. évfolyamokon év végétől hagyományos, számjegyekkel történik az értékelés.

A tanulmányi előmenetel értékelése évközben érdemjegyekkel, félév és tanév végén osztályzattal történik. A tanulónak annyi érdemjegyet kell legalább kapnia, ahány téma az adott tárgy éves tanmenetében szerepel, ettől függetlenül félévente legalább hármat. A félévi és év végi osztályzat nem térhet el jelentős mértékben az érdemjegyek átlagától. A beszámoltatás történhet szóban, írásban, egyéb tevékenységgel (pl.: ének, testnevelés). A számonkérés előtt kell a tanulóval ismertetni a feladatra vonatkozó elvárásokat, és az értékelés módját. Szóbeli számonkérés értékelését a feladat megoldását követően, írásbeli számonkérés értékelését a megoldást követő egy héten belül közölni kell a tanulóval. Amennyiben a

témazáró dolgozat átlageredménye az osztályban 2 egésznel gyengébb, azt a tanmenetben jelölni kell, és szükséges gyakorló-pótló-alkalmazó órákat követően meg kell ismételni.

Nem megfelelő tanulmányi előmenetel esetén az osztályfőnök negyedévkor írásban értesíti a szülőt, együttműködésre kér, illetve javaslatot tesz a tanuló megsegítésére. Az egyes tantárgyakból a pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét a szorgalmi időszakban rendszeresen értékeli, félévkor, év végén osztályzattal minősíti. Az érdemjegy nem lehet fegyelmezési eszköz.

Az osztályzatok:

Jeles (5): ha a tanuló a helyi tanterv követelményeit megbízhatóan elsajátította a tudását alkalmazni is képes.

Jó (4): ha a tanuló kevés hibával elsajátította a helyi tanterv követelményeit. Kisebb bizonytalanságokkal tudja alkalmazni tudását.

Közepes (3): Ha a tanuló a helyi tanterv követelményeit pontatlanul, esetenként felszínesen és több hibával teljesíti. Csak nevelői segítséggel tudja alkalmazni tudását.

Elégséges (2): Ha a tanuló a helyi tantervnek csak minimális, a továbbhaladáshoz szükséges ismereteit sajátította el. Kizárólag nevelői segítséggel képes önálló feladatvégzésre.

Elégtelen (1): Ha a tanuló a helyi tanterv követelményeinek a minimum szintjét sem sajátította el, nem rendelkezik a továbbhaladáshoz feltétlenül szükséges ismeretekkel, nevelői segítséggel sem képes önálló feladatvégzésre.

A tantárgytömbösítésnél és a műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatásánál, témahét és a projekt megvalósításánál az – **adott témához kapcsolódó tantárgynál** – szóbeli és írásbeli értékelés érdemjegyekkel, osztályzatokkal valósul meg.

A magatartás és szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei:

A tanulók magatartásának és szorgalmának követelményeit a tantestület állapítja meg, - a tanév elején a tanulókkal és a szülőkkel ismertetni kell.

A tanulók magatartását és szorgalmát a nevelőtestület érintett tagjai osztályozó értekezleten értékelik legalább negyedévente egyszer. Az érdemjegyre az osztályfőnök tesz

javaslatot s arról az osztályban tanítók többségi szavazással döntenek. Az értekezletek időpontja az iskola éves munkatervében szerepel. Az osztályfőnök a fentiekén túl még félévente legalább egy-két-szer értékeli tanítványai magatartását és szorgalmát. A minősítés szempontjairól és a házirendről a tanulókat a tanév kezdetén, a szülőket az első szülői értekezleten kell tájékoztatni. Az értékelés kritériumai megtalálhatók az iskolai SZMSZ-ben.

Az értékelés módja:

- ☞ A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök - a pedagógusok véleményének kikérésével - végzi.
- ☞ Az értékelésnél az osztályfőnök a helyes önismeret és kritikai érzék kialakítása céljából kikéri az osztályközösség véleményét.
- ☞ Az általános iskolában az értékelés az osztályfőnök vezetésével a tanulócsoporthoz történő előzetes megbeszélés után az ott tanító nevelők közösségének együttes véleménye alapján az éves munkatervben meghatározott rendszerességgel történik.
- ☞ A magatartás és a szorgalom osztályzatairól, érdemjegyeiről és minősítéséről szóló tájékoztatás elsődleges eszköze az ellenőrző.

Az értékelés formái:

A magatartás és szorgalom értékelésének formái:

- ☞ szóbeli és írásbeli dicséret, figyelmeztetések, intők,
- ☞ tanulói teljesítmények (versenyhelyezések) nyilvánosságra hozatala,
- ☞ tanulói munkák kiállítása.

A magatartás értékelésének szempontjai:

- ☞ A tanuló viszonya a környezetéhez /(közösségi motivációi, társaira gyakorolt hatása, tiszteletudása, toleranciája társaival, tanáraival, az intézmény más dolgozóival szemben),
- ☞ mennyire tartja be a házirendet, milyen az általános szabálytisztelete,
- ☞ felelősségérzetének és kezdeményezőkézségeinek, a közösségben vállalt szerepének szintje,

- ☞ segítőkészségének szintje.

A szorgalom értékelésének szempontjai:

- ☞ a tanulmányi munka céltudatossága, igényessége, folyamatossága, megbízhatósága,
- ☞ a tanuló önálló feladatvállalása,
- ☞ a gyermek kötelességtudata,
- ☞ érdeklődése (kiterjed-e a tananyagon kívülre is?),
- ☞ önállósága szintje (önálló, önellenőrző, ösztönözni kell ...).

A szorgalom értékelésénél a képességekhez mért igyekezetet és a készülés rendszerességét kell elsősorban figyelembe venni, nem pedig a tudást minősítő érdemjegyeket.

A magatartás és szorgalom minősítésének négy fokozata van:

<u>magatartás:</u>	5 példás	<u>szorgalom:</u>	5 példás
	4 jó		4 jó
	3 változó		3 változó
	2 rossz		2 hanyag

Belső mérési módok:

- ☞ tanulmányi eredmények elemzése /félévi, év végi bizonyítvány /,
- ☞ a tanuló eredményeinek a saját adottságaihoz való viszonyítása,
- ☞ tanulási módszerek felmérése, elemzése,
- ☞ műveltségi területenként felmérés az adott terület globális áttekintése végett,
- ☞ tantárgyi helyzetelemzés,
- ☞ versenyeredmények elemzése,
- ☞ tanárok népszerűségi mutatóinak vizsgálata,
- ☞ tanulók fejlődésének, további életútjának követése,
- ☞ diákok alkotásainak, munkáinak összegyűjtése, értékelése,

☞ alapkészség-tárgyak mérése feladatlapokkal.

A házi feladat:

A **házi feladat lehet írásbeli és szóbeli**. A házi feladat szerepe a délelőtti feladatok gyakoroltatása, a tudás elmélyítése. A házi feladatok mennyisége feleljen meg a tanuló egyéni adottságainak, képességeinek, legyen differenciált. A feladatok kijelölése **nem lehet öncélú, sem fegyelmezési eszköz**. Az órán a pedagógus **mindig ellenőrizze** a feladott házi feladatokat, a hibás megoldások nem vonhatnak maguk után negatív következményeket. A hétfővégre és szünetre feladott házi feladat mennyisége ne haladja meg a szokásos napi mértéket.

8.4. Eljárás iskolaváltás esetén

A más iskolából 2-8. évfolyamon átjelentkező tanulók felvételéről a szülő kérésére, a tanuló előző évben elért eredményeinek, valamint magatartás és szorgalom érdemjegyeinek, az adott évfolyamra járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola igazgatója dönt. Ha a másik iskolából átjelentkező tanuló osztályzatainak az átlaga 3,0 alatt van, magatartása változó, vagy rossz, szorgalma változó, vagy hanyag minősítésű, az igazgató döntése előtt kikéri az igazgatóhelyettes, az alsós, vagy felsős osztályfőnöki munkaközösség vezetőjének, s az érintett évfolyam osztályfőnökeinek a véleményét.

Eltérő nyelv tanulása esetén az igazgató felmentést adhat a nyelvi órák látogatása alól. A nyelvtanulás folytatásához az intézmény segítséget nyújthat (nyelvtanár keresése, oktatási körülmények biztosítása bérfizetés nélkül)

Az intézmény továbbtanulás-orientált képzése miatt az iskolánkból eltávozó tanulók tanulmányaikat problémamentesen folytathatják más intézményekben.

A speciális, művészeti képzést hangsúlyozó intézményekbe történő átlépéskor probléma lehet a rajz és az ének óraszámok alacsonyabb aránya miatt. Ezt azonban jelen pedagógiai program deklarálja, s a szülők tudomására hozza.

8.5. IV.10. A TÁMOP 3.1.4. pályázati kötelezettségekkel összefüggő feladatok

1) A kompetencia alapú oktatás alkalmazása

A NAT szerinti kulcskompetencia-területek fejlesztését, újszerű tanulásszervezési eljárások alkalmazását támogató oktatási programok és taneszközök bevezetése, alkalmazása.

- A 2009/2010 tanévben **első és ötödik évfolyam** felmenő rendszerben egy - egy tanulócsoporthoz a **„Szövegértés-szövegalkotás”** A kulcskompetencia területén tanévet átfogóan, teljes tanórai lefedettséget biztosító, adaptációval kidolgozott kompetencia alapú oktatási program, programcsomag bevezetése, alkalmazása.
- A 2009/2010 tanévben **első és ötödik évfolyam** felmenő rendszerben egy - egy tanulócsoporthoz a **„Matematika”** A kulcskompetencia területén tanévet átfogóan, teljes tanórai lefedettséget biztosító, adaptációval kidolgozott kompetencia alapú oktatási program, programcsomag bevezetése, alkalmazása.
- A 2009/2010 tanévben **hetedik évfolyam** meghatározott osztályaiban szerzett gyakorlati tapasztalatok felhasználásával, felmenő rendszerben egy tanulócsoporthoz az **„Angol idegen nyelv”** kulcskompetencia területén tanévet átfogóan, teljes tanórai lefedettséget biztosító, programcsomag bevezetése, alkalmazása.
- A 2009/2010 tanévben **hatodik évfolyam** meghatározott osztályában szerzett gyakorlati tapasztalatok felhasználásával, felmenő rendszerben tanulócsoporthoz a **„Szociális- életviteli- és környezeti”** B kulcskompetencia területén, adaptált kompetencia alapú oktatási program, programcsomag bevezetése, alkalmazása.

2) Tantárgytömbösített oktatás

A szakrendszerű oktatás tanítási óráinak figyelembevételével, a törvényi előírásoknak megfelelő százalékban kerül beépítésre.

3) Műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatása

- A 2009/2010 tanévben **ötödik évfolyam** szerzett gyakorlati tapasztalatok felhasználásával, felmenő rendszerben nyolcadik évfolyamig, a **magyar nyelv és irodalom tantárgy** keretében, a magyar nyelv és magyar irodalom tantárgyak integrálásával valósítjuk meg.

4) Oktatási programok, újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetése

- Az implementációs tevékenységet segítő, a kulcskompetenciák fejlesztését támogató modernpedagógiai módszertan alkalmazása, kooperatív technikák, projek-módszer, témahét, drámapedagógia, múzeum pedagógia stb.

Ruzsa:

- Tanévenként három moduláris oktatási programcsomag bevezetése, az éves munkatervben meghatározott tantárgy keretében, óraszámban és témakörben.
- Tanévenként kettő három hetet meghaladó projekt megszervezése, a tanévi munkatervben szabályozott módon, meghatározott témában, illetve évfolyamon.
- Tanévenként három témahét megszervezése, a tanévi munkatervben szabályozott

módon, meghatározott témában, illetve évfolyamon.

5) IKT eszközök használata, digitális készségek fejlesztése

- A pályázat keretében beszerzett digitális tartalmak, taneszközök oktatási gyakorlatban való használata, digitális készségek fejlesztése.
- A tevékenységet úgy kell megtervezni, hogy a programba bevont tanulócsoportok implementációban érintett tanóráinak 40%-a IKT-eszközzel támogatott tanóráként valósuljon meg.

6) A hátrányos helyzetű és SNI tanulók esélyegyenlőségének javítása

- A hátrányos helyzetű gyerekek, tanulók és a sajátos nevelési igényű gyerekek, integrálását elősegítő programok intézményi alkalmazása, az elsajátítottak intézményi adaptációjának megvalósítása,
- Szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása,
- A lemorzsolódás és kirekesztődés megelőzését támogató személyközpontú, egyéni tanulási utak, komplex végigkísérési folyamatok kialakítása.
- A pályázat keretében teljes tantestületi szinten megismert, a HHH tanulók integrált keretek között megvalósuló – a szociális helyzetből és a képességek fejlettségéből eredő hátrányok ellensúlyozását célzó – iskolai nevelésének-oktatásának megszervezését tartalmazó IPR általános módszertani, továbbá differenciálási elemeinek a teljes tantárgyi rendszerben, a nevelés-oktatás átfogó szintjén történő megvalósítása.

7) Megismert „Jó gyakorlatok” intézményi alkalmazása, átfogó intézményfejlesztés megvalósítása

A pályázat keretében megismert, továbbá az *„Drámajátékok alkalmazása a napi gyakorlatban”*

” adaptációja, integrálása az intézményi dokumentumokba, a napi nevelő-oktató munkába.

- Intézmények közötti szakmai együttműködések, referencia intézményekkel való együttműködés kialakítása,
- A pedagógusok horizontális együttműködési, tanulási lehetőségeinek megteremtése, referenciahelyi szolgáltatások igénybe vétele.

8) Saját innováció megvalósítása intézményünkben

Az intézmény saját innovációinak megvalósítása, továbbvitele, szükség esetén korrekciója, a fejlesztések eredményeinek az intézmény mindennapi gyakorlatába való beillesztése.

- Három hetet meghaladó projektek
- új lehetőségek testnevelés órán

Saját innovációink:

Ruzsa:

- Együttnevelés és képességfejlesztés s drámapedagógia eszközeivel egy háromhetet meghaladó projektben

TÁMOP 3.1.4 pályázati kötelezettségek (2009/2010-es tanév)

Módszerek, szervezési modulok	ÉVFOLYAMOK							
	1	2	3	4	5	6	7	8
A kompetencia alapú oktatás megvalósulása	X matematika szövegértés				X matematika szövegértés	X szociális életvitel	X idegen nyelv	
Tantárgytömbösítés					X	X		
Műveltségterület tantárgyi bontás nélküli tervezése					X			
Három hetet meghaladó projekt megtervezése	X				X	X		
Témahét megtervezése	X				X	X		
Moduláris oktatási programok megtervezése	X				X	X		
Önálló intézményi innováció		X				X	X	

TÁMOP 3.1.4 pályázati kötelezettségek (2010/2011-es tanév)

Módszerek	ÉVFOLYAMOK
-----------	------------

szervezési modulok	1	2	3	4	5	6	7	8
A kompetencia alapú oktatás megvalósulása		X matematika szövegértés				X matematika szövegértés	X szociális életvitel	X idegen nyelv
Tantárgytömbösítés	A törvényi előírásoknak megfelelően éves munkaterv elkészítésekor							
Műveltségterület tantárgyi bontás nélküli tervezése						X		
Három hetet meghaladó projekt megtervezése	A törvényi előírásoknak megfelelően éves munkaterv elkészítésekor							
Témahét megtervezése	A törvényi előírásoknak megfelelően éves munkaterv elkészítésekor							
Moduláris oktatási programok megtervezése	A törvényi előírásoknak megfelelően éves munkaterv elkészítésekor							
Önálló intézményi innováció		X				X	X	

TÁMOP 3.1.4 pályázati kötelezettségek (2011/2012-es tanév)

Módszerek, szervezési modulok	ÉVFOLYAMOK							
	1	2	3	4	5	6	7	8
A kompetencia alapú oktatás megvalósulása			X matematika szövegértés		X idegen nyelv		X matematika szövegértés	X szociális életvitel
Tantárgytömbösítés	A törvényi előírásoknak megfelelően éves munkaterv elkészítésekor							
Műveltségterület tantárgyi bontás nélküli tervezése							X	
Három hetet meghaladó projekt megtervezése	A törvényi előírásoknak megfelelően éves munkaterv elkészítésekor							
Témahét megtervezése	A törvényi előírásoknak megfelelően éves munkaterv elkészítésekor							
Moduláris oktatási programok megtervezése	A törvényi előírásoknak megfelelően éves munkaterv elkészítésekor							
Önálló intézményi innováció		X				X	X	

TÁMOP 3.1.4 pályázati kötelezettségek (2012/2013-as tanév)

Módszerek, szervezési modulok	ÉVFOLYAMOK							
	1	2	3	4	5	6	7	8
A kompetencia alapú oktatás megvalósulása				X matematika szövegértés	X szociális életvitel	X idegen nyelv		X matematika szövegértés
Tantárgytömbösítés	A törvényi előírásoknak megfelelően éves munkaterv elkészítésekor							
Műveltségterület tantárgyi bontás nélküli tervezése								X
Három hetet meghaladó projekt megtervezése	A törvényi előírásoknak megfelelően éves munkaterv elkészítésekor							
Témahét megtervezése	A törvényi előírásoknak megfelelően éves munkaterv elkészítésekor							
Moduláris oktatási programok megtervezése	A törvényi előírásoknak megfelelően éves munkaterv elkészítésekor							
Önálló intézményi innováció		X				X	X	

TÁMOP 3.1.4 pályázati kötelezettségek (2013/2014-as tanév)

Módszerek, szervezési modulok	ÉVFOLYAMOK							
	1	2	3	4	5	6	7	8
A kompetencia alapú oktatás megvalósulása	X matematika szövegértés				X matematika szövegértés	X szociális életvitel	X idegen nyelv	
Tantárgytömbösítés	A törvényi előírásoknak megfelelően éves munkaterv elkészítésekor							
Műveltségterület tantárgyi bontás nélküli tervezése					X			
Három hetet meghaladó projekt megtervezése	A törvényi előírásoknak megfelelően éves munkaterv elkészítésekor							
Témahét megtervezése	A törvényi előírásoknak megfelelően éves munkaterv elkészítésekor							
Moduláris oktatási programok megtervezése	A törvényi előírásoknak megfelelően éves munkaterv elkészítésekor							
Önálló intézményi innováció		X				X	X	

TÁMOP 3.1.4 pályázati kötelezettségek (2014/2015-ös tanév)

Módszerek, szervezési modulok	ÉVFOLYAMOK							
	1	2	3	4	5	6	7	8
A kompetencia alapú oktatás megvalósulása		X matematika szövegértés				X matematika szövegértés	X szociális életvitel	X idegen nyelv
Tantárgytömbösítés	A törvényi előírásoknak megfelelően éves munkaterv elkészítésekor							
Műveltségterület tantárgyi bontás nélküli tervezése						X		
Három hetet meghaladó projekt megtervezése	A törvényi előírásoknak megfelelően éves munkaterv elkészítésekor							
Témahét megtervezése	A törvényi előírásoknak megfelelően éves munkaterv elkészítésekor							
Moduláris oktatási programok megtervezése	A törvényi előírásoknak megfelelően éves munkaterv elkészítésekor							
Önálló intézményi innováció		X				X	X	

9. 4.3. Általános előírások

Iskolánkban az oktatás világnézetileg semleges. Az iskolába lépő tanulókat illetve szüleiket az osztályfőnök tájékoztatja - kérésükre írásban is - az őket megillető jogokról és kötelességekről. Elsősorban az osztályfőnök felel azért, hogy a szülők pontosan ismerjék gyermekük haladását, s hogy kellő időben tudomást szerezzenek arról, ha a tanuló érdekében intézkedésre van szükség. Az iskola éves munkatervet készít minden tanév kezdetéig, melyben szerepelnek az itt nem részletezett aktuális feladatok. E tervet a nevelőtestület hagyja

jóvá s ezt követően véleményezi - egyetértési jogát gyakorolva az iskolaszék és a diákönkormányzat. Az éves munkaterv lefedi a tanév tervezhető tevékenységének egészét. Összeállítása az intézmény-vezető feladata.

9.1. A tankönyv és taneszköz választás elvei

A tanulási segédleteket a tantervi ajánlásokhoz igazodva választjuk. Általános elvárásaink az eszközökkel szemben:

- 👉 szerepeljenek az országos tankönyvjegyzékben
- 👉 legyenek tartósak, esztétikus kivitelezésűek
- 👉 igazodjanak a tanulók életkori sajátosságaihoz, legyenek szemléletesek, érdeklődést keltőek, szakszerűek, segítsék az önálló tanulást, a tanulás technikájának, különösen a rendszerezés és tárgy kiemelés képességének az elsajátítását
- 👉 áruk legyen mérsékelt.

Az alkalmazásra szánt tankönyvek és taneszközök beszerzésére az érintett pedagógusok tesznek javaslatot (feladatuk a naprakész tájékozottság).

10. Hagyományok

Az egyes intézményegységekben az éves munkaterv készítése során az alábbi hagyományokat vesszük figyelembe, s a lehetőségeinkhez mérten állítjuk össze belőlük az iskola életének legmegfelelőbb programot.

10.1. Tanulással, tantárgyakkal kapcsolatos hagyományok

- 👉 vers-, mesemondó, szépkiejtési versenyek
- 👉 helyesírási versenyek
- 👉 matematika versenyek
- 👉 kémia versenyek
- 👉 levelezős tantárgyi versenyek

- 👍 pályázatokon való részvétel
- 👍 tanulmányi kirándulások,
- 👍 felvételi előkészítők (8. osztályosok)
- 👍 művészeti találkozók
- 👍 Weöres Sándor Színjátszó találkozó
- 👍 karácsonyi koncert
- 👍 4. és 8. osztályos vizsga
- 👍 közlekedési ismeretek versenyek
- 👍 természetismereti versenyek
- 👍 honvédelmi versenyek.

Hagyományaink művelése fontos nevelési-oktatási feladatokat töltenek be az alpműveltség továbbépítése, az önálló tanulás, az önművelés megalapozása, begyakoroltatása terén.

10.2. Sporttal kapcsolatos hagyományok

- 👍 A településnél a megyei, országos sportversenyeken való részvétel a mindenkorl tehetséges tanulók eredményessége alapján
- 👍 ÁFÉSZ - kupa
- 👍 Kihívás napja
- 👍 népi játékokon való részvétel
- 👍 diák tűzoltók versenye
- 👍 úszásoktatás szervezése
- 👍 labdarugó tornákon való részvétel.

Sporttal kapcsolatos hagyományaink a mozgásigény kielégítése, a koncentrációs képesség fejlesztése, az egészséges életmódra nevelés, az érzelmi intelligencia mélyítése, az önismeret alakítása, a csoportkohézió erősítése területén nyújt plusz lehetőségeket.

10.3. Rendezvények

- 👉 tanévnyitó ünnepség,
- 👉 Mikulás,
- 👉 karácsony,
- 👉 farsang,
- 👉 gyermeknap, anyák napja,
- 👉 4. osztályosok születésnap rendezvénye
- 👉 ballagás, tanévzáró ünnepély,
- 👉 diák-önkormányzati napok,
- 👉 nemzeti ünnepek (március 15, október 6., 23.),
- 👉 félévkor, év végén művészeti bemutatók,
- 👉 (vizsgák) kiállítások rendezése,

Feladata a szocializációs folyamatok elősegítése, az érzelem, az értelem, cselekvés összefüggéseinek a tudatosítása, a nemzedékek közötti és kortárs kapcsolatok megerősítése, nemzeti azonosságtudat kialakítása.

10.4. Iskolai közösséggel kapcsolatos hagyományok

- 👉 hasznos anyag gyűjtés / papír, vas /,
- 👉 névnapok,
- 👉 mikulás, karácsony,
- 👉 nőnap,
- 👉 pedagógusnap,
- 👉 nyugdíjba vonulók elbúcsúztatása,
- 👉 színházlátogatások,
- 👉 kirándulások,
- 👉 továbbképzéseken való részvétel,
- 👉 helyi továbbképzések szervezése,

👍 kisbabák köszöntése /újszülött/

👍 jubileumi jutalom

10.5. Településsel, szülőkkal kapcsolatos hagyományok

👍 kerékpárverseny,

👍 falukarácsony,

👍 Napsugár otthonban rendszeres zenei és táncbemutatók,

👍 nyílt napok,

👍 szülői értekezletek, fogadóórák,

👍 családlátogatások,

👍 szülők bálja,

👍 zenei napok szervezése,

👍 szülői munkaközösség,

👍 iskolaszék,

👍 kölcsönös hospitálások az óvónőkkal,

👍 „szemét szüret” (hulladékgyűjtés),

👍 falusi rendezvényeken való részvétel,

👍 (falugyűlés, közmeghallgatás)

11.   Tantervek

Az általános iskola tantárgyankénti tarterveit az 2. sz melléklet tartalmazza.

12.   Tantervi óraszámok

12.1.   Tantárgyszerkezet, tanórák száma

Tantárgy	Heti óraszám összesen:			
	1	2	3	4
Magyar nyelv és irodalom	9	8	8	7
Idegen nyelv	0	0	0	2
Matematika	5	5	5	4,5
Környezetismeret	0	1	1	2
Ének-zene	1	1	1	1
Rajz és vizuális kultúra	1	1	1	1
Technika és életvitel	1	1	1	1
Testnevelés és sport	3	3	3	3
Osztályfőnöki	0	0	0	1
Összesen	20	20	20	22,5
Nem kötelező órák terhére testnevelés	1	1	1	1
Mindösszesen:	21	21	21	23,5

Tantárgy	Heti óraszám összesen:			
	5	6	7	8
Magyar nyelv és irodalom	5	4,5	4	4
Idegen nyelv	3	3	3	3
Történelem és állampolgári ismeretek	2	2,5	2	2
Informatika	1	1	1	1
Természetismeret	2	2,5	0	0
Fizika	0	0	1,5	1,5
Matematika	4	4	4	4
Biológia	0	0	1,5	1,5
Kémia	0	0	1,5	1,5
Földünk és környezetünk	0	0	1,5	1,5
Ének-zene	1,5	1	1	1
Rajz és vizuális kultúra	1	1	1	1
Technika és életvitel	1	1	1	1
Testnevelés és sport	1	1	1	1
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Összesen	22,5	22,5	25	25
Nem kötelező órák terhére testnevelés	2	2	2	2
Mindösszesen:	24,5	24,5	27	27

II.

A művészeti iskola helyi tanterve

A művészeti iskolában az oktató-nevelő munkát a tantervben meghatározott szempontok alapján kell megtervezni.

A művészeti tanszakok csoportos foglalkozásokra történő tananyag-tervezetét egy-egy csoportra, osztályra bontja le az adott tanév tantervi anyaga. A tanmenet egy tanévre szól.

A tanmenet megalkotásánál alapkövetelmény, hogy az oktató pedagógus alaposan ismerje tanulói személyiségét, képességét, tehetségét. Különösen figyelni kell arra, hogy a tanulók ne legyenek túlterhelve, ezért az oktatás módszerét a mindenkori kívánalmaknak megfelelően kell megválasztani.

A művészeti nevelés az általános nevelés fontos része, azonban figyelembe kell venni, hogy a művészeti iskolában tanulók túlnyomó többsége nem lesz hivatásos művész, hanem a művészeteket szerető, értő és a művészetek iránt érdeklődő személy legyen.

Alapvetően nem művészképzés folyik az intézményben, hanem a művészetekkel nevelő- oktató tevékenység.

Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

A pedagógust munkakörével kapcsolatban megilleti az a jog, hogy a pedagógia program alapján az ismereteket, a tananyagot, a nevelés és tanítás módszereit megválassza, a helyi tanterv alapján a tantestület véleményének kikérésével megválassza az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, ruházati és más felszereléseket.

A pedagógus nem választhat olyan tankönyvet, melynek igénybevétele az iskolában /művészetoktatási intézményben/ nem biztosítható valamennyi tanulónak. A pedagógus – minőség és ár megjelölése nélkül – olyan ruházati vagy más felszerelést kérhet a tanulótól, mely nélkülözhetetlen az általa tanított tananyag elsajátításához, és amelyet a tanórai

foglalkozásokon egyidejűleg minden tanulónak rendszeresen alkalmazni kell. Az e körbe nem tartozó felszerelések biztosítása az iskola feladata.

A szülői szervezet és az iskolai diákönkormányzat korlátozásokat állapíthat meg. A korlátozás nem járhat azzal a következménnyel, hogy kizárja a fent megjelölt ruházati és más felszerelések megvételét.

A szülőket a jelentkezéskor tájékoztatni kell azokról a tankönyvekről, tanulási segédletekről, taneszközökről, ruházati és más felszerelésekről, amelyekre a következő tanévben szükség lesz. Tájékoztatni kell továbbá a szülőket az iskolából kölcsönözhető tankönyvekről, taneszközökről és felszerelésekről, valamint az iskola által nyújtott költségcsökkentő módokról.

Tanulói jogviszony, tanulók felvétele

A tanuló az intézménnyel tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján történik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik, melyről az igazgató dönt. A tanulóknak a kívánt tanszakra a jelentkezési lap kitöltésével kell jelentkezniük. A jelentkezési határidő minden tanév szeptember 1., azonban az intézmény az év közbeni felvételi kérelmet is elfogadja.

A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre.

A tanuló felvétele

Az intézménybe történő felvételi vizsgát minden év májusában kell megtartani. Az esetlegesen üresen maradt helyekre minden év szeptemberének első hetében pótfelvételt lehet hirdetni.

A felvételtől és osztályba sorolásról az igazgató dönt, figyelembe véve a szaktanár véleményét.

A tanuló felvételi lapot tölt ki, melyet a gondviselő szülőnek kell aláírnia.

A felvett tanulót a nyilvántartó könyvbe be kell vezetni, és személyi lapot kell kitölteni (törzslap).

A tanuló főtárgy, kötelező tárgy, és választható tárgy osztályba történő sorolása eltérhet egymástól.

A szülőt, nagykorúság esetén a beiratkozó diákot tájékoztatni kell a térítési és/vagy tandíjfizetési kötelezettségéről. Az intézmény a jogszabályban meghatározott feltételek fennállása esetén és az ott megjelölt esetekben és mértékben szed térítési díjat.

A TANULÓ ÉRTÉKELÉSE

AZ ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJAI

A pedagógus a tanuló teljesítményét, előre menetelét tanítási év közben rendszeresen – havonta – érdemjeggyel értékeli, félévkor és év végén osztályzattal minősítik.

- elméleti tantárgyaknál, szóbeli és írásbeli felelettel
- gyakorlati tantárgyaknál az előírt tananyag egyéni vagy csoportos bemutatásával, évvégén vizsgaelőadás keretében.

Az osztályozás a tantervi követelmények és a tanuló gyakorlati és elméleti eredményeinek egybevetésével történik.

- Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:
- a tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél főtárgy – kötelező tárgy és választható tárgy esetén: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1),

Jelest kap az a tanuló, aki

1. képző- és iparművészeti ág

- éves tananyagot elsajátította
- a tanult technikával önállóan tud alkotást létrehozni
- az alkotás megfelel a szerkesztési követelményeknek:
tartalom, forma, díszítmény egysége, színek és
kompozíció összhangja.

2. színművészeti és bábművészeti ág

1. tananyagot elsajátította,
  - képes a tanult színpadi technikákat helyesen alkalmazva
2. a teret helyesen használva
3. társaival összehangolt módon

stílusosan előadni, csoportban és szólisztikusan

3. zeneművészeti ág

4. tananyagot elsajátította,
  - képes a hangszerteknikákat helyesen alkalmazva
  - a zenetörténeti korszaknak megfelelő stíluselemekkel gazdagítva
  - élvezve és a hallgatóság számára élményszerűen előadva
  - csoportban és szólisztikusan előadni

4. elméleti tananyag esetében

1. a tananyag 90 %-át tényyszerűen tudja,
2. alkalmazza,
3. visszaadja.

1. képző- és iparművészeti ág

1. tananyagot elsajátította
2. a tanult technikával tud önálló alkotást létrehozni
3. az alkotás 90%-ban megfelel a szerkesztési követelményeknek: tartalon, forma, díszítmény egysége, színek és kompozíció összhangja.

2. színművészeti és bábművészeti ág

5. tananyagot elsajátította,
  - 90%-ban képes a tanult színpadi technikákat helyesen alkalmazva
6. 90%-ban jó a térhasználata
7. 90%-ban társaival összehangolt módon
  - majdnem teljesen stílusosan előadni, csoportban és szólisztikusan

3. zeneművészeti ág

8. tananyagot elsajátította,
  - 90 %-ban képes a hangszerteknikákat helyesen alkalmazva
  - 90 %-ban a zenetörténeti korszaknak megfelelő stíluselemekkel gazdagítva
  - élvezve és a hallgatóság számára élményszerűen előadva
  - csoportban és szólisztikusan előadni

4. elméleti tananyag esetében

- a tananyag 70 %-át tényyszerűen tudja
- alkalmazza
- visszaadja.

Közepes osztályzatot kap az a tanuló, aki

1. képző- és iparművészeti ág

2. tananyagdöntő részét elsajátította
3. alkotást csak tanári segítséggel tud létrehozni
4. az alkotás 70-90%-ban megfelel a szerkesztési követelményeknek: tartalom, forma, díszítmény egysége, színek és kompozíció összhangja.

2. színművészeti és bábművészeti ág

9. tananyag döntő részét elsajátította,
- i. képes a tanult színpadi technikákat 70-90%-ban helyesen alkalmazva
2. a teret 70-90 %-ban helyesen használva
3. társaival csak részben összehangolt módon
4. részben stílusosan előadni, csoportban és szólisztikusan

3. zeneművészeti ág

1. tananyag döntő részét elsajátította,
2. képes a hangszerttechnikákat 70-90 %-ban helyesen alkalmazva
3. a zene történeti korszaknak 70-90 %-ban megfelelő stíluselemekkel gazdagítva
4. a hallgatóság számára hallgatható szinten előadva
5. csoportban és szólisztikusan előadni

4. elméleti tananyag esetében

- a tananyag 50 %-át tényszerűen tudja
- alkalmazza
- visszaadja.

Elégséges osztályzatot kap az a tanuló, aki

1. képző- és iparművészeti ág

1. tananyagot elsajátította
2. tanári segítséggel is nehezen képes alkotást létrehozni
3. az alkotás legalább 50%-ban megfelel a szerkesztési követelményeknek: tartalom, forma, díszítmény egysége, színek és kompozíció összhangja.

2. színművészeti és bábművészeti ág

1. Tananyag döntő részét elsajátította, képes a tanult színpadi technikákat 50%-ban helyesen alkalmazva
2. a teret 50 %-ban helyesen használva

3. társaival alig összehangolt módon
4. részben stílusosan előadni, csoportban és
  - a. szólisztikusan

3. zeneművészeti ág

1. tananyag döntő részét elsajátította, képes a hangszertechnikákat 50 %-ban helyesen alkalmazva
2. a zenetörténeti korszaknak 50 %-ban megfelelő stíluselemekkel gazdagítva
3. a hallgatóság számára már nem élvezhető szinten
4. csoportban és szólisztikusan előadni

4. elméleti tananyag esetében

1. a tananyag 35 %-át tényszerűen tudja
2. alkalmazza
3. visszaadja.

Elégtelen osztályzatot kap az a tanuló, aki az elégséges szint alatt teljesít.

- a tanuló szorgalmának értékelésénél és minősítésénél: példás (5), jó (4), közepes (3), hanyag (2),

Példás minősítést kap az a tanuló, aki

- nem hiányzik igazolatlanul
- az órákon aktív, rendszeresen dolgozik
- a kötelező tananyagon túl is vállal feladatot:
- gyűjtés, tervezés
- segít társainak

Jó minősítést kap az a tanuló, aki

- nem hiányzik igazolatlanul
- az órák döntő többségében rendszeresen dolgozik
- nem vállal plusz feladatot
- társainak alkalomszerűen segít.

Közepes minősítést kap az a tanuló, aki

- van igazolatlan hiányzása
- az órákon általában dolgozik,
- figyelmeztetni kell a munkavégzésre
- társainak olykor segít.

Hanyag minősítést kap az a tanuló, aki

- van igazolatlan hiányzása,

- rendszeresen figyelmeztetni kell a munkavégzésre,
- előképző esetén: kiválóan megfelelt, jól megfelelt, megfelelt, nem felelt meg.
- Kiválóan megfelelt** minősítést kap az a tanuló, aki a jeles kritériumainak megfelel
- Jól megfelelt** minősítést kap az a tanuló, aki a jó kritériumainak megfelel.
- Megfelelt** minősítést kap az a tanuló, aki közepes kritériumainak megfelel.
- Nem felelt meg** minősítést kap az a tanuló, aki nem teljesíti a megfelelt kritériumokat.

Magasabb évfolyamba lépés feltételei

A művészeti tantervek művészeti áganként.

Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, a kötelező és választható tanórai foglalkozások és azok óraszámai, a tanszakok, tantárgyak szakirányú feladatai, követelményei, az előírt tananyag

A tantervek tartalmazzák művészeti áganként.

13. Módosítások, kiegészítések

13.1. A pedagógiai programról:

A pedagógiai program érvényességi ideje

Az iskola 2011. szeptember 1-én kezdi meg nevelő- és oktató munkáját e pedagógiai program alapján. A pedagógiai programban található helyi tantervet – a törvénynek megfelelően vezetjük be.

A pedagógiai program érvényessége, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja az alábbi szempontok szerint:

- ☞ a nevelők szakmai munkaközösségei (ahol ilyen nem működik, ott a szaktanárok) minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és a helyi tantervben megfogalmazott tantárgyi célok és követelmények megvalósulását
- ☞ a 4. és 8. osztályosok vizsgáján fel kell mérni, hogy a helyi tanterv szerinti oktatásban részt vevő tanulók az előírt tantervi követelményeknek milyen szinten teljesítik.

A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program módosítására:

- ☞ Az iskola igazgatója,
- ☞ A nevelőtestület bármely tagja,
- ☞ A nevelők szakmai munkaközösségei,
- ☞ Az SZMK,
- ☞ Az iskola fenntartója tehet javaslatot.
- ☞ A szülők és a tanulók a pedagógiai program módosítását közvetlenül az SZMK képviselői útján javasolhatják.

A pedagógiai program elfogadása:

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és az a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

A pedagógiai program bevezetése:

A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév szeptember 1. napjától kell bevezetni.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

Egy-egy példánya a következő személyeknél, ill. intézményeknél található meg:

- 👉 Iskolai könyvtár
- 👉 Fenntartó Önkormányzat honlapján

14. A pedagógiai program elfogadásáról és jóváhagyásáról

14.1. Iskolaszék és szülői munkaközösség

A pedagógiai programot a szülői munkaközösség és az Iskolaszék iskolai vezetősége a 2011. augusztus 25. napján tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Ruzsa, 2011. augusztus 25.

Rutainé Kollár Éva

iskolaszék vezető

Fodorné Dudás Edit

szülői munkaközösség vezetője

14.2. Diákönkormányzat

A pedagógiai programot az iskolai diákönkormányzat a 2011. július 29-én tartott ülésén véleményezte, és elfogadásra javasolta.

Ruzsa, 2011. július 29.

Majorosné Baráth Márta
diákönkormányzati vezető

Basa István
diákönkormányzati vezető

14.3. Nevelőtestület

A pedagógiai programot a nevelőtestület a 2011. július 29-én tartott nevelőtestületi ülésén elfogadta

Ruzsa, 2011. július 29.

Ollmann-né Lovászi Ágnes
igazgató

14.4. Képviselőtestület

***A Weöres Sándor Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási
Intézmény pedagógiai programját Ruzsa Község Önkormányzatának képviselő
testülete 2011. augusztus ....tartott testületi ülésén jóváhagyta.***

Ruzsa, 2011. augusztus.

Sánta Gizella

polgármester

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

1.1 A pedagógiai program módosítására:

- az iskola igazgatója
- a nevelőtestület bármely tagja
- a nevelők szakmai munkaközösségei tehetnek javaslatot
- a főhatóság, illetve az iskola fenntartója rendelheti el.

A szülők és a tanulók a pedagógiai program módosítását közvetlenül illetve a diákönkormányzat és a szülői választmány képviselői útján javasolhatják az igazgatónak.

Jelen pedagógiai program módosítása csak a nevelőtestület elfogadásával és a fenntartó jóváhagyásával lehetséges.

1.2 Nyilvánosságra hozatal

Iskolánk pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető egy-egy példányban a következő helyeken:

a) iskola

- igazgatói iroda

c) Fenntartó

- Ruzsa Község Polgármesteri Hivatala

A pedagógiai program teljes terjedelemben olvasható Ruzsa Község honlapján is www.ruzsa.hu

Tantervek:

1. sz. melléklet:

Általános Iskolai tantervek

2. sz. melléklet:

Művészeti Iskolai tantervek